

K. C. DAS COMMERCE COLLEGE MAGAZINE

7

ক. চন্দ্র দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয় আলোচনী

কেশব চন্দ্র দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয় আলোচনী

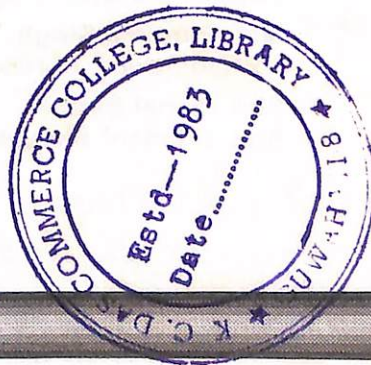
সপ্তম সংখ্যা : ২০০২-২০০৩ চন

7th ISSUE, 2002-2003

KESHAB CHANDRA DAS COMMERCE COLLEGE MAGAZINE

Teacher-in-charge :
Mrs. Archana Bora

Editor :
Bhaskar Dutta

সম্পাদনা সমিতি :

- উপদেষ্টা : শ্ৰীযুত হিতেশ ডেকা
অধ্যক্ষ, কেশৱ চন্দ্ৰ দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়
- সভানেত্ৰী : শ্ৰীমতী প্ৰাৰ্থনা বৰুৱা
মুৰব্বী অধ্যাপিকা, ইংৰাজী বিভাগ
- তত্ত্বাবধায়ক : শ্ৰীমতী অৰ্চনা বৰা
প্ৰৱক্তা, ইংৰাজী বিভাগ
- সম্পাদক : শ্ৰীভাস্কৰ দত্ত
- সদস্য/ সদস্যা : শ্ৰীদীপক বৰ্মণ
মুৰব্বী অধ্যাপক, অসমীয়া বিভাগ
শ্ৰীমতী পূৰ্ণিমা সিং
প্ৰৱক্তা, হিন্দী বিভাগ
শ্ৰীবিশাল শৰ্মা
শ্ৰীজীতুমণি ভূঞা

EDITORIAL BOARD

- Adviser* : **Sjt. Hitesh Deka**, Principal
- Chairperson* : **Mrs. Prarthana Barua**
Head of the Deptt., English
- Teacher-in-charge* : **Mrs. Archana Bora**,
Lecturer, Deptt. of English
- Editor* : **Shri Bhaskar Dutta**
- Members* : **Shri Deepak Barman**
Head of the Dept. Assamese
Mrs. Purnima Singh,
Lecturer, Deptt. of Hindi
Shri Bishal Sarma
Shri Jitumani Bhuyan

শ্ৰদ্ধাঞ্জলি

“মৃত্যুওতো এটা শিল্প
জীৱনৰ কঠিন শিল্পত কটা নিৰ্গোভ ভাস্কৰ্য !”

মহাকাশচাৰী কল্পনা চাওলা

সু-সাহিত্যিক মেদিনী চৌধুৰী

অসমীয়া সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ পুৰোধা ব্যক্তি
ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়া

“Because I could not stop for Death
He kindly stopped for me
The carriage held but just ourselves
And Immortality.”

শ্রদ্ধাঞ্জলি

“মৃত্যুওতো এটা শিল্প
জীৱনৰ কঠিন শিল্পত কটা নিৰ্গোভ ভাস্কৰ্য !”

আন্তর্জাতিক খ্যাতিসম্পন্ন প্রকৃতিবিদ
ড° ববীন বেনার্জী

স্বাধীনতা সংগ্রামী পুস্পলতা দাস

আৰু

শিল্পী প্ৰদীপ চলিহা, অভিনেত্ৰী ইলা কাকতি আৰু নিজৰ
কৰ্মকৃতিৰে মানৱ সমাজলৈ বিশিষ্ট বৰঙণি আগবঢ়াই এই
সময়ছোৱাত আমাৰ মাজৰ পৰা চিৰদিনলৈ আঁতৰি
যোৱা খ্যাত-অখ্যাত আন বহুজনলৈ
আমাৰ শ্ৰদ্ধাঞ্জলি অৰ্পণ কৰিলো।

“Because I could not stop for Death
He kindly stopped for me
The carriage held but just ourselves
And Immortality.”

সম্পাদনা মেজৰ পৰা

এটা দিশৰ পৰা সাহিত্য একধৰণৰ মানোৰঞ্জন ব্যৱস্থা। অৱশ্যে এইধৰণৰ মানোৰঞ্জনৰ সোৱাদ ল'বলৈ যি কোনো মানুহক লাগিব এটি সূক্ষ্ম, সংস্কৃত মন—থাকিব লাগিব গভীৰ বসবোধ। কিন্তু বৰ্তমান কালত সাহিত্য নামৰ এই মানোৰঞ্জন ব্যৱস্থাতে মুখামুখি হৈছে তীব্ৰ প্ৰতিযোগিতাৰ। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰতিদ্বন্দ্বী হিচাপে সাহিত্যৰ সমুখত থিয় হৈছেই বিভিন্নধৰণৰ স্থূল মানোৰঞ্জন ব্যৱস্থা। এইবিলাক কঢ়িয়াই আনিছে মূলতঃ ইলেক্ট্ৰনিক মাধ্যমসমূহে। ফলত মানৱসমাজত ইমানদিনে অতিকৈ সন্মানজনক স্থানত অধিষ্ঠিত হৈ থকা সাহিত্যৰ স্থান কিঞ্চিৎ হ'লেও অৱনমিত হৈছে। বৰ্তমানৰ এই সন্ধিক্ষণত মানৱজাতিৰ সৃষ্টিশীলতাক আৰু আগুৱাই নিয়াৰ দায়িত্বও বহুপৰিমাণে সাহিত্যৰেই। তাৰ বাবে দৰকাৰ সাহিত্য সৃষ্টিৰ এখন উৰ্বৰ পথাৰ য'ত সৃষ্টিশীলতাৰ বীজ ৰোপণ কৰিব ন-লেখাৰসকলে। এচাম নতুন লিখক সৃষ্টি কৰিব লাগিব ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজৰ পৰাই। ইয়াৰ বাবে স্কুল আৰু কলেজৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ মাজত সাহিত্য বিষয়ক কিতাপ-আলোচনী অধ্যয়নৰ পৰিৱেশ এটা গঢ়ি তুলিব লাগিব। সময়ৰ দাবীও নুই কৰিব নোৱাৰি। বৰ্তমান সময়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক ব্যৱহাৰিক আৰু বস্তুবাদী (materialistic) দিশটোৱে বেছিকৈ আকৰ্ষিত কৰিছে। ভাল সংস্থান এটা পাবলৈ আজি তীব্ৰ প্ৰতিযোগিতাৰ মুখামুখি হ'ব লাগে, প্ৰতিযোগিতাত সফল হ'বলৈ পাঠ্যক্ৰমৰ অধ্যয়নত অধিক গুৰুত্ব দিব লাগে। এতিয়া কথা হৈছে তাৰ মাজতেই ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনৰ বাবে কিতাপ-আলোচনী অধ্যয়ন কৰিব লাগিব, এক উন্নত মানৰ ৰুচিবোধৰ গৰাকী হ'বলৈ চেষ্টা কৰিব লাগিব। এনেকুৱা এটা পৰিবেশ গঢ় দিয়াৰ বাবে স্কুল-কলেজসমূহ হ'ল এক উৰ্বৰ ক্ষেত্ৰ। সেয়ে স্কুল-কলেজৰ আলোচনীসমূহে গুৰুত্বপূৰ্ণ ভূমিকা ল'ব পাৰে।

এনেধৰণৰ উদ্দেশ্য আগত ৰাখিয়েই আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে এখন বছৰেকীয়া আলোচনীৰ জন্ম দিছিল সাত বছৰ আগতে। আলোচনীখন তেনেই চালুকীয়া অৱস্থাতেই আছে। যিমান পাৰি পৈণত ৰূপ দিয়াৰ কাৰণে প্ৰচেষ্টা চলোৱা হৈছে। কিমানদূৰ সফলকাম হোৱা গৈছে সেয়া পঢ়ুৱৈসকলে নিৰ্ণয় কৰিব। এই সংখ্যাৰ আলোচনীখনৰ কথা পৰিকল্পনা কৰোঁতে আমি আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক সাহিত্য সৃষ্টিৰ ফালে আগুৱাই নিবলৈ কিছু হ'লেও পথ নিৰ্দেশনা দিয়াৰ চেষ্টা কৰাৰ কথা ভাবিছিলোঁ। সেয়ে আমি সিদ্ধান্ত কৰিছিলোঁ আলোচনীত দুই এজন অতিথি লেখকৰ লেখা

সন্নিৱিষ্ট কৰাৰ কথা। আমাৰ পৰিকল্পনা বাস্তৱত ৰূপায়ণ কৰিবলৈ আমি ওচৰ চাপিছিলোঁ দুগৰাকী অতিথি লেখিকাৰ। তেওঁলোকে উৎসাহে দেখুৱালে। আশা কৰোঁ আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক এই অতিথি লেখিকা দুগৰাকীৰ লেখাই বিশেষভাৱে অনুপ্ৰাণিত কৰিব।

প্ৰকৃতিৰ নিয়ম মানি আমাৰ আলোচনীখনেও বিৱৰ্তনৰ পথেৰে গতি কৰিছে। আশা ৰাখিছোঁ আমাৰ উত্তৰসূৰিসকলে অধিক উদ্যোগেৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখনক এখন উন্নত মানবিশিষ্ট আলোচনী হিচাপে প্ৰতিষ্ঠিত কৰিব।

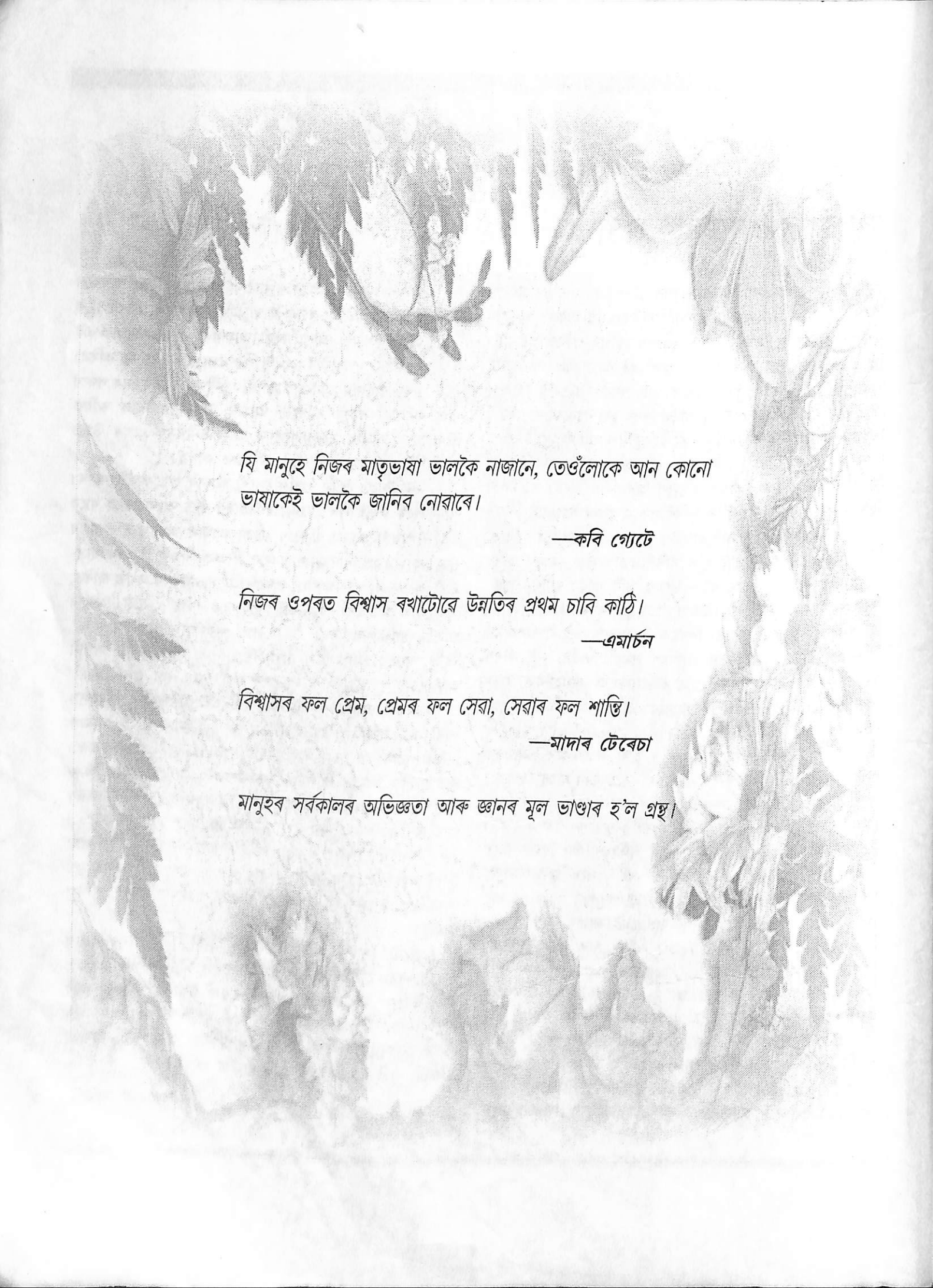
এইখিনিতে আমি শলাগ লৈছোঁ আমাৰ শুভাকাঙ্ক্ষীসকলৰ। আৰম্ভণিৰে পৰাই সৰ্বতোপ্ৰকাৰে সহায়ৰ হাত আগবঢ়োৱা বাবে আমাৰ অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত হিতেশ ডেকা আমাৰ আন্তৰিক শলাগৰ পাত্ৰ। আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ সকলো শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী প্ৰত্যক্ষ বা পৰোক্ষভাবে আমাৰ আলোচনীখনৰ লগত জৰিত, তেওঁলোক আটাইৰে আমি এই সুযোগতে শলাগ লৈছোঁ। আমাৰ অতিথি লেখিকাদ্বয় ক্ৰমে ড° অৰূপা পটঙ্গীয়া কলিতা আৰু ড° লিজা দাসে তেওঁলোকৰ বহুমূলীয়া সময় ব্যয় কৰি লিখনি আগবঢ়োৱাৰ বাবে আমি দুয়োগৰাকীকে কৃতজ্ঞতা জনাইছোঁ।

আমাৰ অনুষ্ঠানৰ বাহিৰৰ ব্যক্তি, অসম জাতীয় বিদ্যালয় পৰিচালনা সমিতিৰ সদস্য শ্ৰীযুত ভবেন কুমাৰ বৰাই আমাক বিভিন্ন পৰামৰ্শ দি সহায় কৰিছে; তেখেতৰ ওচৰতো আমি কৃতজ্ঞ। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক লিখনি আগবঢ়াবলৈ উৎসাহ যোগোৱা বাবে আৰু অন্যভাবেও সহায় আগবঢ়োৱা বাবে আমি আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ অসমীয়া বিভাগৰ প্ৰৱক্তা স্বপ্নাস্মৃতি মহন্তৰ বিশেষ শলাগ লৈছোঁ।

শৰাইঘাট প্ৰিণ্টাৰ্ছৰ স্বত্বাধিকাৰী প্ৰমুখ্যে সমূহ কৰ্মীৰ পৰিশ্ৰম আৰু আন্তৰিকতা অবিহনে আমাৰ আলোচনীখনে পোহৰৰ মুখ নেদেখিলেহেঁতেন। আমি আন্তৰিকভাবে তেখেতসকলৰ শলাগ লৈছোঁ।

সদৌ শেষত কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ আলোচনীখন সঠিক বাটেৰে আগবাঢ়ি গৈ অসমৰ শিক্ষাজগতত এটি উজ্জ্বল নক্ষত্ৰৰূপে চিহ্নিত হওক ইয়াকে কামনা কৰি আলোচনীখনৰ এই সংখ্যাটি আমাৰ মহাবিদ্যালয় পৰিয়ালৰ সকলোটিৰে হাতত তুলি দিলোঁ। আশাকৰোঁ আমাৰ সীমাৱদ্ধতা উপলব্ধি কৰি আমাৰ ভুল-ক্ৰটি মাজনা কৰিব।

সম্পাদনা সমিতি

যি মানুহে নিজৰ মাতৃভাষা ভালকৈ নাজানে, তেওঁলোকে আন কোনো
ভাষাকেই ভালকৈ জানিব নোৱাৰে।

—কবি গ্যেটে

নিজৰ ওপৰত বিশ্বাস বখাটোৱে উন্নতিৰ প্ৰথম চাবি কাঠি।

—এমাৰ্চন

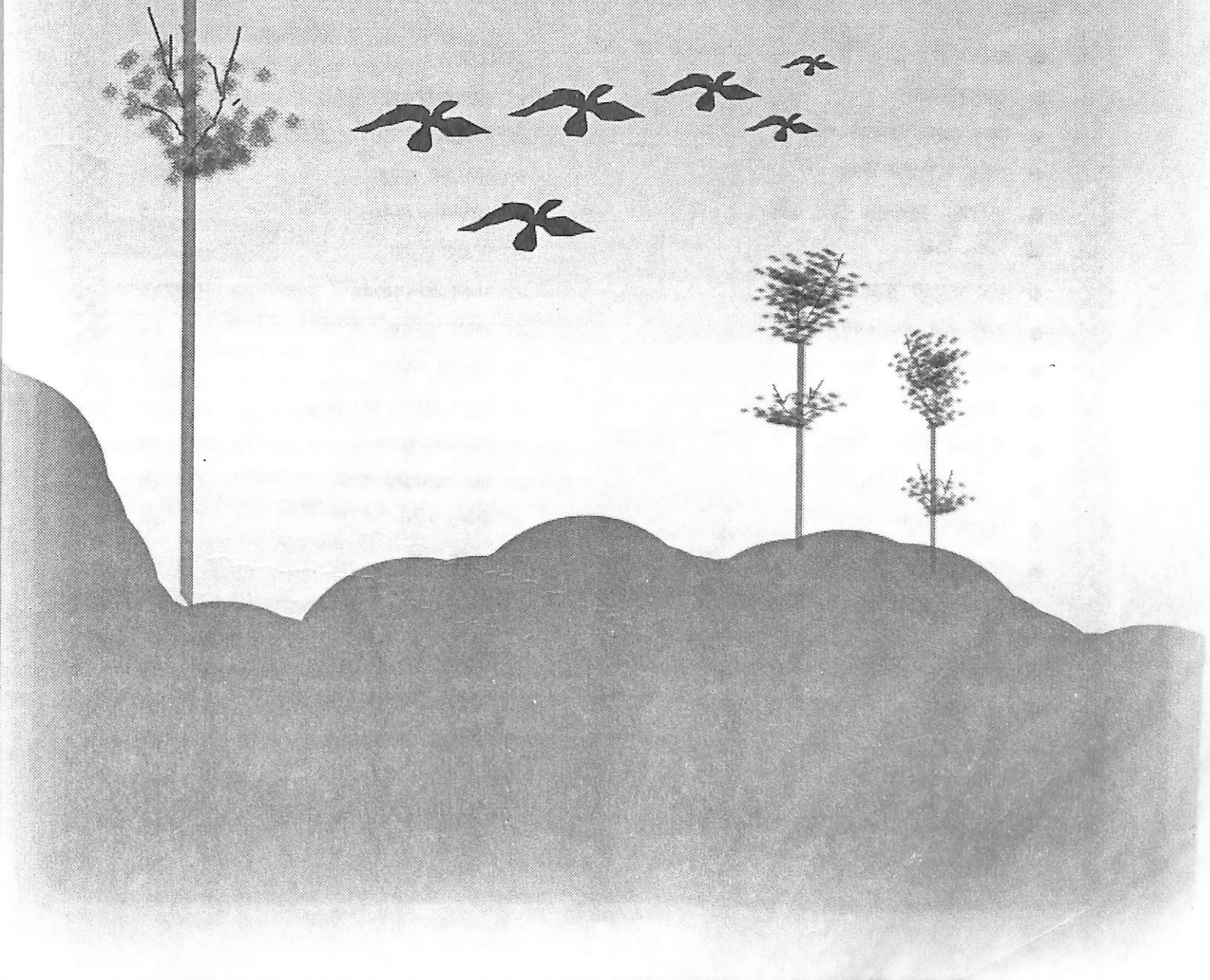
বিশ্বাসৰ ফল প্ৰেম, প্ৰেমৰ ফল সেৱা, সেৱাৰ ফল শান্তি।

—মাদাৰ টেৰেচা

মানুহৰ সৰ্বকালৰ অভিজ্ঞতা আৰু জ্ঞানৰ মূল ভাণ্ডাৰ হ'ল গ্ৰন্থ।

অসমীয়া শিজন

সূচীপত্ৰ

(অসমীয়া বিভাগ)

অতিথি লেখিকাৰ কলম :

সত্তৰৰ দশক আৰু মোৰ প্ৰথম দীঘল গল্পটো শ্ৰী ড° অৰুণা পটঙ্গীয়া কলিতা ১

প্ৰবন্ধ :

- ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ কৰ্মৰাজি : এটি জিলিঙনি শ্ৰী সুস্মিত কমল মালাকাৰ ৭
- অভিভাৱকৰ দায়বদ্ধতা আৰু উশুংখল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শ্ৰী ভাস্কৰ দত্ত ৯
- নাইনিতাল : পৰ্যটকৰ ৰম্যভূমি শ্ৰী সন্তোষ দাস ১১
- ব্যৱসায় শিক্ষাৰ ক্ৰমবিকাশ শ্ৰী ভৱভূতি শৰ্মা ১৩
- ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ গল্প : এটি বিশ্লেষণ শ্ৰী স্বপ্নাস্মৃতি মহন্ত ১৬

কবিতা :

- গান শ্ৰী প্ৰিমা দত্ত ১৮
- তৃষ্ণাতৃষ্ণাৰ মন শ্ৰী বাকেশ সিন্ধা ১৮
- মোৰ প্ৰেমৰ কবিতা শ্ৰী দীপজ্যোতি দাস বড়ো ১৯
- জোনাক বিহীন জীৱন শ্ৰী অলকেশ বৰুৱা ২০
- মৃতপ্ৰায় বসুন্ধৰাৰ বুকুত এদিন শ্ৰী অভিজিত ডেকা ২০
- আজি নিশা শ্ৰী গীতাৰ্থ ডেকা ২১
- সঁচা মানুহৰ সংগ্ৰাম শ্ৰী অৰুণ আগৰৱালা ২১
- কথা এটা কওঁ, বেয়া নাপাবা শ্ৰী মৃগাল চহৰীয়া ২২
- শৰীৰ শ্ৰী নৱৰাজ লমছাল ২২
- হে মহান শ্ৰী অমৃত কুমাৰ আগৰৱালা ২৩
- জীৱনৰ সমিধান বিচাৰি শ্ৰী জিতুমণি ভূঞা ২৩
- অকলশৰীয়া জীৱন শ্ৰী মহঃ আমজাদ আলী ২৪
- আলোক যাত্ৰী শ্ৰী দীপক বৰ্মণ ২৪
- নাইটিঙ্গেলৰ প্ৰতি শ্ৰী অৰ্চনা বৰা ২৫

গল্প :

- চিতা-বাঘৰ কবলত মোমাইদেউ শ্ৰী তিমিৰ বৰণ বসু ২৮
- পৰিণতি শ্ৰী চম্পক কুমাৰ ৩১
- অপেক্ষা শ্ৰী জিতুমণি ভূঞা ৩৩

সত্তৰ দশক আৰু মোৰ প্ৰথম দীঘল গল্পটো

ড° অৰুণা পটঙ্গীয়া কলিতা

[আমাৰ কথা : ড° অৰুণা পটঙ্গীয়া কলিতা এই কালৰ অসমীয়া সাহিত্য জগতৰ এটা সঘনে উচ্চাৰিত নাম। বিশেষ বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ, বলিষ্ঠ কথন-ভঙ্গীৰে ৰচনা কৰা তেওঁৰ গল্প-উপন্যাস পাঠক সমাজৰ অতি আদৰৰ। ইংৰাজী সাহিত্যৰ ডক্টৰেট এইগৰাকী নিৰ্ভীক লেখিকা 'ভাৰতীয় ভাষা পৰিষদ পুৰস্কাৰ', 'কথা বাঁটা', অসম সাহিত্য সভাৰ 'বাসন্তী বৰদলৈ স্মৃতি পুৰস্কাৰ' আদি বাঁটাৰে সন্মানিত। (অসম সাহিত্য সভাৰ 'বাসন্তী বৰদলৈ স্মৃতি পুৰস্কাৰ' তেওঁ আদৰ্শগত কাৰণত গ্ৰহণ নকৰিলে।) স্কুলীয়া কালতে (সপ্তমমানৰ পৰাই) ঘৰলৈ বিহত যাব নোৱৰা বন কৰা ল'ৰা এটাৰ দুখ, এজন মাছমৰীয়াৰ এটা মাছক কেন্দ্ৰ কৰি সৃষ্টি হোৱা সপোনৰ ধ্বংস, এজনী টাইফয়েডে পঙ্গু কৰা বান্ধৱীৰ বেদনা আদি বিষয় বস্তুলৈ মান বিশিষ্ট গল্প ৰচনা কৰা ড° কলিতাৰ কলম কোনোদিন থমকি ৰোৱা নাই। এই নিৰলস প্ৰচেষ্টাৰে ফল ড° কলিতাৰ 'মৃগনাভি', 'মেপল হাবিৰ ৰং', 'মৰুযাত্ৰা আৰু অন্যান্য', 'অয়নান্ত', 'মৰুভূমিত মেনকা আৰু অন্যান্য', 'দেওপাহাৰৰ ভগ্নস্থপ', 'কাইটত কেতেকী', 'পাছ চোতালৰ কথকতা' আদি ৰসোত্তীৰ্ণ সাহিত্য-কৃতি।

বয়সত আমাৰ মহাবিদ্যালয়খন তেনেই চালুকীয়া। সেয়ে ইয়াৰ সাহিত্য-সৃষ্টিৰ পথাৰখনো কোমল বয়সৰে প্ৰতিফলন। বৰ্তমানৰ এগৰাকী প্ৰখ্যাত লেখিকাই আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বয়সত কেনেধৰণৰ সাহিত্য সৃষ্টি কৰিছিল তাৰে আভাস দিবলৈ ড° পটঙ্গীয়াৰ কলিতাৰ কলেজীয়া দিনত ৰচনা কৰা এই গল্পটো প্ৰকাশ কৰা হ'ল। আশা কৰোঁ নতুনকৈ কলম হাতত লোৱা আমাৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল গল্পটো পঢ়ি বিশেষভাৱে উপকৃত হ'ব।—সম্পাদনা সমিতি]

লেখিকাৰ কথা :

সত্তৰ দশকৰ এক নিজস্ব ইতিহাস আছে। বিশ্বাস আৰু সন্দেহ, দ্বন্দ্ব আৰু সংগ্ৰাম, বিপ্লৱৰ সপোন আৰু মানৱতাৰ জয়গানেৰে সত্তৰ দশকৰ এক সুকীয়া পৰিচয় আছে। সত্তৰ দশকৰ আন্তৰ্জাতিক প্ৰেক্ষাপটত আছিল মাও চে টুঙৰ কমিউনিষ্ট চীন, আমেৰিকাৰ নথ সাম্ৰাজ্যবাদ, চিলিৰ সংশোধনবাদ, ভিয়েটনামৰ সংগ্ৰাম, পেৰিছত চালভেদৰ এলেণ্ডৰ মৃত্যুত হোৱা বিক্ষোভ, ৰাছিয়াৰ সামাজিক সাম্ৰাজ্যবাদ। ভাৰতত ইন্দিৰা গান্ধী চৰকাৰৰ ৰাছিয়াৰ সৈতে নিকট সম্পৰ্ক স্থাপন, পশ্চিম বঙ্গৰ উত্তাল নক্সাল আন্দোলন, মাৰ্ক্সবাদী কমিউনিষ্ট পাৰ্টিৰ সংসদীয় গণতন্ত্ৰৰ লাইন। সত্তৰ দশকৰ মূল বৈশিষ্ট্য আছিল বামপন্থী ভাবধাৰাৰ প্ৰতি আসক্তি। ভাৰতৰ বিভিন্ন প্ৰান্তত ভূমিহীন কৃষকৰ প্ৰতিৰোধী আন্দোলনে ক্ৰমশঃ সংগঠিত ৰূপ ল'বলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। মাও চে টুঙে এই সংগ্ৰামৰ কথা 'Spring thunder over India' (Liberation 1969) নামৰ প্ৰবন্ধত এইদৰে উল্লেখ কৰিছিল, 'A peal of spring thunder has crashed over the land of India..... There is a development of

tremendous significance for the Indian people's revolutionary struggle.' কবি পা'বলো নেৰুদাই ভাৰতৰ এই সংগ্ৰামী সময়ছোৱাৰ কথা উল্লেখ কৰি গৈছে।

সত্তৰ দশকৰ এই হাতচানিৰ পৰা মোৰ ওপজা চহৰ গোলাঘাট নামৰ সংস্কৃতিবান চহৰখনো সাৰিব পৰা নাছিল। গোলাঘাটৰ মঞ্চৰ নাটবোৰৰ বিষয়-বস্তু বদলি গৈছিল, ক্ষুদ্ৰ আলোচনীয়ে বিস্তাৰ লাভ কৰিছিল। ছাত্ৰ-ছাত্ৰীবোৰৰ অধ্যয়ন, লেখা সকলোতে এক ভিন্ন মাত্ৰা যোগ হৈছিল। গোলাঘাট চহৰৰ ওচৰৰ দৈয়াং বেংমা অঞ্চলতো এক প্ৰতিৰোধী সংগ্ৰাম গঢ়ি উঠিছিল। ১৯৭০-৭১ চন মানৰ পৰাই শৰৎ সিংহ চৰকাৰে সংস্থাপিত কৰা অসমৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ বন্য প্ৰপীড়িত, ভূমিহীন খেতিয়কৰ আশ্ৰয় স্থল এই অঞ্চলত ১৯৭৩-৭৪ চনত কংগ্ৰেছী চৰকাৰে কুখ্যাত আৰু নিৰ্দয় পুলিচী অত্যাচাৰ চলাইছিল।

এয়াই আছিল সত্তৰ দশকৰ প্ৰেক্ষাপট। মোৰ জীৱনৰ সবাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ যৌৱনৰ চাৰিটা বছৰ (৭১-৭৫) এই উত্তাল, উত্তাপময় সত্তৰ দশকৰ অঙ্গ আছিল। মোৰ কলেজীয়া জীৱন, মোৰ যৌৱন মানেই সত্তৰ দশক। সত্তৰ দশকৰ ফটফটীয়া বোৰণী

পানীৰ ধৰাই মোৰ মনো ধুৱাই নিছিল। সেইখিনি সময়ত প্ৰকাশ পোৱা বিভিন্ন লিটল মেগাজীন বোৰে মোৰ মনক গভীৰ ভাবে চুই গৈছিল। এই আলোচনী বোৰত মই নিয়মিত ভাবে লেখা-মেলা কৰিছিলো। সেই সময়ত লেখা মোৰ গল্পবোৰত এক স্পষ্ট বাওঁপন্থী আদৰ্শ পৰিস্ফুট হৈছিল। মই ইংৰাজী সাহিত্যৰ ছাত্ৰী আছিলো। ইংৰাজী সাহিত্যৰ উপৰিও চাৰ্ভে, কাফকা, ক্যেমু আদি লেখকেও মোৰ মনত সাঁচ বহুৱাইছিল। বৰ মন দি পঢ়িবৰ চেষ্টা কৰিছিলো, Communist Manifesto, বুজিবলৈ চেষ্টা কৰিছিলো, শ্ৰেণী সমাজৰ দ্বন্দ্ব আৰু অৱস্থান। Communist Manifesto

এৰাৰ কথাই Lower middle class is gradually sinking into proletariat—মোক বৰকৈ ভবাই তুলিছিল। এক নৱলন্ধ বিশ্ববীক্ষাৰে মই মোৰ চাৰিওকাষৰ সমাজখন পৰীক্ষা কৰি চাব খুজিছিলো। মই স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষৰ ছাত্ৰী হৈ থাকোঁতে এই উপলক্ষিৰেই লেখি উলিয়াইছিলো 'মুগাৰ পাঞ্জাৰী'। গল্পটোৰ মাজত সেইখিনি সময়ত মোক ভবাই তোলা চাৰ্ভে 'Age of Reason'ৰ নায়ক মেথিউৰ প্ৰভাকে কিছু আছিল। মূলত গল্পটোৰ আধাৰ আছিল মাৰ্ক্সবাদৰ প্ৰভাৱে। 'মুগাৰ পাঞ্জাৰী' আচলতে আছিল সত্তৰৰ দশকৰ সপোনৰে এক অদ্ভ।

মুগাৰ পাঞ্জাৰী

চ বাজিছেহে। ইমান চোকা ব'দ! তাবমানে অসহ্য গৰম। গৰম মানেই ঘাম, ঘাম মানেই চটফটনি—এটা হলৌ নোলোলাহেঁতেন! এক্সাৰ..... কেউপিনে কেৱল এক্সাৰ। কোনোও কৰোমুখলৈ চাব নোৱাৰে। বৰ সুন্দৰ হ'লহেঁতেন। মোক এক্সাৰ লাগে। পাৰ নোহি নেদেখা এক্সাৰ। এক্সাৰৰ মাজত হেৰাই যাব মোৰ কটা গেঞ্জীটো, মাজনীৰ মৰহা সৌৱন, মাজনীৰ মাকৰ শতছিন্ন চাদৰখন, ভাগিবলৈ আৰম্ভ কৰা ঘৰটো। বেলিটো নুমুৱাই দিব পৰা হ'লে! কি কৰিবলৈ ইমান পোহৰ? মোক এক্সাৰ লাগে; কিন্তু এক্সাৰ আহিবলৈ এতিয়াওঁ পূৰা-পূৰি বাৰ ঘণ্টা বাকী। উম্, বাৰ

ঘণ্টা! সাতশ বিশ মিনিট! প্ৰতিটো মিনিটতে মই পোহৰত জিলিকি থাকিম। বৰবাই সুধিব—'কি হাজৰিকা, ঘৰটো মেৰামতি কৰিবৰ হ'ল দেখোন।' শৰ্মাই সুধিব—'মাজনীৰ বিয়াখন নাপাতে নেকি? পূৰা সাতশ বিশ মিনিট মই ভাওনাত বচন মতাদি মাতি থাকিম 'মই বৰুৱা ঘৰটো একেবাৰে নতুন কৰিম বুলি ভাবিছোঁ।... দেউতাই ঘৰটোৰ ডিজাইনটো বৰ বেয়া কৰিলে। কিন্তু সেই দিনটো এই ডিজাইনৰ ঘৰেই চলিছিল। খবছ কিমান পৰিছিল জানা.....? —'নাই শৰ্মা মাজনীক বিয়া দিয়াতকৈ এম, এ টোহে পঢ়ুৱাম বুলি ভাবিছোঁ। এইটো স্ত্ৰী শিক্ষাৰ যুগ.....' ইত্যাদি। সাতশ বিশ মিনিট। তিৰালিছ হাজাৰ দুশ ছেকেণ্ড.....! অসহ্য!! ব'দটো বৰ

চোকা হৈ ওলাইছে। পাঞ্জাবীটো পিন্ধি বৰ গৰম পাইছোঁ। খুলি থৈ অলপ জুৰ ল'ব পৰা হ'লে, কিন্তু গেঞ্জীটো বৰ বেয়াকৈ ফাটিল, গোটেইটো বান্দৰৰ ঘাঁৰ দৰে এসোপা ফুটাৰে ভৰি পৰিছে।

“চাহ খাওক দেউতা!” মাজনীৰ মাতটো বৰ কৰুণ। কিবা এটাই যেন তাইক হেঁচা মাৰি ধৰিছে। মাজনী অলপ ক'লা পৰিছে। ক্ষীণাইছেওঁ। খাবনো পাইছে কি? গাভৰু ছোৱালী থকা ঘৰ হাঁহিৰে ভৰি থাকে। মাজনী কিহৰ বাবে ইমান বেজাৰমুৱা হৈ থাকে? কাৰ দোষত তাইৰ মুখত হাঁহি এটা নাই? মোৰ দোষত? মই তাইক বৰ মৰম কৰিছিলোঁ। আজিলৈ তাইক ধমকি এটা দিয়া নাই। অকল মোৰ মৰমেৰে গাভৰু ছোৱালী এজনীৰ মুখত হাঁহি বিৰিঙাব নোৱাৰো। তাইক মই উচ্চশিক্ষা দিব পৰা নাই। উচ্চশিক্ষা দিবলৈ যে টকা লাগে। ভাল ল'ৰা এটা চাই তাইক মই বিয়াও দিব পৰা নাই। বিয়া মানেও টকা। ইমান টকা ক'ত পাম?... উস্ বৰ গৰম। গাটো বৰ চিটচিটাইছে ঘামচি উঠিছে হ'ব পায়।

চাহকাপ চেটা হ'ল চাটগৈ। পেটটো পকাই আছে। কালি ৰাতি মাত্ৰ এখন শুকান ৰুটিহে পৰিছিল। আকৌ ৰঙা চাহ টোপা মুখত দিবলৈ মন যোৱা নাই। কিন্তু মন নগ'লেও মাজনীক ঘৰতে বহুৱাই থ'বই লাগিব। মন যোৱা কাম এটাও কৰিব নোৱাৰো। কিহবাই যেন মোক বান্ধি থৈছে। চাহখিনি বৰ তিতা লাগিছে। চেনি কম দিছে। ৰঙা চাহটোপা আৰু মাজনীৰ মাকৰ চকুকেইটাৰ মাজত এক অদ্ভুত মিল আছে। ৰঙা চাহ টোপা মুখত দিয়াৰ লগে-লগে মুখখন তিতা লাগি অহাৰ দৰে মাজনীৰ মাকৰ চকুৰ ৰঙা খিনি দেখিলেওঁ মনৰ ভিতৰখন তিতা হৈ যায়। কিন্তু এই যুৰি চকুৰ ৰং ৰঙা নাছিল। গাখীৰ দিয়া চাহৰ দৰে বাদামী ৰঙৰ আছিল। গুনাৰ বন-কৰা পাটৰ কাপোৰ সাজৰ ওৰণিখন দাঙি সেইদিনা এইযুৰি চকুলৈ চাই কৈছিলোঁ—‘তোমাৰ চকুযুৰি মেমৰ দৰে, তাৰমানে ময়ো লগতে চাহাব হ'লো দিয়া।’ তেওঁ আৰু মই হাঁহিছিলো। নিজৰাৰ চঞ্চল সোঁতৰ দৰে হাঁহি। মাজনীৰ মাকৰ বাদামী ৰঙৰ চকুহাল দেখিলেই অনুভৱ কৰো এই হাঁহিৰ উজ্বলতা। মনটো মিঠা লাগি থাকে। সময়ৰ উঘাত বহুকেইটা বছৰে পাক ল'লে। মাজনী আহিল, ৰিণ্টু আহিল, পুতুল আহিল, জিণ্টু আহিল। অভাব বাঢ়ি আহিল, ধাৰ বাঢ়ি আহিল, দৰমহাৰ ধনেৰে চাউলৰ খৰছটোৱেই নটা হ'ল। বহু ৰাতি, বহু দিন কান্দি কান্দি অনাহাৰে থাকি, কেঁচাখৰিৰ ধোঁৱা লাগি বাদামী চকুযুৰি ফিকা চাহৰ দৰে ৰঙা হৈ গ'ল। কিহবাই তাৰ পৰা গাখীৰ চেনিবোৰ লৈ গ'ল। ৰঙা চাহৰ তিতা সোৱাদটো মাজনীৰ মাকৰ চকুৰ পৰা গোটেই ঘৰখনতে বিয়পি পৰিল। মাজনীৰ বাঢ়ি অহা বয়সত, ভাঙিবলৈ আৰম্ভ কৰা ঘৰটোত, মোৰ বুকুৰ মাজত, ৰিণ্টুহঁতৰ বাহিৰলৈ ওলাই অহা কামিহাড়ৰ মাজত, কেবল তিতা আৰু তিতা সোৱাদ।

কোনোবা আহিছে হ'ব পায়! কোন হ'ব পাৰে? গুৱালটো? টেক্সৰ মানুহটো? নে কাবুলীৱালাটো? লাইটৰ মানুহটো?

দোকানীটো? হয়, গেলামালৰ দোকানীটো। তাক দিবলৈ আছে তিনিশ টকা। মোৰ দৰমহাওঁ তিনিশ টকা। অংকটো কেনেকৈ মিলিব? ইয়াৰ গাত টেৰিলিনৰ ফিৰফিৰিয়া কামিজ, ধকধকীয়া ধূতি, হাতত সোণালী ৰঙৰ ঘড়ী.....! তাৰ খোজত কি যে বাহাদুৰি। সি জোতা পিন্ধি দুপদুপাই খোজ দিছে। কিন্তু কেইবছৰ মানৰ আগতে তাৰ দেউতাকে মোৰ দেউতাৰ ভৰিত ধাৰে নিয়া টকা চাৰিশ ঘূৰাই দিব নোৱাৰি লুটি খাই পৰিছিল। এটা জয়ৰ হাঁহিৰে দেউতাই তাক সময় মতে টকা ঘূৰাই দিয়াৰ প্ৰতিশ্ৰুতি আদায় কৰি তিনিবাৰ উঠা বহা কৰাইছিল। মনত পৰে, আধাপকা চুলিৰে মানুজনে কাণত ধৰি উঠা বহা কৰা দেখি মোৰ বাৰ বছৰীয়া মনটোৱে আনন্দত হাত-চাপৰি বজাই হাঁহিছিল। দেউতাই পকা থেকেৰা হেন মুখত এক কুটিল হাঁহি বিৰিঙাই দৃশ্যটো উপভোগ কৰিছিল। দেউতাৰ সেই হাঁহিটো মোৰ ব্লেডৰ অভাৱত খুৰাব নোৱাৰা ডাড়িখিনিৰ মাজত জিলিকি উঠিব জানো? লাখুটিডাল ক'ত গ'ল? দেউতাই সেইদিনা এইডাল হাতীদাঁতৰ লাখুটি হাতত লৈয়ে ইয়াৰ দেউতাকৰ দুৰৱস্থা চাই হাঁহিছিল। হাতীদাঁতৰ লাখুটিডালৰ শব্দবোৰ কাঠৰ মজিয়াত বৰ সুন্দৰ শুলি। জোতা পিন্ধি আহিছেতো আহিছেই—একে কোবেই মোৰ আগতে চকীত ধমহকৈ বহি দিছে। দেউতাৰ দিনত এটা সামান্য দোকানীয়ে এনেকৈ চকীত বহা হ'লে কিযে এটা শাস্তি পালেহেঁতেন,—কল্পনাই কৰিব নোৱাৰি। সি কিবা এটা ক'ব খুজিছে। তাক সুযোগ নিদিয়াই ভাল। লাখুটিডালৰ টক্ টক্ শব্দৰ লগত মোৰ মুখৰ শব্দবোৰৰ তাল ৰৈছেনে বাক?... টকা মই দিমেই..... ৰায়বাহাদুৰৰ ঘৰৰ বাকীখিনিৰ বাবে তুমি ভয় কৰানে? আজিকালি খোৱা খৰছ বেছি হ'ল, তাতে বেয়া খোৱাৰ অভ্যাস মোৰ নাই। দেউতাৰ দিনতো.....।’ নাই, তালটো ঠিক নহ'ল। তাৰ উঠি যোৱাৰ ভঙ্গীত কি যে তাচ্ছিল্য! বৰ গৰম উঠিছে। ঘামেৰে গাটো তিতি টেপটেপিয়া হৈছে। পাঞ্জাবীটো খুলি অলপ জুৰ ল'বলৈ এতিয়াওঁ এক্সাৰ হোৱা নাই। পাঞ্জাবীটো খুলি ফটা গেঞ্জীটো মানুহক কেনেকৈ দেখুৱাওঁ? ৰায়বাহাদুৰৰ পুতেক ঘনশ্যাম বৰুৱাৰ গাত ফটা গেঞ্জী! নাই, ই অসম্ভৱ। কিন্তু মোৰ যে গৰম উঠিছে। মোক এক্সাৰ লাগে, কোনেও কাকো নেদেখা এক্সাৰ।

কিহৰ ইমান ফুচফুচ-ফাচফাচ শব্দ হৈছে? অ, পুতুলৰ কোঠাত ল'ৰাজাকে কিবা লিখিছে। পুতুলটো পাগল হ'ল কিজানি। সি মোৰ পৰিয়াললৈ কলংক আনিছে। তাৰ লগ হ'ল কিছুমান বাগানৰ কুলী, ৰিক্সাৱালা আৰু এসোপা লেতেৰা গাঁৱৰ মানুহ। সি হেনো এই পোকেধৰা সমাজখনলৈ পৰিৱৰ্তন আনে। পৰিৱৰ্তন আহে, বিপ্লৱ আহে, আহি থাকক। তাক এই বোৰত লাগিবলৈ পাইছে কিহে? তাতকৈ যদি ভালদৰে পঢ়ি কম্পিটিটিভ পৰীক্ষা এটাকেই দিলেহেঁতেন....! তাক ক'লে ওলোটাই মোকহে বুজাবলৈ আহে—

এজাক ভোকাভূৰ মানুহৰ তেজ শুহি সি জোক হ'ব নোখোজে। টকা পইচা নিজৰ যোগ্যতাৰে আৰ্জিব পাৰি, তাৰবাবে তেজ শোহাৰ কথা নাহে। গ'ল, গ'ল, ই জহ্নামে গ'ল। ঘৰৰ অৰহাৰ কথা ক'লে কয়, এয়া হেনো হ'বই আৰু বেয়া হ'লেহে ভাল। তেতিয়া মানুহে আচল সত্য বুজি পাব। শোষক আৰু শোষিতৰ সম্পৰ্ক বেছি পৰিস্কাৰ হ'ব। গ'ল, পুতুল একেবাৰে জহ্নামে গ'ল। বৰুৱা আমাৰ ঘৰলৈ আহিলে তাৰ খং উঠে। তেওঁ আঠখন চাহ বাগানাৰ মালিক। আমি তেওঁৰ তলতীয়া কৰ্মচাৰী। মানুহজনলৈ বেয়া লাগে। ইমান সম্পত্তি, পিছে খাওঁতাৰে কোনো নাই। বেচেষাৰ বাৰু দুয়োগৰাকী যৈণীয়েকেই মৰিব লাগেনে? তেওঁ যদি এতিয়া মাজনীক বিয়া কৰায়.....! বয়স অলপ হৈছে। পিছে পুৰুষৰ বয়সনো কি? মাজনীৰ লগতে ঘৰখনেওঁ সুখৰ মুখ দেখিব। এইহেনে মানুহজনক পুতুলে অসন্মান কৰে। এই ল'ৰা-ছোৱালীবোৰক কিহে যে পাইছে"। পুতুলৰ প্ৰতিভাৰ আছিল। তাৰ পৰীক্ষাৰ নম্বৰবোৰ চাই মই বৰ আশা কৰিছিলোঁ। কিন্তু মই কল্পনা কৰাতকৈয়ো সি বেছি তললৈ নামি গ'ল। মই আশা কৰিছিলো পুতুলে মোক এটা গেঞ্জী দিব, কিন্তু আজি বুজিছো মোৰ এই আশা এটা পাগলামী মাথোন। বৰুৱাৰ পৰা এইখিনি আশা কৰাটোও বাৰু মোৰ পাগলামী নেকি? বৰুৱাৰ দয়া হ'লে মোৰ গেঞ্জীটো নতুন হ'বও পাৰে। পোহৰ মোৰ ভাল লাগে, কিন্তু এই ফটা গেঞ্জীটো পিন্ধি পোহৰলৈ ওলাই আহোঁ কেনেকৈ? বেলি ওলোৱাৰ লগে লগে এক অদ্ভুত ভয় এডাল সাপৰ দৰে মোৰ গালৈ বগাই আহে। বৰ ভয় লগাকৈ শীতল তাৰ স্পৰ্শ। সাপডালে মুগাৰ পাঞ্জাৰীটোৰ তলত কিল—বিল কৰি থাকে। চোলাটো খুলি উলিয়াই দিবলৈও মোৰ ভয় লাগে।

বৰ ভোক লাগিছে। বহু দিন মাছ-মাংসৰে ভাত এসাজ খোৱা নাই। পছৰ মাংস আৰু জহা চাউলৰ ভাত....! দেউতাৰ দিনত বাটৰ মগনীয়াই পছৰ মাংসৰে জহা চাউলৰ ভাত এইখন ঘৰত খাইছিল। এদিন দেউতাই চিকাৰৰ পৰা এটা ডাঙৰ পছ মাৰি আনিছিল। ওচৰ চুবুৰীয়াক বিলাই আমি উগাৰি-উগাৰি খায়ো শেষ কৰিব পৰা নাছিলো। পছটোৰ শিংযোৰ দেউতাই চ'ৰা ঘৰৰ বেৰত আঁৰি থৈছিল। চিক্চিকাই থকা মাৰ্বলৰ চকুহালৰ সতে শিঙযোৰ আমাৰ ঘৰলৈ অহা প্ৰতিজন মানুহে তথা লাগি চাইছিল। শিঙযোৰ এতিয়াও আছে। মইহে বহুদিন চাবলৈ পাহৰি আছো। বৰ ধূলি হৈছে। ধূলিৰ মাজত মাৰ্বলৰ চকু যুৰি ঢাক খাই পৰিল। অলপ জাৰি-জোকাৰি দিওঁ। কিন্তু ই কি? পছৰ চকু দুটাত তাকিছল্যাৰ চাৰনি! দোকানীটোৰ চকুদুটা পছৰ শিংযোৰত কোনে আৰি দিলে? তাৰ দোকানত দেউতাই এই পছটো গুলীয়াই মৰা বন্দুকটো বন্ধকত থৈছো বাবেই তাৰ চকুদুটা ইয়াত থৈ যাব লাগেনে? কেনেকৈ ট-টকৈ মোৰ পিনে চাই আহে। এই চকুদুটা

এন্ধাৰত হেৰাই যাব। কিন্তু এন্ধাৰ হ'বলৈ এতিয়াও বহুত বাকী। কোনোবাই বেলিটো পানী ঢালি নুমুৱাই দিয়া হ'লে! ইমান পোহৰ কেলেই? নাই, অলপ বাটলৈ ওলাই যাওঁ।

‘ৰায় বাহাদুৰ ৰ’ড নামৰ চাইন বৰ্ডখন নাই দেখোন। পুতুলৰেই কাম হ'ব। সি কৈছিল—এইবোৰ বুৰ্জোৱা মানসিকতাৰ চিন। তেনেহ'লে পাৰগুই সঁচাকৈয়ে চাইন বৰ্ডখন আঁতৰালে। গ'ল, সি জহ্নামে গ'ল।..... কি পৰিল? অ' লাখুটিডালৰ মূৰত থকা হাতীদাঁতৰ মাছৰ ফিছাখন এৰাই গ'ল। বহুদিন আগতেই ফাট মেলিছিল। পিছে, ভাগিল বুলিয়েই এই টুকুৰা মই দলিয়াই পেলাব নোৱাৰো। যি ডাল লাখুটি সহস্ৰজনৰ শ্ৰদ্ধাৰ আৰু বিপ্লয়ৰ পাত্ৰ আছিল, সেইডাল লাখুটি আজি বাটত পৰি থাকিব! নাই, এয়া হ'ব নোৱাৰে। কিন্তু এই টুকুৰাটো মই কেনেকৈ বোটলো? চাপৰিলেই ধূতিখনৰ ফটাখিনি ওলাই পৰিব যে। নাই, ইমান পোহৰত মই একো কাম কৰিব নোৱাৰো। ৰায়বাহাদুৰৰ পুতেক ঘনশ্যাম বৰুৱাৰ গাত ফটা ধূতি! মই দেখোন আজি কালি নিজৰ ইচ্ছামতে একো কামেই কৰিব নোৱাৰা হ'লো। পথৰ মানুহবোৰে দেখোন মোৰ পিনে চাই ফিচিঙা-ফিচিঙি কৰিছে। সকলোৰে চকুত কি তাকিছল্য? অসহ্য। মোৰ স্বাধীনতা নাই, শান্তি নাই, কাপোৰ, আহাৰ একো নাই। মই জানো জীয়াই আছো? এনেকৈ জানো মানুহ জীয়াই থাকে?

আজিকালি অলপ ফুৰা চকা কৰিলেই বুকুখন ধপ্ধপায়। দুৰ্বল হৈছে। অলপ বহো। এইখন আৰামীচকী দেউতাই বিহাৰৰ পৰা মিস্ত্ৰী মাতি আনি সজাইছিল। কুন্দত কটা, হেঙুল হাইতালেৰে বোলোৱা এইখন আৰামী চকীত বহি ৰূপৰ হোকা খাই থকা দেউতাক বাটৰুৱাইও চাই গৈছিল। এতিয়া চকীখনত আগৰ সৌন্দৰ্য্য নাই। কাপোৰখনো এঠাইত ফাটিছে। ভালকৈ নবহিলে পৰি যোৱাৰ ভয়। আচলতে পাঞ্জাৰীটোৰ তলত কিলবিল কৰি থকা সাপটোৱে এসোপা পোৱালী জগাই গোটেইখনতে বিয়পাই দিলে। কেউপিনে কেৱল সাপ। কি যে যন্ত্ৰণা। কাৰোবাৰ সতে অলপ কথা পাতিব পৰা হ'লে! এৰা বহুদিন কাৰো সতে কথা পতা নাই। মোক দেখিলে সকলো দেখোন আঁতৰি যায়। মাজনীৰ মাক, পুতুল, ৰাস্তাৰ মানুহবোৰ সকলো। আজি মোৰ নিজকে বৰ অকলশৰীয়া যেন লাগিছে। কাৰোবাৰ সতে হাঁহি-মাতি কথা পাতিবলৈ বৰ ইচ্ছা হৈছে। অভিনয় নহয়..... নাই ভাওনাৰ বচনো নহয়, দুবাৰমান কথা। দুবাৰ মান কথা আজি মোৰ বাবে কি দুৰ্ভ হৈ গ'ল!....

.....উসু কঁকালটো খোচ মাৰি ধৰিছে। কাপোৰখন নসলোৱালৈ এইখন চকীত আৰু বহিব নোৱাৰি। বহুত বস্ত্ৰ বদলাব লাগে, গেঞ্জীটো, চকীখন, ঘৰটো, মাজনীৰ জীৱন, মোৰ জীৱন। কিন্তু কোনে বদলাব? কেনেকৈ বদলিব? কেতিয়া? মোৰ গেঞ্জীটো বদলি

নকৰিলে ক্ৰমাত পচি অহা সাতাম পুৰুষৰ পাঞ্জাবীটোৱে আৰু কিমান দিন ঢাকি ৰাখিব? মোক বহু কিবা কিবি লাগে। অ' পাহৰি আছিলো। এই মাহত বাগানৰ বানচ দিয়াৰ কথা— পোন্ধৰশ টকা। বহুত টকা। দোকান, লাইট, টেক্স, নতুন গেঞ্জী, মাজনী আৰু মাকৰ চাদৰ, পাৰিলে মুগাৰ সাতাম পুৰুষীয়া পাঞ্জাবীটোৰ ঠাইত আজিৰ যুগৰ ফিৰফিৰিয়া পাতল কাপোৰৰ এটা পাঞ্জাবী। দিব, বৰুৱাই দিব। তেওঁৰ অন্তৰখন বৰ ভাল। তেওঁৰ বাবে আমি ইমান দিনে তেজক পানী কৰি পৰিশ্ৰম কৰি দিলো, তেওঁ আমাৰ দুখ নিশ্চয় বুজিব। বৰুৱাৰ দয়াতে অলপ সুখৰ মুখ দেখিম। বৰুৱাই নিশ্চয় এইকণ দয়া কৰিব। তেওঁৰ বাবে আমি কি কৰা নাই? তেওঁৰ বাগানতে কাম কৰি মই বুঢ়া হ'লো। কোনোদিনে কামৰ হেৰ-ফেৰ কৰা নাই। ভগবানে তেওঁক দু পইচা সৰহকৈ দিছে, আমাৰ দৰে মানুহক দিয়াত তেওঁ কেলেই হাত ধৰিব? এয়াটো আমাৰ প্ৰাপ্য। এটা ফিৰফিৰিয়া পাঞ্জাবীৰ তলত এটা বগলী পাখী হেন বগা গেঞ্জী..... ৰৌ মাছৰ টেঙাৰে এসাজ জহা চাউলৰ ভাত ... মাজনী আৰু মাকৰ চাদৰ..... কাবুলীটোৰ সুদৰ এটা কিস্তি..... লাইটৰ বিল। দোকানীটোৰ তাম্বালা ভৰা চকুহাললৈ চাই ক'ব পাৰিম, লোৱা, তোমাৰ টকা.... ৰায়বাহাদুৰৰ ঘৰৰ বাকী পৰি নেথাকে। বতাহত উৰি থাকিব ফিৰফিৰিয়া পাঞ্জাবীটোৰ চুককেইটা, বুকুৰ খোলা বুতামৰ ফাকেদি জিলিকি থাকিব এটা নতুন গেঞ্জী। দিব, বৰুৱাই দিব। এয়াটো মই ভিক্ষা কৰা নাই। এয়া মোৰ তেজক পানী কৰি পোৱা টকা, বৰুৱাই নিদিয়াৰ কোনো কাৰণ নাই।

এই কেইটা কোন দুপদুপাই চিৰিয়েদি উঠি আহিছে? অ'! জগনু, মনোহৰ আৰু ৰামু। কেলেই আহিছে ইহঁত? পুতুলৰ ওচৰলৈ আহিছে চাগৈ। সিহঁত কেইটাৰ গেঞ্জীবোৰ, ধূতিবোৰ মোৰ দৰেই ফটা। কিন্তু ইহঁতে ফটাবোৰ এটা সাতাম পুৰুষীয়া হলো চোলাৰে ঢাকিবলৈ যোৱা নাই। কিমান হিংসা লগাকৈ সিহঁত মুক্ত মনেৰে উপভোগ কৰিব পাৰিছে। বৰ গৰম উঠিছে! পাঞ্জাবীটো খোলো নেকি? কিন্তু দিনৰ চক্চকীয়া পোহৰে মোৰ ফটা গেঞ্জীটো বাহিৰৰ পৃথিৱীখনক উদঙাই দেখুৱাব। সামান্য পোহৰ আৰু বতাহৰ লোভত মই জগনু হ'ব নোৱাৰো। সিহঁতৰ দেউতাকবোৰ আছিল ফাল্টু হাজিৰা কিন্তু মোৰ তেজত যে ৰায়বাহাদুৰ আভিজাত্য।

পুতুলৰ কোঠাত কিহৰ ইমান ছলছুল হৈছে? কোঠাত কিছুমান বাজে মানুহ সুমুৱাই লৈ ইমানকৈ চিঞৰিবলৈ পুতুলক কিহে পাইছে? গ'ল, গ'ল ল'ৰাটো জহ্নামে গ'ল। এই চব চোট মানুহৰ লগত তাৰ কিহৰ ইমান কথা? তাক আজি মই চাই ল'ম। হয় সি এই চোট জাতবোৰৰ লগ এৰক, নহয় মোৰ ঘৰ এৰক। সি মনত ৰখা উচিত—এইখন ৰায়বাহাদুৰ হৰকান্ত বৰুৱাৰ ঘৰ। সি

ৰায়বাহাদুৰৰ তেজ পাইছে। যিবোৰ মানুহে এইখন ঘৰত ভৰি দিয়াৰ কথা সপোনতো এদিন ভাবিব পৰা নাছিল সেইবোৰ মানুহক পুতুলে আজি এইখন ঘৰৰ মাজ-মজিয়াত সুমুৱাইছে। এসোপা চোট মানুহ সুমুৱাই এইখন ঘৰৰ মৰ্যাদাক সি আঘাত কৰিছে। ৰায়বাহাদুৰৰ বংশ মৰ্যাদাক আঘাত কৰা কাকো মই শুদাই নেৰো। আজি পুতুলক মই চাই ল'ম।

তাৰ কোঠাৰ দুৱাৰখন জপাই থোৱাহে আছে, ঠেলা মাৰি দিলেই খুলি যাব। তাৰ জুইৰ দৰে জ্বলি থকা চকুকটালৈ মই চাব পাৰিমনে? সেই কিটা চকুলৈ চাই মই কথা ক'ব পাৰিম নে? ..... পুতুলৰ এইটো কোঠাতে দেউতাই শাস্ত্ৰজ্ঞ ব্ৰাহ্মণ পণ্ডিতৰ পৰা ধৰ্মৰ কথা শুনিছিল। ধৰ্ম আলোচনা চলি থকা এই কোঠাটোলৈ আমি সন্মমেৰে চাইছিলো। এই পবিত্ৰ কোঠাত পুতুলে আজি এজাক চোট মানুহ সুমুৱাই ইয়াৰ পৱিত্ৰতা নষ্ট কৰিছে। মই তাৰ ওচৰলৈ যাবই লাগিব। কিন্তু মোৰ ভৰিকিটা দেখোন কঁপিছে। পুতুলে কিবা কৈছে, তাৰ মাতটো বজ্ৰৰ দৰে কঠিন—“বানচ নিদিয়ো বুলি জানিলি। এতিয়া তহঁতে তাক এৰি দিবি? তহঁতৰ তেজেৰেই সি বাগানৰ পাছত বাগান কিনিব আৰু.....।” কি বানচ নিদিয়ো। বৰুৱাই আমাক বানচ নিদিয়ো? কিন্তু কিয় নিদিয়ো? তেওঁৰ বাবে আমি কি কৰা নাই? গোটেই জীৱন বৰুৱাৰ বিৰুদ্ধে টু শব্দ এটা নকৰাকৈ আমি দেখোন তেওঁৰ কামকে কৰি আছো। তেনেহ'লে কিয় তেওঁ আমাক বানচ নিদিয়ো? বৰুৱাৰ প্ৰতি মোৰ এটা খং উঠিছে দেখোন, অতদিনে আমাক শ্ৰদ্ধা কৰি অহা মানুহজনলৈ মোৰ প্ৰচণ্ড ঘিণ লাগিছে। পুতুলৰ কথাই ঠিক। বৰুৱা আমাৰ তেজেৰেই ধনী হৈছে। বাগানত বৰুৱাই কি কৰে? মই হিচাব ৰাখো, জগনুহঁতে কোৰ মাৰে, জানকীহঁতে—পাত তোলে— অথচ আমাৰ পৰিশ্ৰমৰ বিনিময়ত পাওঁ কেৱল শূন্য। তেনেহ'লে এতিয়া কি হ'ব? জহা চাউলৰ আৰু ৰৌ মাছৰ টেঙাৰে এসাজ ভাত..... এটা নতুন গেঞ্জী, নতুন পাঞ্জাবী; কাবুলিৰ সুদ, লাইটৰ বিল.....। নাই, চব মিছা হৈ গ'ল। বৰুৱাৰ ওপৰত আশা ৰখাটো মোৰ চৰম মুৰ্খামি হৈছিল, কিন্তু এয়াযে মোক লাগিবই, মোৰ যে এয়া প্ৰাপ্য। জগনু হঁতে কি কৰিব? পুতুলে আকৌ বলিষ্ঠ কঠেৰে কিবা এটা কৈছে—“নিজৰ প্ৰাপ্য কাঢ়ি আনিবৰ বাবে সাজু হ'বৰ হ'ল। কুকুৰৰ দৰে ঠেঙত পৰি থাকিলে জোতাৰ গচকত মৰিব লাগিব”— কি ইহঁতে বৰুৱাৰ পৰা প্ৰাপ্য কাঢ়ি আনিব? কিন্তু কিয় কাঢ়ি আনিব লাগে? বৰুৱাই বানচ নিদিব কিহৰ কাৰণে? আমাৰ পৰিশ্ৰমেৰেই তেওঁ অতবোৰ বাগান কিনিলে, অতবোৰ ঘৰ সাজিলে, ইমানবোৰ টকা, অথচ আমাৰ পৰিশ্ৰমেৰে মূল্য তেওঁ দিব নোখোজে। ইমান টকা, ইমান সম্পত্তি বৰুৱাই নিজৰ পৰিশ্ৰমেৰেই কৰিব পাৰিছেনে? জগনু, ৰামুহতৰ

মাজত যেন কাৰোবাৰ কিছুমান চিনাকী মুখ মই দেখিবলৈ পাইছো? একেই ব'দে পোৰা তাম বৰণীয়া মুখ, কঠিন পেশী..... কাৰ মুখ? চিনি পাইছো, এইবোৰ বামধন, মনেশ্বৰ আদি বহুত দুখীয়া কৃষকৰ মুখ। ইহঁতে এদিন এইখন মজিয়াতে দেউতাৰ ভৰিত লুটিখাই পৰিছিল, মাটিডৰা নিলামত নলবলৈ কাকুতি কৰিছিল। দেউতাই কেৱল সিহঁতৰ ফালে চাই হাঁহিছিল। দেউতাই সেই অদ্ভুত হাঁহিটো থৈ গ'ল মোৰ মুখত নহয়, বৰুৱাৰ মুখত। বৰুৱাই আকৌ কাৰোবাৰ মুখত থৈ যাব। ইহঁতে একেটা হাঁহিৰেই জগনু, মনেশ্বৰহঁতক ভৰিত লুটি খুৱাই ৰাখিব। মই বৰুৱা আৰু জগনুহঁতৰ মাজত এটা হলৌ চোলা পিন্ধি চটফট কৰি থাকিম। মই কি? মোৰ ভিতৰত জগনুহঁতৰ দৰেই ফটা গেঞ্জী, বাহিৰত দেউতাৰ দিনৰ মূল্যবান পাঞ্জাবী। এটা হলৌ চোলা, এটা ফটা গেঞ্জী আৰু অসহ্য গৰমৰ মাজত চটফটাই মই আন্ধাৰলৈ বাট চাই থাকো। তেন্তে মই আন্ধাৰত লুকাই থকা এটা ছাঁ? মোৰ জীৱন নাই? মোৰ অস্তিত্ব নাই? মই কি? বৰুৱাইতে কি চিৰদিন এনেদৰে হাঁহি থাকিব? জগনুহঁত ভৰিত লুটি খাই থাকিব? আৰু মই এটা ছাঁ হৈ আন্ধাৰত লুকাবলৈ দৌৰি ফুৰিম?

বহু দুৰৰ পৰা যেন এটা মাত ভাহি আহিছে—“আমি বহুত দিন সহ্য কৰিলো, আৰু নাথাকো পুতুল বাবু।” এইটো কাৰ মাত? চিনি পাইছো, জগনুৰ মাত। কিন্তু সহ্য নকৰি সিহঁতে কৰিব কি? কোনে সিহঁতক উপায় দিব। পুতুলে কিবা এটা কৈছে হ'ব পায়? যিটো মাত শুনিলে মোৰ বিৰক্তি জন্মে, খং উঠে, ভয় লাগে— সেই মাতটো আজি শুনিবলৈ মোৰ এক তীব্ৰ হেপাহ হৈছে। ভাব হৈছে যেন সেই মাতটোৰ বলিষ্ঠ শব্দবোৰতে মোৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ লুকাই আছে। মোৰ মতিভ্ৰম হোৱা নাইতো? পুতুলক ঘৰৰ পৰা উলিয়াবলৈ আহি তাৰ কথাত মই মন্ত্ৰ মুগ্ধ হোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। পুতুলৰ মাতটো স্বৰ্গীয় আকাশবাণীৰ দৰে যেন কৰবাৰ পৰা বৈ বৈ ভাহি আহিছে, এই মাতৰ গৰাকী মোৰেই সন্তান। “আকৌ বাবু! কিমানবাৰ ক'ম আমি তহঁতৰ বাবু নহয়, তহঁতৰো খাবলৈ নাই, আমাৰো নাই; তহঁতৰো কাপোৰ নাই,

আমাৰো নাই। আমি একে মানুহ। আমি একেলগে জীয়াই থাকিব লাগিব, আমাৰ প্ৰাপ্য আদায় কৰিব লাগিব।” পুতুলে মিছা কোৱা নাই। মই জগনুহঁতৰ পৰা বেলেগ নহয়, হ'ব নোৱাৰোঁ। সিহঁতৰ ফটা গেঞ্জীবোৰৰ লগত মোৰ ফটা গেঞ্জীটো অমিল নহয়। বৰুৱাৰ দয়াত মোৰ গেঞ্জীটো আৰু নতুন নহয়। তেন্তে কোনে দিব? জগনু-পুতুল হঁতৰ সাহ মোৰ বুকুত আছেনে? আন্ধাৰত লুকাবলৈ দৌৰি ফুৰা মোৰ মনটোত সাহ আছেনে? কাঢ়ি অনাৰ সাহ?

পুতুলৰ ওচৰলৈ মই যাবই লাগিব। পাঞ্জাবীটো কিহবাই টানি ধৰিছে। গজালটোত লাগি এবখলা ফাটি গ'ল। ফাটিবই, বহুত দিনৰ বস্ত্ৰ। পচিবলৈ আৰম্ভ কৰিছিল। গৰমৰ উপদ্ৰৱ অসহ্য হৈ পৰিছে। ফটা পাঞ্জাবীটো পিন্ধি থাকি আৰু লাভ নাই, ফটা টুকুৰাৰ মাজেদিয়ে মোৰ গেঞ্জীৰ ফুটাবোৰ জিলিকি উঠিছে। কি আৰাম লাগিছে। বাহিৰৰ মুকলি বতাহজাক ফুটাবোৰৰ মাজেদি সৰকি গৈ যেন কলিজাৰ মাজত বিয়পি পৰিছে। কি এক শীতলতা অনুভৱ কৰিছো মোৰ ছটফট কৰি থকা কলিজাৰ মাজত। মুগাৰ দগধা পাঞ্জাবীটোৰ ফাকেদি পোহৰ, বতাহ একো সৰকিব নোৱাৰে, পাৰে কেৱল আন্ধাৰ। পাঞ্জাবীটো মোক আৰু নেলাগে। এতিয়া বতাহৰ সোৱাদ ল'বলৈ মই আৰু আন্ধাৰত ছাঁৰ দৰে লুকাব নালাগে। মোক পোহৰ লাগে—উজ্জ্বল পোহৰ। কেউপিনে বিয়পি থকা পোহৰ খিনি মোৰ হাড়ে-হাড়ে, শিৰে শিৰে বিয়পি পৰিছে। কি এক অভিনৱ শক্তি অনুভৱ কৰিছো, লাখুটিৰ প্ৰয়োজন মোৰ আৰু নাই। মাটিৰ পৃথিৱীৰ ধূলি লাগি থকা বতাহ আৰু পোহৰে মোৰ শিৰা-উপশিৰাত বিয়পাই দিছে এক অদ্ভুত সাহ, কাঢ়ি অনাৰ ভয়ঙ্কৰ সাহ।

পুতুলে তাৰ গভীৰ মাতটোত এক প্ৰচণ্ড তাত্ছিল্য সানি মোৰ কথা কৈছে হ'ব পায়— “নালাগে দেউতাহঁতৰ দৰে বাবুবোৰ নহ'লেও হ'ব..... থাকক তেওঁলোক আন্ধাৰত” নাই পুতুল ময়ো আহিছো। আমাৰ বান্দৰৰ ঘাঁৰ দৰে ক্ৰমাত বহল হৈ অহা ফটা গেঞ্জীবোৰ যে সলাবই লাগিব। □

“তুমি জীৱনক ভাল পোৱানে? যদি ভালপোৱা তেন্তে অলপো সময় নষ্ট নকৰিবা, কিয়নো জীৱন সময়ৰ ধাতুৰে নিৰ্মিত।”

—ফেংকলিন

“যি মুহূৰ্তত আমি সম্পূৰ্ণ হওঁ সেই মুহূৰ্ততে আমি আৱিষ্কাৰ কৰো নিঃসঙ্গতাক।”

—চি এছ লিউইছ

ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ কৰ্মৰাজি : এটি জিলিঙনি

শ্ৰীসুস্মিত কমল মালাকাৰ
দ্বাদশ শ্ৰেণী

আগষ্ট মাহৰ তেৰ তাৰিখ। দুপৰীয়া সময় প্ৰায় ২বাজি ১০ মিনিট। আমাৰ উচ্চতৰ মাধ্যমিক দ্বিতীয় বাৰ্ষিকৰ দিনটোৰ শেষ ক্লাছ 'অসমীয়া' আৰম্ভ হৈছেহে মাত্ৰ। তেনেতে কলেজৰে দুজন প্ৰবক্তা আহি ক'লে এটি দুখৰ সংবাদ। যিটো সংবাদে কেৱল মোৰ ওপৰতে নহয় সমগ্ৰ ৰাজ্য তথা দেশতে শোকৰ ছাঁ পেলাইছে। ড° ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ দেহাৱসান। প্ৰায় পাঁচ বছৰ ধৰি দুৰাৰোগ্য কৰ্কট ৰোগৰ লগত যুঁজি যুঁজি সিদিনা ৰাতিপুৱা প্ৰায় ১০ বজাত শইকীয়াদেৱে মৃত্যুক আকোঁৱালি ল'লে।

এইজনা মহান ব্যক্তিৰ জন্ম হৈছিল নগাওঁ জিলাত, ১৯৩২ চনৰ ২০ ফ্ৰেব্ৰুৱাৰীত। সৰুৰে পৰাই তেখেত আছিল উচ্চ মেধাসম্পন্ন। ১৯৪৮ চনত নগাৱাঁৰ গৱৰ্ণমেণ্ট হাইস্কুলৰ পৰা তিনিটা বিষয়ত লেটাৰ নম্বৰ আৰু ষ্টাৰ সহ প্ৰথম বিভাগত মেট্ৰিক পাছ কৰে। ১৯৫০ চনত কটন কলেজৰ পৰা প্ৰথম বিভাগত ইণ্টাৰমিডিয়েট (বিজ্ঞান) পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হয়। ১৯৫২ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পদাৰ্থ বিজ্ঞানত অনাৰ্চ সহ দ্বিতীয় শ্ৰেণীত বি. এছ. ছি (B.Sc) পাছ কৰে। ১৯৫৫-৫৬ চনত কলকাতাৰ প্ৰেছিডেন্সী কলেজৰ পৰা পদাৰ্থ বিজ্ঞানত অনাৰ্চ সহ দ্বিতীয় শ্ৰেণীত এম. এছ. ছি (M.Sc) পাছ কৰে। ১৯৫৬-৫৭ চনত 'শিৱসাগৰ কলেজ'ত পদাৰ্থবিজ্ঞানৰ প্ৰবক্তা (Lecturer) হিচাপে তেখেতৰ কৰ্মজীৱন আৰম্ভ কৰে। এই সময়খিনিৰ ভিতৰতে তেখেতে নিজৰ প্ৰথমখন উপন্যাস পুথি 'আতংকৰ শেষত' লিখি উলিয়ায়। ১৯৫৭-৫৮ চনত গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পদাৰ্থবিজ্ঞান বিভাগৰ ডেমনষ্ট্ৰেটৰ হিচাপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰে। তেখেত ১৯৫৮ চনত গৱেষণাৰ বাবে ইউৰোপলৈ যায়। ১৯৬১ চনত লণ্ডন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা পদাৰ্থবিজ্ঞান বিভাগত পি.এইচ. ডি (Ph.D) ডিগ্ৰী লাভ কৰে। আকৌ একে চনতে (১৯৬১) লণ্ডন বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ইম্পেৰিয়েল কলেজৰ পৰা ডি. আই. চি (DIC) ৰ ডিপ্লমা লাভ কৰে। ১৯৬১-৬৪ চনলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পদাৰ্থবিজ্ঞান বিভাগৰ প্ৰবক্তা (Lecturer) হিচাপে কাম কৰে। ১৯৬৪-৬৯ চনলৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ৰীডাৰ ৰূপে অধ্যাপনা কৰি থকা অৱস্থাত ১৯৬৫ চনত শ্ৰীমতী প্ৰীতি শইকীয়াৰ লগত

বিবাহপাশত আবদ্ধ হয়। ১৯৬৯ৰ পৰা ১৯৭৯ লৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত আঞ্চলিক ভাষাৰ পাঠ্যপুথি প্ৰস্তুতি সমন্বয় সমিতিৰ সচিব ৰূপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰে। সেই সময়ছোৱাৰ ভিতৰতে তেখেতে কেইখনমান গল্প-সংকলন প্ৰহৰী (১৯৬৩), বৃন্দাবন (১৯৬৫), গছৰ (১৯৬৯), সেন্দূৰ (১৯৭১), শৃংখল (১৯৭৫), তৰংগ (১৯৭৯) লিখি উলিয়ায়। ১৯৭২ চনৰপৰা ১৯৭৬ চনলৈ তেওঁ 'সংগীত নাটক একাডেমী'ৰ সদস্যৰ পদত আছিল। ১৯৭৬-৭৭ চনত ফিল্ম ফেষ্টিভ অংশগ্ৰহণ কৰে। ১৯৭৮ চনৰ পৰা ১৯৮২ চনলৈ 'সাহিত্য একাডেমী'ৰ সদস্য হয়।

১৯৭৮ চনত তেখেতে প্ৰথমখন চলচিত্ৰ 'সন্ধ্যাৰাগ' নিৰ্মাণ কৰে। প্ৰথম ছবিখনেই ভাৰত চৰকাৰৰ 'ৰজত কমল' বঁটা লাভ কৰে। 'সন্ধ্যাৰাগ' ছবিখনে আঞ্চলিক ভাষাৰ শ্ৰেষ্ঠ ছবিৰ পুৰস্কাৰ পোৱাৰ উপৰিও 'ইণ্ডিয়ান পেনোৰামা' আৰু কাৰ্নভি চলচিত্ৰ মহোৎসৱৰ বাবেও নিৰ্বাচিত হয়। ১৯৮১ চনত দ্বিতীয়খন ছবি 'অনিৰ্বাণ' নিৰ্মাণ কৰে। উক্ত ছবিখনেও 'ৰজত কমল' বঁটা লাভ কৰে। 'অনিৰ্বাণ'ৰ পিছত তৃতীয় খন ছবি নিৰ্মাণ কৰে 'অগ্নিমান'। এই ছবিখনে 'ৰজত কমল' বঁটা পোৱাৰ উপৰিও ফ্ৰান্স, উত্তৰ কোৰিয়া, ঢাকা আৰু আলজেৰিয়াৰ চলচিত্ৰ মহোৎসৱত প্ৰদৰ্শিত হোৱাৰ যোগ্যতা অৰ্জন কৰিছিল। উক্ত ছবিখনৰ 'মেনকা' চৰিত্ৰত অভিনয় কৰা অভিনেত্ৰী 'মলয়া গোস্বামী'ক অসমৰ ৰাইজে এতিয়াও পাহৰিব পৰা নাই। ১৯৬৯ চনত লিখা 'এন্দুৰ' নামৰ গল্পৰ আধাৰত ড° শইকীয়া ১৯৮১ চনত চতুৰ্থখন ছবি 'কোলাহল' নিৰ্মাণ কৰে। ৰজত কমল বঁটাৰে সন্মানিত ছবিখনে 'ইণ্ডিয়ান পেনোৰামা'ৰ লগতে ছিডনী, মিউনিখ, মণ্ট্ৰিল, টৰণ্টো আদি ঠাইত অনুষ্ঠিত মহোৎসৱত অংশগ্ৰহণ কৰিছিল। ১৯৭৫ চনত লিখা এটি গল্পৰ আধাৰত ১৯৯১ চনত উলিয়ায় পঞ্চমখন ছবি 'সাৰথি'। তাৰ পিছত ক্ৰমে ১৯৯৩ আৰু ১৯৯৫ চনত ষষ্ঠ আৰু সপ্তম ছবি ক্ৰমে 'আৱৰ্তন' আৰু 'ইতিহাস' নিৰ্মাণ কৰি উলিয়ায়। দুয়োখন ছবিয়েই 'ৰজত কমল' বঁটা লাভ কৰিছিল। ১৯৯৭ চনত অষ্টমখন ছবি 'কালসন্ধ্যা' উলিয়ায়। উক্ত ছবিখন হিন্দী ভাষাত নিৰ্মিত হৈছিল।

তেখেতে ১৯৭৯ চনৰপৰা ১৯৮১ লৈ 'বেলৱে ছাৰ্ভিছ কমিছন'ৰ চেয়াৰমেন ৰূপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰিছিল। ১৯৮১ৰ পৰা

১৯৮৩ চনলৈ 'ইণ্ডিয়ান নেশ্যনেল কাউন্সিল ফৰ ইউনেস্কো'ৰ সদস্য পদত আছিল। ১৯৮১ চনৰে পৰা মৃত্যুৰ সময়লৈকে 'প্ৰান্তিক' আলোচনীৰ মুখ্য সম্পাদক/প্ৰতিস্থাপক সম্পাদক হিচাপে আছিল। সেই সময়ত প্ৰান্তিক আলোচনীখনৰ মুখ্য আকৰ্ষণ আছিল তেখেতৰ 'শেষপৃষ্ঠা'। ১৯৮২ চনত 'সফুঁৰা' নামৰ শিশু আলোচনী এখন সম্পাদনা কৰিছিল। ১৯৮২ চনৰ পৰা 'সফুঁৰা' চলি আছিল। যদিও মাজতে কেইবছৰ মান বন্ধ হৈছিল, আকৌ ১৯৮৬ চনৰ পৰা এতিয়ালৈকে এই আলোচনীখন চলি আছে। ১৯৮৬ৰ পৰা ১৯৮৯ চনলৈ 'জ্যোতি চিত্ৰবন (ফিল্ম ষ্টুডিঅ')'ৰ অধ্যক্ষৰ পদত কাৰ্য্যনিবাহি কৰিছিল। সেই একে সময়তে (১৯৮৬-৮৯) তেখেত 'অসম ৰাজ্যিক চলচিত্ৰ (বিস্ত আৰু উন্নয়ন) নিগম'ৰো অধ্যক্ষ আছিল। ১৯৮৭ চনৰ পৰা ১৯৯০ লৈ গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ ক'ৰ্টৰ সদস্য পদতো আছিল। ১৯৮৮ৰ পৰা ১৯৯১ চনলৈ 'পূৰ মণ্ডল সাংস্কৃতিক কেন্দ্ৰ, কলকতা'ৰ গৱৰ্ণিং বডীৰ সদস্য আছিল। ১৯৮৯ চনত 'গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ৰ একাডেমীক কাউঞ্চিল'ৰ সদস্য আছিল। ১৯৯৩ৰ পৰা ১৯৯৫ চনলৈ ফিল্ম এণ্ড টেলিভিছন ইন্সটিটিউত অৱ ইণ্ডিয়া, পুণে'ৰ সদস্যৰ পদত আছিল। ১৯৯৬ৰ পৰা ১৯৯৮ চনলৈ সদস্য আছিল "বৰ্ড অৱ ট্ৰাষ্টিজ নেশ্যনেল বুক ষ্ট্ৰাষ্ট", ইণ্ডিয়াৰ।

ছবিজগতৰ উপৰিও তেখেতে অসমৰ ভ্ৰাম্যমাণ থিয়েটাৰ জগতকো নিজৰ কালজয়ী ৰচনাৰে আৰু বেছি সমৃদ্ধিশালী কৰি থৈ গৈছে। 'আৱাহন থিয়েটাৰ' ইয়াৰ জ্বলন্ত উদাহৰণ। উক্ত থিয়েটাৰত ১৯৮১ চনৰে পৰা মঞ্চস্থ কৰা ড° শইকীয়াৰ ২৪ খন নাটকে অসমৰ গাঁৱে-ভূয়ে, নগৰে-চহৰে আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল। তাৰে কেইখনমান নাটক হ'ল—ৰামধেনু, বন্দীশাল, মণিকুট, নীলকণ্ঠ, অমৃত আদি।

অন্যৰ্থাৎ যোগেদিও তেখেতৰ বহুতো নাটক প্ৰচাৰ হৈছে। কোলাহল, ইতিহাস আৰু দুৰ্ভিক্ষ, এই তিনিখন নাটক আকাশবাণীয়ে ৰাষ্ট্ৰীয় নাট হিচাপে সম্প্ৰচাৰ কৰিছিল। 'কোলাহল' নাটকখন বিদেশী কেন্দ্ৰৰ পৰা মনোনীত হয় সম্প্ৰচাৰৰ বাবে।

তেখেতে শিশু সকলৰ কাৰণেও কেইখনমান কিতাপ ৰচনা কৰিছিল। তাৰ ভিতৰত 'শান্ত-শিষ্ট হৃষ্ট-পুষ্ট মহাদুষ্ট' উল্লেখযোগ্য। এই কিতাপখনত উল্লেখিত ঘটনা সাতোটা খণ্ডত প্ৰথমতে সত্তৰৰ দশকত আকাশবাণী যোগে প্ৰচাৰিত হৈছিল। ১৯৯৬ চনতহে এই নাটখনি কিতাপ আকাৰত প্ৰকাশিত হয়। 'শান্ত-শিষ্ট হৃষ্ট-পুষ্ট মহাদুষ্ট'ৰ উপৰিও তেখেতৰ আন কেইখনমান শিশুগ্ৰন্থ হ'ল— মৰমৰ দেউতা (১৯৯১), তোমালোকৰ ভাল হওক (১৯৯৮), মহাদুষ্টৰ দুষ্টবুদ্ধি (১৯৯৯) আৰু মৰম। ড° শইকীয়াই আমাৰ সকলোৰে কাৰণে আন বহুতো গ্ৰন্থ ৰচনা কৰিছিল।

তেখেতে চলচিত্ৰৰ বাবে 'ৰজত কমল' বঁটাৰ উপৰিও আন

বহুতো সন্মানীয় পুৰস্কাৰ লাভ কৰিছিল। সেইবোৰ হ'ল—১৯৭৬ চনত 'সাহিত্য একাডেমী' বঁটা, 'অসম প্ৰকাশন পৰিষদ' বঁটা (১৯৭৩), কলকতাৰ সাহিত্য পৰিষদৰ 'হৰনাথ ঘোষ' বঁটা (১৯৮১), মেগৰ শিক্ষা ন্যাসৰ 'অসম উপত্যকা সাহিত্য বঁটা (১৯৯০), কলকাতাৰ 'চা-চা-চা চাহ উৎসৱ'ত জীৱনজোৰা কৃতিত্বৰ স্বীকৃতিৰূপে 'সুৰেন্দ্ৰ নাথ পাল' বঁটা (১৯৯৯), অসম চৰকাৰৰ 'শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱ বঁটা (১৯৯৮), সাহিত্য, চলচিত্ৰ, থিয়েটাৰ আৰু নাটকৰ ক্ষেত্ৰত আগবঢ়োৱা জীৱনজোৰা বৰঙণিৰ স্বীকৃতিৰূপে 'কমল কুমাৰী' বঁটা (২০০০) আৰু ২০০১ চনত ভাৰত চৰকাৰৰ দ্বাৰা পদ্মশ্ৰী বঁটাৰে সন্মানিত হয়। তেখেতৰ দক্ষতা আৰু পৰিপক্বতাৰ জ্বলন্ত নিদৰ্শন হ'ল তেখেতৰ গল্পসমূহ। অসমীয়া মধ্যবিত্ত জীৱনৰ সুখ-দুখ, আশা-প্ৰত্যাশা আদিৰ মূৰ্ত প্ৰকাশ হোৱা এই গল্পসমূহ তেখেতৰ সূক্ষ্ম পৰ্য্যবেক্ষণ ক্ষমতা, আবেদনশীলতা আদিৰ উৎকৃষ্ট নিদৰ্শন। তেখেতৰ গল্প-সংকলনসমূহ হ'ল— ক্ৰমে প্ৰহৰী (১৯৬৩ চন), বৃন্দাবন (১৯৬৫ চন), গহুৰ (১৯৬৯ চন), সেন্দূৰ (১৯৭১ চন), শৃংখল (১৯৭৫ চন), 'ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াৰ শ্ৰেষ্ঠ গল্প (১৯৭৬ চন) তৰংগ (১৯৭৯ চন), এই বন্দৰৰ আবেলি (১৯৮৮), আকাশ (১৯৮৮), উপকণ্ঠ (১৯৯২ চন), আৰু সাহ্য ভ্ৰমণ (১৯৯৮ চন)।

তেখেতৰ কৰ্মৰাজিৰ আভাসহে মাত্ৰ ইয়াত দাঙি ধৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছোঁ। মোৰ সাধাৰণ জ্ঞানৰ মাজেৰে তেখেতৰ ৰচনাৰাজিৰ যি সামান্য পঢ়িছোঁ, দেখিছোঁ আৰু শুনিছোঁ, তাৰ মাজেৰে মোৰ ধাৰণা হৈছে যে তেখেতৰ ৰচনা, নাট্য-সাহিত্য আদিৰ মাজত সমালোচনা ভালদৰে হোৱা নাই। মোৰ বোধেৰে তেখেতৰ কৰ্মৰাজিৰ গঠনমূলক সমালোচনা নিশ্চয় আমি অদূৰ ভৱিষ্যতত পঢ়িবলৈ পাম।

তেখেতৰ গল্প, নাটক আদিয়ে মানুহৰ মনত হাড়ে-হিমজুৱে এনেকৈ সোমাই যায় যে মানুহে তেওঁৰ সৃষ্ট বিভিন্ন চৰিত্ৰত বিলীন হৈ যায়। অতি সাধাৰণ বিষয়বস্তু বা ঘটনাক লৈ এনে কৌশলেৰে সজাই তোলে যে—প্ৰতিটো ৰচনাই মানুহৰ মনগহুৰত গভীৰ ভাৱে ৰেখাপাত কৰে।

তেখেতে জীৱনত এক মিনিট সময়ো অপব্যৱহাৰ নকৰাকৈ যিখিনি আমাক দি থৈ গ'ল, আকৌ দুৰাৰোগ্য ৰোগত ভোগাৰ পিছতো মনলৈ অলপো হতাশ ভাব নানি বৰং আগতকৈ বেছি দৃঢ়তাৰে যিখিনি আমাৰ সমাজলৈ আগবঢ়ালে, সেইখিনি আমাৰ বাবে এক প্ৰেৰণা হৈ ৰ'ব। ইয়াৰ জ্বলন্ত উদাহৰণ শিশুন্যাস 'আৰোহণ', যিটো প্ৰকল্প তেওঁ নিজৰ পুৰস্কাৰৰ ধনেৰে ২০০০ চনৰ, ২০ ফ্ৰেব্ৰুৱাৰী তাৰিখে আৰম্ভ কৰিছিল।

তেখেতৰ জীৱন আমাৰ বাবে ইতিহাস, আৰু এই ইতিহাসেই আমাৰ পাথেয় হওঁক। □

অভিভাৱকৰ দায়বদ্ধতা আৰু উশংখল ছাত্ৰ-ছাত্ৰী

৪ ভাস্কৰ দত্ত

স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ (বাণিজ্য)

মানৱ সম্পদ পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠ সম্পদ। যাৰ বাবে পৃথিৱীত প্ৰথম খোজ পেলোৱা শিশুটিৰ অন্য নাম দেৱশিশু।

এতিয়া এই শিশুটিয়ে প্ৰথম চকু মেলিয়েই যেন দেখিবলৈ পায় সময়ৰ নিষ্ঠুৰ আহানত তীব্ৰ ঘৃণা আৰু হিংসাৰে আৱৰা এখন অনাকাঙ্ক্ষিত পৃথিৱীৰ জীয়া ছবি!

চৰম দেশপ্ৰেমিক (!) ৰ সুদীৰ্ঘ ভাষণত; সমাজসেৱীৰ ভাষণত শিক্ষকৰ বক্তব্যত সদা প্ৰতিধ্বনিত হয় “শিশুৱেই আমাৰ দেশৰ ভৱিষ্যত!” উক্ত শ্লোগানৰ আমিও যোৰ সমৰ্থক! কিন্তু বাস্তৱত? এফালে আমি চিঞৰি চিঞৰি কৈছো শিশুৱেই আমাৰ ভৱিষ্যত; আৰু আনফালে নিজে এই দেৱশিশুক ঠেলি পঠিয়াইছোঁ অন্ধকাৰৰ পৰা বহু আন্ধাৰৰ মাজলৈ।

শৈশৱৰ নষ্টালজিয়াই হৃদয়ত যেতিয়া ভিৰ কৰি তীব্ৰ ক্ষোভ সৃষ্টি কৰে, হতাশাত ভাগি পৰো— এয়া আজি কি দেখিছো; আজি এজন ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীয়ে শিক্ষাশুৰুক অসন্মান কৰাটো একো আচৰিত নহয়। আচৰিত নহয় পাঠ্যক্ৰমত উপস্থিত নাথাকি চিনেমা চোৱাটো, জেষ্ঠজনৰ বিষয়ে বেয়া মাত-কথাৰে সমালোচনা কৰাটো; স্কুলঘৰৰ নিচিনা পবিত্ৰ অনুষ্ঠানত হাই-কাজিয়া কৰাটো; নিজৰ বীৰত্ব জাহিৰ কৰি (!) ডাঙৰজনৰ সন্মুখত ধূমপান কৰাটো!

হয়তো আমি ক’ব পাৰো এয়া সময়ৰ প্ৰভাৱ; ঠিকেই দুটা দশকৰ আগতে এয়া হয়তো কল্পনাতীত আছিল; পিছে আদৰ্শ জানো সলনি হ’ব পাৰে? আদৰ্শ কেতিয়াও সলনি নহয়। ইয়াক সলনি হ’বলৈ বাধ্য কৰোৱা হয়। কিশোৰ আৰু যৌৱনৰ এই বিচ্যুতি কিহৰ ফল?

ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ বাবে প্ৰথম শিক্ষক নিজৰ মাক-দেউতাক। তেওঁলোকৰ বাবে ভৱিষ্যত জীৱনৰ আদি পাঠ ঘৰতেই দিয়া হয়। এই সময়ছোৱাত শিশুৰ কোমল মনৰ উপলব্ধিক আন্তৰিকতাৰে গ্ৰহণ কৰিব লাগিব, কিন্তু লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব যাতে অত্যধিক মৰমৰ আবদাৰত শিশুৰ স্বাভাৱিক উত্থানে কোনো অনাকাঙ্ক্ষিত সংবাদ কঢ়িয়াই নানে? যিহেতু কোনো কথাৰে বা কামৰে ভাল-বেয়া সিহঁতে বিচাৰ কৰিব নাজানে। সেয়ে আদৰ্শ পিতৃ-মাতৃৰ

কৰণীয়খিনিয়ে সেই সময়কণত এক উল্লেখযোগ্য ভূমিকা ল’ব পাৰে। আজি যিমানৈ পাঠ্যক্ৰমত চৰিত্ৰ গঠনৰ বিষয়ে কথা লিখা নাথাকক কিয়, বাতৰিকাকত বা অনাতাঁৰ যোগে এই বিষয়ে আলোচনা নকৰো কিয়, যদিহে অভিভাৱক হিচাপে মাক বা দেউতাকে পুংখানুপুংখভাৱে এই বিষয়ত লক্ষ্য নাৰাখে বা কঠোৰ নহয়, তেতিয়া বৰ্তমানৰ এইচাম শিশুৰ পৰা আমি একো আশা কৰিব নোৱাৰোঁ।

আগতে উল্লেখ কৰিছোঁ যে শিশুৰ অন্তৰ বৰ কোমল! সেয়ে বৰ্তমানৰ সময়ছোৱাত এই হত্যা, হিংসাৰে আৱৰা বাস্তৱ অভিজ্ঞতাৰ অনুভৱকণ সিহঁতৰ হৃদয়তো অনুভূত হ’বলৈ দিব লাগিব। কিন্তু তাৰ বিপৰীতে যদি আমি সিহঁতৰ মনৰ সন্তুষ্টিৰ বাবে বা সমাজত বিলাসিতাৰ প্ৰতিযোগিতাত জয়ী হোৱাৰ হাবিয়াসেৰে তেওঁলোকক এনে কিছুমান বস্তু উপহাৰ দি যাওঁ যাৰ ব্যৱহাৰে সমাজত ভৱিষ্যতে কু-প্ৰভাৱহে পেলাব পাৰে, অথবা বিবেক হ’ব পাৰে পংগু, তেন্তে তাৰ ফল হ’ব বিষময়। এই গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো মনত ৰখা ভাল। পঢ়াশালিত যি গতানুগতিক শিক্ষা লাভ কৰে সেয়া বৰ্তমানে ওপৰ শ্ৰেণীলৈ আগ বাঢ়ি যোৱাৰ আহিলাৰ বাবে আন একো নহয় (!) এই ক্ষেত্ৰত আমি শিক্ষা বিভাগকে জগৰীয়া কৰিব খোজোঁ। আজি ব্যক্তিগত স্কুল স্থাপনত (বিশেষতঃ ইংৰাজী মাধ্যমৰ) আমি প্ৰতিবাদ কৰিছোঁ সঁচা কিন্তু বৰ্তমান বুজি উঠিছোঁ যে আমাৰ চৰকাৰী স্কুল এখনৰ ছাত্ৰ এজনে ব্যক্তিগত স্কুল এখনৰ ছাত্ৰজনৰ দৰে সমানে আগ বাঢ়িব নোৱাৰে। এই ক্ষেত্ৰত স্কুল এখনৰ উপৰিও নিজ পিতৃ-মাতৃয়ে নিজৰ ল’ৰা-ছোৱালীজনীক নৈতিক শিক্ষাৰে পৈণত কৰি তুলিব পাৰে। আৰু তাৰবাবে প্ৰথমে তেওঁলোক নিজে সৎ-আদৰ্শৰে মহীয়ান হ’ব লাগিব।

যদি কিবা এটি নকৰিবলগীয়া কামও সিহঁতে কৰে, তেতিয়া পোনেই দোষ দিয়াটো বা মাৰধৰ কৰাটো আচলতে চৰম মুৰ্খামি।

পুনৰ দোহাৰিছোঁ যে সিহঁতে ভাল-বেয়া বুজি নাপায়। সেয়েহে প্ৰথমে কামটোৰ পৰা হ’ব পৰা ক্ষতি সম্পৰ্কে মৰমেৰে বুজাব লাগিব। তেতিয়াও যদি তেনে কৰিবলৈ প্ৰয়াস কৰে, তেন্তে আপুনি অলপ কঠোৰ হৈ সকাঁয়াই দিব পাৰে আৰু এই ক্ষেত্ৰত সদায় সজাগ থকা দৰকাৰ।

ধুমপান কৰাৰ ক্ষেত্ৰতো একেটাই কথা। ধুমপানৰ অপকাৰ সম্পৰ্কে জ্ঞাত কৰাব লাগিব আৰু যদি দেউতাকে ধুমপান কৰে, তেনেহ'লে পাৰিলে এইটো অভ্যাস এৰিব লাগিব। যদি অসুবিধাও হয়, তেতিয়া কোনো অভিভাৱকে কেতিয়াও ল'ৰা-ছোৱালীৰ হতুৱাই এনে ধুমপান সামগ্ৰী অনা-নিয়া কৰাব নালাগে। কিয়নো সুবিধা পালেই মনৰ উৎসুকতা দমাব নোৱাৰি সিহঁতেওঁ এই পথ ল'বলৈ ব্যাকুল হৈ পৰে।

অভিভাৱকদ্বয়ৰ মাত-কথা কটু হ'লেও তাৰ প্ৰভাৱ ল'ৰা-ছোৱালীৰ ওপৰতে পৰে! চিঞৰি চিঞৰি কথা-কোৱা, জ্যেষ্ঠজনক

আপুনিৰ সলনি 'তই' কোৱা আদিবোৰ এনে অভদ্ৰ আচৰণ আজি সহজলভ্য।

আজি এনে বিসংগতিবিলাক যদিও আমাৰ অনাকাঙ্ক্ষিত তথাপিও আমি এয়া অৱশ্যন্তাৰী বুলিয়ে সহজে হ'ব লাগিব। এই পৰিবেশ আমাৰেই সৃষ্টি। কিয়নো শিশু যেনেকৈ লালিত-পালিত হয় সিয়েই পিছৰ জীৱনত প্ৰভাৱ পেলায়। আহক আমি সংকল্প লওঁ—প্ৰতিজন শিশুকেই আমি সৎ-আদৰ্শৰ অনুপ্ৰেৰণাৰে মহীয়ান কৰি তোলা। আশা কৰোঁ শিশুৱেই সেউজ কৰিব সুজলা-সুফলা ধুনীয়া ধৰণী। □

কৌতুক

শিক্ষকে অংক শিকাই আছে। অমিতে কোঠাটোত থকা এন্দুৰৰ গাঁত এটাত এন্দুৰে ভিতৰ-বাহিৰ কৰি থকা চাই আছে। কিছু সময়ৰ পিছত এন্দুৰটো গাঁতত সোমাল কিন্তু নেজডাল বাহিৰতে থাকিল।

সেই সময়তে শিক্ষকে অংকটো শেষ কৰি সুধিলে—

শিক্ষক : অমিত্ৰ, কিবা সোমালনে? (অৰ্থাৎ কিবা মূৰত সোমালনে?)

অমিত : সোমাল, সোমাল ছাৰ, মাত্ৰ নেজডালহে বাকী।

* * * * *

হৰিয়ে ফুটবল খেলি আহি ভনীয়েকক ক'লে—

হৰি : মই আজি তিনি গ'ল দিলো।

ভনীয়েক : গ'লকিপাৰ নাছিল নেকি?

সংগ্ৰাহক : নবৰাজ লমছাল

নাইনিতাল : পৰ্যটকৰ ৰম্যভূমি

সন্তোষ দাস

স্নাতক ২য় বৰ্ষ

নাইনিতাল! পাহাৰবেষ্টিত এক শৈলনগৰী! য'ত শিলৰ ফাঁকে ফাঁকে সেউজ গছৰ আঁৰে আঁৰে প্ৰকৃতি বন্দী হৈ ৰৈছে অনন্তকালৰ বাবে। পাহাৰেৰে আবৰি থকা এক বিশাল, গভীৰ প্ৰাকৃতিক জলাশয় বা হৃদক কেন্দ্ৰ কৰিয়েই প্ৰকৃতিৰ লীলাভূমি নাইনিতাল গঢ়ি উঠিছে। সমুদ্ৰপৃষ্ঠৰ পৰা ১৯৩৮ মিটাৰ উচ্চতাত থকা ২.৫ কিল'মিটাৰ দৈৰ্ঘ্যৰ এটা হুদেই হ'ল নাইনিতালৰ মূল আকৰ্ষণ। কথিত আছে সতীৰ এটি চকু (নয়ন) ইয়াত পৰিছিল। স্থানীয় ভাষাত 'তাল' শব্দটোৰ অৰ্থ হৈছে হুদ। অনেকে ক'ব খোজে এই 'নয়ন তাল' শব্দটিয়েই ক্ৰমাত মুখ বাগৰি ৰূপ লৈছেহি 'নাইনিতাল'। হুদটি দেখিলে ভাবিবলৈ মন যায় এয়া যেন পাহাৰৰ কোলাত একাঁজলি পানী।

ভাৰতৰ অন্যতম সুন্দৰ তথা স্বাস্থ্যকৰ ঠাই আৰু পৰ্যটন কেন্দ্ৰৰূপে স্বীকৃতি নাইনিতাল ভ্ৰমণৰ উপযুক্ত সময় হ'ল মে' মাহৰ পৰা অক্ট'বৰ মাহলৈকে। ইয়াত থকা লেক বা হুদটোৰ তিনিওফালে থকা পাহাৰত খোজে খোজে আছে অসংখ্য হোটেল, গেণ্ট হাউছ আৰু ৰেষ্টুৰেণ্ট। ইয়াৰ লগতে আছে বিভিন্ন চৰ্ম সামগ্ৰী তথা স্মাৰক (relics) কিনিব পৰা বহুতো অভিজাত দোকান-পোহাৰ। ইয়াৰ উপৰি আছে ফুলনি, খেলপথাৰ, চিনেমা হল আৰু কাষৰীয়া নানান দৰ্শনীয় স্থল। লেকত নৌকা বিহাৰৰো নানান সা-সুবিধা পোৱা যায়। গছ-বনৰ তলে তলে ঘোঁৰাত উঠি ফুৰাতো বাধা নাই। একেলগে প্ৰমোদ বিহাৰৰ ইমানবোৰ আয়োজন ভাৰতৰ আন ঠাইত বিৰল। কেইটামান দিন বা কেইটামান সপ্তাহ ঠাণ্ডাৰ দিনত আৰাম কৰি থকা, খোৱা-বোৱা, ফুৰা-চকা আৰু বিশ্ৰামৰ বাবে আদৰ্শ স্থান নাইনিতাল। ইয়াৰ প্ৰাকৃতিক পৰিবেশ আৰু দৃশ্যৰলীৰ সমকক্ষ দৃষ্টান্ত পোৱা টান।

উত্তৰ প্ৰদেশৰ এই পাহাৰীয়া চহৰখনলৈ কেইবাটাও উপায়েৰে যাব পাৰি। পোনে পোনে নাইনিতাললৈ যাব খুজিলে দিল্লী অভিমুখী কোনো এখন ৰেলত উঠি লক্ষ্ণৌলৈ যোৱা ভাল। লক্ষ্ণৌৰ পৰা নাইনিতাল এক্সপ্ৰেছেৰে যাব লাগিব কাঠ-গুদামলৈ। কাঠ-গুদামতেই ৰেল যাত্ৰাৰ ইতি। কাঠ-গুদাম ষ্টেচনৰ বাহিৰত পোৱা

যায় অপেক্ষাৰত অগণন বাছ, টেক্সি আদি। কাঠ-গুদামৰ পৰা নাইনিতাললৈ বাছ বা টেক্সিৰে যাব লাগিব। এই দূৰত্ব প্ৰায় ৩৪ কিল'মিটাৰ, সময় লাগে প্ৰায় ১ঘণ্টা ৩০ বা ৪০ মিনিট, আৰু ওপৰলৈ উঠি যোৱা পাহাৰীয়া বাটেৰে নাইনিতাললৈ অহাৰ এই মনোৰম অভিজ্ঞতা অপূৰ্ব। বাছ-টেক্সিৰ খিৰিকীৰে বাহিৰলৈ চকু যিফালেই যায়, সেইফালেই পলক নমৰাকৈ ৰৈ যাবলৈ বাধ্য হয়। ওপৰলৈ চালে বিশাল, ওখ, সেউজ পাহাৰ, তললৈ চালে পাহাৰৰ গভীৰ ঢাল, ইয়াৰ মাজেৰেই আগবাঢ়িব লাগে নাইনিতাললৈ।

নাইনিতালত থকা ঠাইৰ অভাৱ নাই। পাহাৰৰ খাজে খাজে অজস্ৰ হোটেল সিঁচৰতি হৈ আছে। মধ্যবিত্তৰ আয়ত্তত থকা কেইখনমান হোটেল হ'ল : ছুইচ হোটেল, হোটেল প্ৰতাপ ৰিজেন্সি, হোটেল ৰাধা কণ্টিনেণ্টেল আদি। প্ৰতিখন হোটেলৰ পৰাই গছ-গছনিৰ ফাঁকেৰে দৃশ্যমান লেক; মিঠা ৰ'দ, ঠাণ্ডা বতাহ আৰু ভৰ গ্ৰীষ্মৰ অপূৰ্ব অনুভূতিৰে ব্যাপ্ত নাইনিতাল।

নাইনিতালৰ চাৰিওফালে আছে আনন্দ, স্মৃতি, মনোৰঞ্জনৰ অফুৰন্ত সম্ভাৰ।

ইয়াৰ নাইনি হুদত আছে অসংখ্য নাও, ব'ঠা মৰা বা পেডেলৰ চলোৱা। ব'ঠা মৰা নাওবোৰৰ লগত নাৱৰীয়া থাকে যদিও পেডেলৰে চলোৱা নাওবোৰত আৰোহণকাৰী সম্পূৰ্ণ স্বাধীন।

নাইনিতালৰ অন্য এক আকৰ্ষণ হ'ল এৰিয়েল এক্সপ্ৰেছ ছাৰ্ভিচ'। উত্তৰ প্ৰদেশ চৰকাৰৰ পৰ্যটন বিভাগৰ কুমায়ূন মণ্ডল বিকাশ নিগম আৰু অষ্ট্ৰিয়াৰ ভয়েষ্ট আলপাইনৰ সহযোগত ১৯৮০ চনৰ মাৰ্চ মাহত এই ৰছীপথ বা ৰ'পৱে (Ropeway) নিৰ্মাণ কৰা হয়। এই ৰ'পৱেৰ পৰা সমস্ত নাইনিতাল এক মুহূৰ্ততে চাব পাৰি।

নাইনিতালৰ পৰাই বিভিন্ন 'কণ্ডাক্টেড ট্যুৰ'বো (conducted tour) ব্যৱস্থা আছে। ইয়াত বহুকেইটা চৰকাৰী-বেচৰকাৰী পৰ্যটন সংস্থা আছে, যিবোৰে প্ৰয়োজনীয় 'কণ্ডাক্টেড ট্যুৰ'ৰ ব্যৱস্থা কৰি দিয়ে। নাইনিতাল চহৰৰ মাজতেই আছে মনোৰম ফুলনি, গীৰ্জা, লাইব্ৰেৰী, মিউজিয়াম, ৰেষ্টুৰেণ্ট, দোকান-বজাৰ, নৌকা বিহাৰৰ ব্যৱস্থা আৰু অশ্বাৰোহণৰ ব্যৱস্থা।

‘কণ্ঠস্টেড ট্ৰাৰ’ৰ জৰিয়তে অথবা ব্যক্তিগতভাৱেও টেক্সি বা বাছেৰে নাইনিতাল তথা-ইয়াৰ কাষৰীয়া ঠাইকেইখন চাব পাৰি। ইয়াৰ উল্লেখযোগ্য ঠাইকেইখন হ’ল ৰাণীখেত, আলমোড়া, কৌশানী। এই তিনিওখন ঠাই চাবৰ বাবে দুই তিনিদিন সময় লাগে। কৌশানিৰ পৰা হিমালয়ৰ তুষাৰাবৃত শৃংগবোৰ নিচেই কাষতে পৰিষ্কাৰকৈ দেখা যায়। ইয়াত থাকিবৰ বাবে হোটেল, গেষ্ট হাউচ আৰু এখন আশ্ৰম আছে। প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যত কৌশানিৰ তুলনা নাই। কৌশানিৰ পৰা কিছু তলত আছে বৈদ্যনাথ। ইয়াত আছে কেবাশ বছৰ পুৰণি মন্দিৰৰ শাৰী। তদুপৰি আছে ভীমতাল, নাইনিতাল, অবজাৰভেটৰি, চায়নাপিক্, হনুমান মন্দিৰ, মুক্তেশ্বৰ আৰু ৰামগড়। এই কেউখন স্থানেই নিজ নিজ বৈশিষ্টৰে সমৃদ্ধ আৰু মনোৰম।

নাইনিতালতে অৱস্থিত বিখ্যাত ‘কৰবেট ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান’ জিম কৰবেটৰ নামানুসাৰে প্ৰতিষ্ঠিত এই উদ্যান চাবৰ বাবে তিনিদিনৰ এক সুকীয়া পৰিকল্পনা কৰিব লাগে। নাইনিতালৰ পৰা কৌশানিৰ দূৰত্ব এশ কিলোমিটাৰ। ইয়াৰ বাবেও দুদিন সময় হাতত ৰখা দৰকাৰ।

নাইনিতালৰ পৰা ছয় কিলোমিটাৰ দূৰত অৱস্থিত ‘চায়নাপিক্’। চহৰৰ পৰা প্ৰায় ৭০০ ফুট উচ্চতাত অৱস্থিত এই চূড়া। ইয়াৰ পৰা নিচেই পুৰা কুমায়ুণ হিমালয়ৰ তুষাৰাবৃত শৃংগবোৰ পৰিষ্কাৰকৈ দেখা যায়। এই দৃশ্য অতি মনোৰম।

ইয়াৰ উপৰি নাইনিতাল আৰু আন বহুতো সৰু-বৰ দৰ্শনীয় স্থানেৰে উপচি আছে। যাক কেৱল অনুভূতিৰেহে বুজিব পাৰি। ভাষাৰে ব্যক্ত কৰা অসাধ্য। □

বিঃ দ্ৰঃ এই লিখাটো যুগুত কৰোঁতে এখন আলোচনীৰ পৰা তথ্য সংগ্ৰহ কৰা হৈছে।

কৌতুক

দুজন কৃপণৰ কথোপকথন

প্ৰথম কৃপণ : তোমাৰ জিভাখন কেনেকৈ ইমান ক’লা পৰিল?

দ্বিতীয় কৃপণ : নতুনকৈ আলকতৰা দিয়া ৰাস্তাটোত কালি মোৰ মোৰ বটল এটা ভাগিছিল।

কাছাৰিৰ বাকৰিত এজনে চিয়ঁৰি-বাখৰি অমৰত্ব লাভৰ ঔষধ বিক্ৰী কৰি আছিল—

“চাওঁক, এই ঔষধৰ গুণত ৩০০ বছৰ বয়সতো মই কেনে স্বাস্থ্যৱান হৈ আছো।”

এজন শ্ৰোতাই সন্দেহ প্ৰকাশ কৰি ঔষধ বিক্ৰেতাৰ ডেকা সহকাৰীজনক সুধিলে—

“সঁচাই তেওঁৰ বয়স ৩০০ বছৰ নে?”

সহকাৰী : “মই সঠিককৈ ক’ব নোৱাৰো। কাৰণ মই তেখেতৰ লগত কাম কৰা ১০০ বছৰহে হৈছে।”

—সংগ্ৰাহক : কুলদীপ চক্ৰৱৰ্তী

ব্যৱসায় শিক্ষাৰ ক্ৰমবিকাশ

শ্ৰী ভবভূতি শৰ্মা

মুৰব্বী অধ্যাপক, ব্যৱসায় পৰিচালনা বিভাগ

বৰ্তমান যুগত ব্যৱসায় শিক্ষাই সমগ্ৰ বিশ্বতে বহুল প্ৰসাৰ লাভ কৰিছে। পৰিবাৰ কেন্দ্ৰিক ব্যৱসায় (Family undertaking)ৰ পৰা আধুনিক বৃহৎ মাত্ৰাৰ নিগম প্ৰতিষ্ঠানলৈ (large scale corporation) হোৱা ব্যৱসায়ৰ বিৰ্বন্ধনকে ইয়াৰ মূল কাৰণ বুলিব পৰা যায়। ১৮ শ শতিকাৰ শেষৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা ঔদ্যোগিক বিপ্লৱে কাৰখানা পদ্ধতিৰে বৃহৎমাত্ৰাৰ উৎপাদন সম্ভৱ কৰি তোলে আৰু তাৰ লগে লগে বৃহৎ প্ৰতিষ্ঠানৰ প্ৰসাৰ ঘটে। এই প্ৰতিষ্ঠান— সমূহত ব্যৱসায়িক অৰ্থতা সম্পন্ন পৰিচালকৰ প্ৰয়োজনীয়তাই ব্যৱসায় শিক্ষাৰ গুৰুত্ব বৃদ্ধি কৰে।

ব্যৱসায় শিক্ষাৰ প্ৰথম আৰম্ভণি হয় ঠিক দ্বিতীয় মহাযুদ্ধৰ পাছতে United Statesত। ১৯৪৪ চনত ব্যৱসায় পৰিচালনাৰ বুনিয়াদী শিক্ষা প্ৰদানৰ উদ্দেশ্যে আগত ৰাখি Massachusetts Institute of Technology (MIT)ত Sloan foundationsৰ ৫মিলিয়ন ডলাৰ অৰ্থ সাহায্যৰে ঔদ্যোগিক পৰিচালনা স্কুল (School of Industrial Management) প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়। সেই সময়ৰ পৰাই ব্যৱসায়িক শিক্ষাৰ বিপ্লৱ আৰম্ভ হোৱা বুলি ক'ব পাৰি।

বৃহৎ ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানসমূহে তেওঁলোকৰ বিভিন্ন ব্যৱসায়িক কাম-কাজৰ কাৰণে বহু ব্যক্তিক নিয়োগ কৰি তেওঁলোকক বিভিন্ন কামৰ প্ৰশিক্ষণ দিয়াত যথেষ্ট সময় আৰু অৰ্থ ব্যয় কৰিব লগাত পৰিছিল। এই অসুবিধাৰ কাৰণে ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠানসমূহে সদায় বিভিন্ন ব্যৱসায়িক কাম-কাজৰ বিস্তৰ জ্ঞান থকা অৰ্থতা সম্পন্ন ব্যক্তিক পৰিচালক হিচাপে নিযুক্তি দিয়াৰ চেষ্টা কৰিছিল। কিন্তু তেনেকুৱা ব্যক্তিৰ অভাৱে ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠান সমূহৰ সেই অসুবিধা দূৰ কৰিব পৰা নাছিল। সেয়েহে বিশ্ববিদ্যালয় আৰু ব্যৱসায় প্ৰতিষ্ঠান সমূহে একেলগে আগবাঢ়ি আহি ব্যৱসায় পৰিচালনাৰ নতুন পাঠ্যক্ৰম প্ৰস্তুত কৰিলে। যাক কোৱা হয় এম. বি. এ (Master of Business Administration)। এই পাঠ্যক্ৰমত এজন উপযুক্ত ব্যৱসায় পৰিচালক হ'বলৈ প্ৰয়োজন হোৱা বৃত্তিগত শিক্ষা, জ্ঞান, ব্যৱহাৰিক জ্ঞান সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। ব্যৱসায় পৰিচালকৰ নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত এম. বি. এ ডিগ্ৰীক এতিয়া সমগ্ৰ বিশ্বতে এক স্বীকৃত পাঠ্যক্ৰম হিচাবে গণ্য কৰা হৈছে। ব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠানৰ বাহিৰেও অন্য অব্যৱসায়িক প্ৰতিষ্ঠানতো পৰিচালক নিয়োগত এম. বি. এ ডিগ্ৰীধাৰীক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া পৰিলক্ষিত হয়।

ব্যৱসায়িক শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতবৰ্ষও পিছ পৰি থকা নাই। Indian Institute of Management (IIM) নামেৰে আহমেদাবাদ আৰু কলকাতাত যথাক্ৰমে ১৯৬১ আৰু ১৯৬২ চনত প্ৰথম এম. বি. এ স্কুল স্থাপন কৰা হয়। ইয়াৰে প্ৰথমখন অৰ্থাৎ আহমেদাবাদৰখন Harvard Business School আৰু কলকাতাৰখন Massachusetts Institute of Technologyৰ সহায়ত স্থাপন কৰা হয়। ভাৰতবৰ্ষত তথাপিও ১৯৮০ চন মানৰ পাছৰ পৰাহে ব্যৱসায় পৰিচালনা পাঠ্যক্ৰমৰ জনপ্ৰিয়তা বৃদ্ধি পাবলৈ ধৰে। শেহতীয়াকৈ সমগ্ৰ বিশ্বৰ লগতে ভাৰতবৰ্ষতো ব্যক্তিগতকৰণ আৰু অৰ্থনৈতিক উদাৰীকৰণে এম. বি. এ শিক্ষাৰ গুৰুত্ব বৃদ্ধি কৰে। বহু ৰাষ্ট্ৰীয় কোম্পানীসমূহৰ লগত থলুৱা কোম্পানীসমূহেও ব্যৱসায় পৰিচালনাত এম. বি. এ ডিগ্ৰীধাৰী ব্যক্তিক নিয়োগৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰাধান্য দিয়া দেখা যায়।

এম. বি. এ পাঠ্যক্ৰম নো কি?

এম. বি. এ হ'ল পৰিচালনাৰ বিভিন্ন দিশৰ জ্ঞান একত্ৰিত কৰি প্ৰস্তুত কৰা এটা পাঠ্যক্ৰম। এই পাঠ্যক্ৰমৰ জৰিয়তে বিভিন্ন বিষয়ৰ (বাণিজ্য, কলা, বিজ্ঞান, ইঞ্জিনিয়াৰিং) স্নাতক সকলে পৰিচালনাৰ মৌলিক নীতি, কাৰ্য প্ৰণালী, কৌশল আৰু প্ৰয়োগ সম্বন্ধে বিস্তৃত জ্ঞান লাভ কৰি পৰিচালনাৰ ক্ষেত্ৰত নিজৰ কেৰিয়াৰ গঢ়িব পাৰে। এজন দক্ষ পৰিচালক হ'বলৈ প্ৰয়োজন হোৱা বিভিন্ন গুণসমূহ হ'ল—নেতৃত্ব (Leadership), আত্ম বিশ্বাস (Confidence), যোগাযোগ কৰিব পৰা দক্ষতা (Communication Skill) আদি। এনে দক্ষতা বৃদ্ধি কৰিব পৰা আৱশ্যকীয় শিক্ষাও এম. বি. এ পাঠ্যক্ৰমৰ অন্তৰ্ভুক্ত। মুঠৰ ওপৰত এম. বি. এ হ'ল ব্যৱসায় কাৰ্যপদ্ধতিৰ বিভিন্ন দিশ সাঙুৰি প্ৰস্তুত কৰা এনে এটা পাঠ্যক্ৰম য'ত নিজৰ পছন্দ অনুসৰি ছাত্ৰই বিভিন্ন বিষয়ৰ নিৰ্বাচন কৰি বৃত্তিগত ডিগ্ৰী আহৰণ কৰিব পাৰে।

কেৰিয়াৰ গঠনৰ সুবিধাসমূহ (Career Opportunities) :

এজন এম. বি. এ ডিগ্ৰীধাৰী ব্যক্তিৰ কেৰিয়াৰ নিৰ্ভৰ কৰে এম. বি. এ পাঠ্যক্ৰমত তেওঁ নিৰ্বাচন কৰা বিষয়ৰ ওপৰত আৰু তেওঁ পাঠ্যক্ৰম গ্ৰহণ কৰা প্ৰতিষ্ঠানৰ মানদণ্ডৰ ওপৰত।

এম. বি. এ পাঠ্যক্রমত নিৰ্বাচন কৰিব পৰা বিভিন্ন বিষয়সমূহ :

এম. বি. এ পাঠ্যক্রমৰ বিষয় নিৰ্বাচন নিৰ্ভৰ বাবে ছাত্ৰজনৰ ইচ্ছা, তেওঁৰ দক্ষতা আৰু প্ৰতিষ্ঠানটোৱে দিব পৰা সুবিধাৰ ওপৰত। সাধাৰণতে এজন ছাত্ৰই তলত উল্লেখ কৰা যিকোনো বিষয় নিৰ্বাচন কৰিব পাৰে।

- (ক) বজাৰ-ব্যৱস্থাপনা বিদ্যা বা বজাৰকৰণ বিদ্যা (Marketing)
- (খ) বিত্ত বিদ্যা (Finance)
- (গ) মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা বিদ্যা (Human Resource)
- (ঘ) উৎপাদন বা প্ৰয়োগ বিদ্যা (Operation)
- (ঙ) প্ৰণালী বা পদ্ধতি বিদ্যা (System)

(ক) বজাৰ-ব্যৱস্থাপনা বিদ্যা বা বজাৰকৰণ বিদ্যা (Marketing) : পৰিচালনা পাঠ্যক্রমৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ মাজত এক জনপ্ৰিয় বিষয় হৈছে বজাৰকৰণ। এই বিষয়ৰ লগত জড়িত তিনিটা নিৰ্দিষ্ট কাৰ্য্য ক্ষেত্ৰ হৈছে—

- (১) বিক্ৰী আৰু বিতৰণ (Sales & Distribution)
- (২) উৎপন্ন সামগ্ৰী/ব্ৰেণ্ড পৰিচালনা (Product/ Brand Management)
- (৩) বিজ্ঞাপন আৰু বজাৰ গৱেষণা (Advertsing & Market Research)

(খ) বিত্ত বিদ্যা (Finance) : বিত্তীয় বা অন্য উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠানত নিজৰ কেৰিয়াৰ গঢ়িব বা উন্নত কৰিব পৰাকৈ প্ৰস্তুত কৰা বিত্ত বিষয়টো এম. বি. এ পাঠ্যক্রমৰ আন এক গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয়। আধুনিক ব্যৱসায় পৰিচালনাত সিদ্ধান্ত গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজন হোৱা বিভিন্ন বিত্তীয় জ্ঞান, বিশ্লেষণ মূলক দক্ষতা আৰু অন্যান্য আনুষ্ঠানিক জ্ঞানৰ ওপৰত বিশেষ গুৰুত্ব প্ৰদান কৰি প্ৰস্তুত কৰা এই বিষয়ে এজন সফল বিত্তীয় পৰিচালক বা বিষয়া হোৱাত সহায় কৰে। এই বিষয়ত সন্নিবিষ্ট দিশ সমূহ হ'ল—

- (১) বেংকিং (Banking)
- (২) বিত্তীয় বিশ্লেষণ (Finacial Analysis)
- (৩) বিত্তীয় পৰিকল্পনা (Financial Planning)
- (৪) বীমা (Insurance)
- (৫) বিত্তীয় পৰিচালনা (Financial Management)
- (৬) নিগম বিত্ত (Corporate Finance)
- (৭) আন্তঃ ৰাষ্ট্ৰীয় বিত্ত (International Finance)

(গ) মানৱ সম্পদ ব্যৱস্থাপনা বিদ্যা (Human Resource) : আধুনিক যুগৰ উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠানত যথেষ্ট গুৰুত্ব বহন কৰা উপাদান মানৱ সম্পদৰ ক্ষেত্ৰত এম. বি. এ পাঠ্যক্রমৰ যোগেদি কেৰিয়াৰ গঠনৰ তিনিটা বহল দিশ হ'ল—

- (১) মানৱ সম্পদ উন্নয়ন (Human Resource Development)

(২) কৰ্মচাৰী প্ৰশাসন বা ব্যক্তি পৰিচালনা (Personnel Management)

(৩) ঔদ্যোগিক সম্পৰ্ক (Industrial Relation)

সাধাৰণতে মানৱ সম্পদ উন্নয়ন বিষয়াসকলৰ কাৰ্য্যক্ষেত্ৰ, কৰ্ম মূল্যায়ন (Performance Appraisal), কৰ্মচাৰীক পৰামৰ্শ (Counselling), কৰ্মচাৰীৰ প্ৰশিক্ষণ আৰু কৰ্ম-ইচ্ছা প্ৰবৃত্তি গঢ়াৰ (Motivation) লগত জড়িত। এক কথাত ক'বলৈ গ'লে সেইবোৰ হ'ল সংগঠন এটাৰ মানৱ সম্পদৰ উন্নয়ন আৰু তাৰ ফলপ্ৰসু ব্যৱহাৰৰ লগত জড়িত কাৰ্য্য।

ব্যক্তি পৰিচালক সকলৰ কাম হ'ল বিভিন্ন কামৰ বাবে উপযুক্ত ব্যক্তিৰ বাছনি, নিয়োগ, কামৰ বৰ্ণনা, নিৰ্দেশ নিয়ন্ত্ৰণ, কৰ্মচাৰীৰ দৰ্মহা আৰু মজুৰি আঁচনি প্ৰস্তুত, কৰ্মচাৰী কল্যাণমূলক আঁচনি যুগুত কৰা ইত্যাদি।

ঔদ্যোগিক সম্পৰ্কৰ লগত জড়িত কাৰ্য্যসমূহ হ'ল— শ্ৰমিক পৰিচালনাত শ্ৰমিক সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন আইন কাৰ্য্যকৰীকৰণ, শ্ৰমিক আৰু পৰিচালকৰ মাজত উদ্ভৱ হোৱা বিভিন্ন মত বিৰোধ নিষ্পত্তি কৰি শ্ৰমিক আৰু পৰিচালকৰ মাজত সুস্থ সম্পৰ্ক বজাই ৰখা।

(ঘ) উৎপাদন বা প্ৰয়োগ বিদ্যা (Operation) : উদ্যোগৰ লগত জড়িত প্ৰতিষ্ঠান সমূহৰ মূল কাৰ্য্য হ'ল সামগ্ৰী প্ৰস্তুত। সেয়েহে উদ্যোগ প্ৰতিষ্ঠানৰ পৰিচালক সকলে বিভিন্ন কাৰিকৰী কলা-কৌশল প্ৰয়োগৰ লগত জড়িত হ'ব লগা হয়। সাধাৰণতে ইঞ্জিনিয়ৰিঙৰ স্নাতক সকলে এই ক্ষেত্ৰত বিশেষ ক্ষমতা লাভ কৰাৰ সুবিধা থাকে। এই বিষয়ৰ বিভিন্ন কেৰিয়াৰৰ সুবিধাসমূহ হ'ল—

- (১) উৎপাদিকা উন্নয়ন (Productivity Improvement)
- (২) উৎপাদন পৰিচালনা (Production Management)
- (৩) মান নিয়ন্ত্ৰণ (Quality Control)
- (৪) যোগান শৃংখল পৰিচালনা (Supply chain Management /Logistics)
- (৫) মজুত নিয়ন্ত্ৰণ (Inventory Control)
- (৬) উৎপাদন আঁচনি (Production Planning)

(ঙ) প্ৰণালী বা পদ্ধতি বিদ্যা (System) : তথ্য প্ৰযুক্তি (Information Technology)ৰ বহল প্ৰসাৰে বৰ্তমান যুগত চফট্ৱেৰ বৃত্তিধাৰী আৰু পদ্ধতিগত পৰিচালনাৰ চাহিদা যথেষ্ট বৃদ্ধি কৰি তুলিছে। পদ্ধতি বিষয়ত থকা কেৰিয়াৰৰ সুবিধা সমূহ হ'ল—

- (১) পদ্ধতি পৰামৰ্শ (System Consultancy)
- (২) ব্যৱসায় উন্নয়ন/বিক্ৰী আৰু বজাৰকৰণ (Business Development/Sales & Marketing)

(৩) হিচাব পৰিচালনা/ প্ৰকল্প পৰিচালনা (Accounts Management/Project Management)

(৪) সংগঠনৰ পদ্ধতি বিভাগ (System Deptt. of Organisation)

পদ্ধতি পৰামৰ্শক (System Consultancy) প্ৰতিষ্ঠান বা বিভাগসমূহে তেওঁলোকৰ গ্ৰাহকক (Clients) উপযুক্ত পৰামৰ্শ দিয়াৰ বাবে এম. বি. এ ডিগ্ৰীধাৰী ব্যক্তি পছন্দ কৰে, তাৰ উপৰিও তেওঁলোকৰ ব্যৱসায় উন্নয়ণৰ বাবে এনে ব্যক্তিক নিয়োগ কৰে।

আনহাতে হাৰ্ডৱেৰ বা চফটৱেৰ প্ৰতিষ্ঠানসমূহেও তেওঁলোকৰ

ব্যৱসায় উন্নয়ণ, বিক্ৰী আৰু বজাৰ কৰণ কাৰ্য্যৰ সু-সম্পাদনৰ বাবেও এম. বি. এ প্ৰাৰ্থীক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়ে।

বৰ্তমান ব্যৱসায়ৰ বাবে তথ্য প্ৰযুক্তি (IT) এক অবিচ্ছেদ্য অংগ আৰু এই বিভাগ পৰিচালনাৰ বাবেও এম. বি. এ ডিগ্ৰীধাৰীৰ প্ৰয়োজন হয়।

ব্যৱসায় পৰিচালনাৰ ডিগ্ৰীধাৰীসকল অন্যান্য সুবিধাসমূহ :

- (১) কেৰিয়াৰ গঠনৰ বৰ্ধিত বিকল্প ক্ষেত্ৰ
- (২) উন্নত উপাৰ্জন ক্ষমতা
- (৩) পদোন্নতি ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয় অৰ্হতা হিচাবে স্বীকৃতি
- (৪) নিজা ব্যৱসায় স্থাপনৰ সুবিধা। □

সহায়ক গ্ৰন্থ :

Competition Refresher / Management Refresher, April 2003.

“শিক্ষকসকল হৈছে মানৱ সভ্যতাৰ গুৰিয়াল। এটা যুগৰ পৰা আন এটা যুগলৈ, এটা পুৰুষৰপৰা আন এটা পুৰুষলৈ পৰম্পৰাৰ সম্পৰ্কখিনি কঢ়িয়াই নিয়াৰ দায়িত্ব শিক্ষকৰ। এই পৰম্পৰা কঢ়িয়াই নিয়াৰ ক্ষেত্ৰ হ’ল স্কুলসমূহ আৰু ইয়াৰ বাহক হ’ল শিক্ষকসকল।”

—আইনষ্টাইন

“জনপ্ৰিয়তা বিচাৰি ফুৰাটো এটা অপৰাধ। নিজে নিবিচৰাকৈ আপোনা-আপুনি অহা জনপ্ৰিয়তাহে প্ৰকৃত সম্পদ।”

—ৰড হোলফাকম

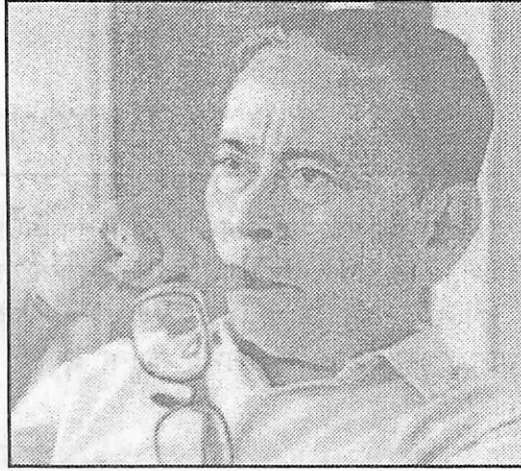
“লক্ষ্য উৎসাহ আৰু বিশ্বাসযোগ্যতাৰে আমি আনক দিব পৰা গুৰুত্বপূৰ্ণ বস্তুবিলাকৰ এবিধ হ’ল আশা।”

—জিগ জিগলাৰ

ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ গল্প : এটি বিশ্লেষণ

শ্ৰী স্বপ্নাস্মৃতি মহন্ত
প্ৰবক্তা, অসমীয়া বিভাগ

প্ৰথিতযশা সাহিত্যিকৰ সাহিত্যকৰ্ম অধ্যয়ন আৰু বিশ্লেষণ যথেষ্ট গধুৰ কাম। ড° ভবেন্দ্ৰ নাথ শইকীয়াই লেখক জীৱন (১৯৪৮ 'আতঙ্কৰ শেষত') আৰম্ভ কৰাৰ পৰা সৌ-সিদিনালৈকে ভালেমান বহুমূলীয়া গল্প, উপন্যাস, নাটক, প্ৰবন্ধ, শিশু সাহিত্য ৰচনাৰে অসমীয়া ভাষা-সাহিত্যক এনে এক মাত্ৰা দান কৰিছে যিটো আন সকলতকৈ অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ। গল্পৰ মাজেদিয়ে ড° শইকীয়াৰ বলিষ্ঠ আত্মপ্ৰকাশ বুলি ক'ব পাৰি। তেখেতৰ গল্পৰ বিষয়বস্তু নিম্ন-মধ্যবিত্ত জীৱনৰ। সৰল, গভীৰ আৰু সজীৱ জীৱন চিত্ৰই তেখেতৰ গল্পক বিশিষ্টতা দান কৰিছে। এই বিশিষ্টতা গল্পকাৰৰ নিজা অভিজ্ঞতা আৰু সূক্ষ্ম পৰ্যবেক্ষণৰ বহুদিনীয়া সমন্বয়ৰ ফলত গঢ় লৈ উঠা। গল্পৰ চৰিত্ৰবোৰো কাহিনীৰ লগত এনেকৈ খাপ খোৱা যে সিবোৰ প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে অৰ্থবহু, বাস্তৱ জীৱনৰ পৰা বোটলা তেজ-মণ্ডহৰ চৰিত্ৰ। তেখেতৰ উপস্থাপন ৰীতি আৰু শৈলীও বিশেষ মন কৰিবলগীয়া কথা।

ড° শইকীয়াৰ গল্পৰ ভাষা পাঠকৰ বাবে অতি চিনাকী। সৰল বাক্য-গাঁথনি আৰু বৰ্ণন-শৈলীয়ে পাঠকক সহজে আকৰ্ষণ কৰে। ভাষাৰ দৰে উপস্থাপন কৌশলো সহজে বন্দী হয়। ড° মহেশ্বৰ নেওগৰ ভাষাত "ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ সকলোবোৰ গল্পৰ বৰ্ণনা গোটে খুৱালে হয়তো আগলৈ এটা যুগৰ এডোখৰ ঠাইৰ সমাজতাত্ত্বিক এখণ্ড অধ্যয়ন ৰূপে বিবেচিত হ'ব পাৰিব। সাধাৰণ বাক্যবোৰৰ পৰা গভীৰ অৰ্থ ওলোৱা শইকীয়াৰ ভাষাত শব্দবোৰৰ যেন নিজস্ব এক গতিশক্তি আছে, যদিও তেওঁৰ সুকীয়া এখন অভিধান নাই। কেতিয়াবা একোটা হ'ত সাধাৰণ শব্দয়ে আহি আমাৰ সমুখত পিঠিৰ পৰা 'ছ-উ-চ' কৰি বৰ গধুৰ বোজা একোটা ধুপু কৰে পেলাই থিয় হয়হি।"

ড° শইকীয়াৰ গল্প-সংকলনৰ সংখ্যা মুঠ এঘাৰটা। সেয়া হ'ল প্ৰহৰী (১৯৬৩), বৃন্দাবন (১৯৬৫), গহুৰ (১৯৬৯), সেন্দূৰ

(১৯৭১), শৃংখল (১৯৭৫), ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ শ্ৰেষ্ঠ গল্পঃ পঞ্চাছৰ দশক (১৯৭৬), তৰংগ (১৯৭৯), এই বন্দৰৰ আবেলি (১৯৮৮) আকাশ (১৯৮৮), উপকণ্ঠ (১৯৯২), আৰু সান্ধ্য ভ্ৰমণ (১৯৯৮)। এই গল্প সংকলন কেইখনত সন্নিবিষ্ট গল্পৰ সংখ্যা মুঠ আঠাশীটা (অৱশ্যে কেইটামান গল্প একাধিক সংকলনত সন্নিবিষ্ট হৈছে)। তেখেতৰ প্ৰায়ভাগ গল্পই উৎকৃষ্ট পৰ্যায়ৰ আৰু প্ৰায় আটাইখিনিতে গল্পকাৰ হিচাপে তেখেতে কৃতকাৰ্য হৈছে। লক্ষণীয় গাঁথনিৰে মানবীয় প্ৰমূল্যবোধৰ প্ৰকাশ তেখেতৰ প্ৰায়খিনি গল্পৰে বিশেষত্ব। এইখিনি গল্পত আছে সহজ-সৰল জীৱন-বোধ আৰু মানৱ মনৰ বিশ্লেষণ। এইবিধ গল্পৰ মূল বিষয় সামাজিক সমস্যা। অৱশ্যে তাৰ প্ৰতিফলন ইস্তাহাৰ ধৰ্মী বা শ্ল'গান ধৰ্মী নহয়। এইখিনি গল্পৰ ভাষাই গল্পৰ মান উন্নীত কৰাৰ লগতে সহজ-সৰল জীৱনৰ চিত্ৰ দাঙি ধৰাত বিশেষ অৰিহণা যোগাইছে। এই শ্ৰেণী গল্পৰ পটভূমি নিৰ্বাচনো মন কৰিবলগীয়া। সহজ-সৰল প্ৰকৃতি,

গাওঁ-চহৰৰ মাটি-পানী এই গল্প সমূহৰ চৰিত্ৰৰ জীৱনৰ আধাৰ। শইকীয়াৰ কেতবোৰ গল্প মনোবিশ্লেষণধৰ্মী। 'অনুগত ভৃত্য' 'দৰিদ্ৰ কুবেৰ', 'গহুৰ' আদি এই শ্ৰেণীৰ গল্প। চৰিত্ৰৰ মানসিক দ্বন্দ্ব, হৰ্ষ-বিষাদ, মনৰ দৌদুল্যমান অৱস্থা আদিৰে মানৱ মনৰ অন্তৰ্জগতৰ বিশ্লেষণ এই মুঠি গল্পত লক্ষ্য কৰা যায়। অৱশ্যে সামাজিক সমস্যাই ইয়াৰ পৰিব্যাপ্ত বিষয়। মনোবিশ্লেষণধৰ্মী হ'লেও পাঠকে সহজেই চৰিত্ৰসমূহক বুজি উঠিব পাৰে বাবেই এইবিধ গল্পও সকলোৰে বাবে গ্ৰহণযোগ্য।

বিদেশৰ পটভূমিতো শইকীয়াদেৱে কেইটামান গল্প ৰচনা কৰিছে। 'নাটঘৰ', 'পলায়ন' আদিক এনে বিধৰ গল্প বুলি আমি ক'ব পাৰো। ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ গল্পৰাজিৰ মাজেদি মানৱ জীৱনৰ স্বৰূপ, সমাজৰ সমস্যাবহুল জীৱনৰ সূক্ষ্ম বিশ্লেষণ, সময়ৰ দিয়া-নিয়াৰ হিচাপ-নিকাচ আদিৰ ছবি সৰ্বসাধাৰণৰ বোধগম্য হোৱাকৈ

সহজ-সৰল ভাষাৰে পৰিস্ফুট হৈছে। দুই এটা গল্পৰ যৎকিঞ্চিৎ বিশ্লেষণ দাঙি ধৰিলে এই কথা স্পষ্ট হৈ পৰিব।

১৯৫৩ চনত ৰচিত 'ৰামধেনু'ত প্ৰকাশিত 'কক্ষত্ৰান্তি' নামৰ গল্পটিত নায়কে কইনা চাবলৈ গৈ যাত্ৰাপথত অনেক অথন্তৰৰ মুখামুখি হৈছে। লগে লগে বিভ্ৰান্ত নায়কৰ মানসপটত অতীতৰ কাহিনীৰ ফ্ৰেচবেক ঘটিছে। কইনাৰ ঘৰ বুলি অইন এঘৰ মানুহৰ ঘৰত সোমাই ভৱিষ্যতৰ মতিৰৰ ঘৰলৈ বুলি নিয়া মিঠাইৰ টোপোলা, কইনালৈ নিয়া ব্লাউজৰ কাপোৰ তাতে বিলাই দি শেষত নিজৰ ভুলৰ কথা গম পাই হতভম্ব বিব্ৰত নায়ক উভতি ঘৰ পাইছেহি। ঘৰ পাই দেখে তেওঁৰ পূৰ্বৰ প্ৰেয়সী কল্যাণী আহি তেওঁলৈকে বাট চাই আছে। গল্পটোৰ সহজ-সৰল বৰ্ণনা, কাহিনীৰ সুস্বৰ্ণ গতি, সৰল গ্ৰাম্য চিত্ৰ আৰু পঠনীয়াতাই পাঠকক সহজে আকৰ্ষণ কৰে।

'প্ৰহৰী' (১৯৬০) নামৰ গল্পত ৰজনী মাষ্টৰে জীৱনত সন্মুখীন হোৱা চৰম দুৰ্দশাৰ ছবি এখন অঙ্কিত কৰিছে। কেইবাটিও সন্তানৰ মৃত্যুৰ পিচত ৰজনী মাষ্টৰ আৰু তেওঁৰ পত্নীয়ে কন্যা সন্তান নিশাৰ মুখ দেখিলে। নিশাৰ জন্মৰ আগমুহূৰ্তত মাষ্টৰৰ চাকৰি গ'ল। আৰ্থিক সংকটত পৰি মাষ্টৰে মাটি-বাৰীও বেচিলে। নিশা লাহে লাহে গাভৰু হ'ল। দিবাকৰ নামৰ ল'ৰা এজনে নিশাক পঢ়ুৱাবলৈ আহিছিল। মানুহে বদনাম উলিওৱাত মাষ্টৰ আৰু মাষ্টৰনীয়ে কৌশলেৰে দিবাকৰক আহিবলৈ মানা কৰিলে। নিশাই একো প্ৰতিবাদ নকৰিলে। এদিন হঠাৎ নিশাৰ মৃত্যু হ'ল। মাষ্টৰৰ ঘৰখন মৰিশালিত পৰিণত হ'ল। এদিন দিবাকৰৰ বিয়াৰ

খবৰ আহিল। মাষ্টৰনীয়ে নিশাৰ বাবে সাঁচি থোৱা পাটৰ কাপোৰ এজোৰ দিবাকৰৰ কইনাক উপহাৰ দিলে। দিবাকৰে নিশাৰ মাকৰ মুখলৈ চাব নোৱাৰিলে। বিয়াঘৰত মাষ্টৰনীৰ বুকুফালি কান্দোন ওলাই আহিল। আনফালে মাষ্টৰেও ঘৰত কান্দোনত ভাগি পৰিছে। পৰিয়ালটোৰ বিপৰ্যয়ৰ চিত্ৰ লেখকে নিখুতকৈ উপস্থাপন কৰিছে।

'এন্দুৰ' নামৰ গল্পটিত বাস্তৱ জীৱনৰ ছবি কিমান নিষ্ঠুৰ হ'ব পাৰে সেই চৰম সত্যই পৰিস্ফুট হৈছে। গুদামত কাম কৰি পেট প্ৰৱৰ্তোৱা মতিৰ মাকৰ বাবে মতিয়েই জীৱনৰ সৰ্বস্ব। গিৰিয়েকে তাইক এৰি থৈ গুচি গৈছে। এদিন হঠাতে এই হতভাগিনী মানুহজনীৰ পুতেক মতি ট্ৰাকৰ পৰা পৰি যোৱা চাউলৰ বস্তাৰ তলত পৰি মৰি থাকিল। মতিৰ শৰীৰৰ তেজলগা চাউলৰ বস্তা এটা আনি মাকক ক্ষতিপূৰণ হিচাপে দিয়া হ'ল। মাকে প্ৰথমে বস্তাটো হাতেৰেই চোৱা নাছিল। —এদিন কিন্তু বস্তাটোৰ চাউল শেষ হ'ল। খালি বস্তাটো তাই বিছনাত পাৰি ল'লে। তাই লাহে লাহে মতিৰ অভাৱ অনুভৱ কৰিবলৈ ধৰিলে। মাজে মাজে খবৰ কৰিবলৈ অহা হেণ্ডিমেন্টোক আৰু তাই কাষলৈ অহাত বাধা নিদিয়ে। কাৰণ তাইক এটা মতিৰ প্ৰয়োজন। ইংগিতধৰ্মিতা আৰু ভাষাৰ সাৱলীলতাই গল্পটোক বিশিষ্টতা প্ৰদান কৰিছে।

চুটিগল্পৰ এনে সূত্ৰ নাই যে ইয়াৰ মান নাইবা বিশিষ্টতা ইমান ভিতৰতে সীমাবদ্ধ বুলি ক'ব পাৰি। ড° ভবেন্দ্ৰনাথ শইকীয়াৰ গল্পও স্বকীয় বৈশিষ্ট্যপূৰ্ণ। তেখেতৰ গল্পৰ সৰু সৰু ঘটনা বা পৰিস্থিতিক জীৱন্ত ৰূপ দিয়াৰ কৌশল চমৎকাৰিতাপূৰ্ণ। কৌতুহল আৰু ঔৎসুকতাই তেওঁৰ গল্পক অধিক আকৰ্ষণীয় কৰি তোলা পৰিলক্ষিত হয়। □

“কিতাপে আমাক মনৰ আনন্দ দিয়ে, কিছুমানে উপদেশ দিয়ে, আন কিছুমানে আমাৰ স্বভাৱৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰে। এই শেষৰ শ্ৰেণীৰ গ্ৰন্থকহে আমি অধ্যয়ন কৰা উচিত।”

—ড° সৰ্বপল্লী ৰাধাকৃষ্ণণ

“বুজিব পাৰিয়েই হওক বা বুজিব নোৱাৰিয়েই হওক মানুহ মাত্ৰেই দায়বদ্ধতাৰ পৰা হাত সাৰিব নোৱাৰে। সেই দায় পাছত বুজিব পাৰিলে খোলা মনেৰে সৈ কাঢ়ি আগলৈ তেনে নকৰিবলৈ মনত থিৰাং কৰি সাহিয়াল পুৰুষৰ শাৰীলৈ যাবা।”

—লক্ষ্মীনাথ বেজবৰুৱা

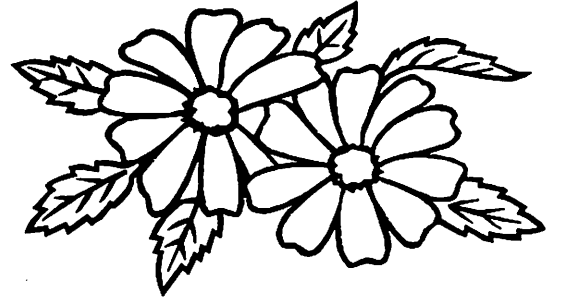
কবিতা

গান

শ্ৰী প্ৰিমা দত্ত
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, প্ৰথম বৰ্ষ

মোৰ গানেই মোৰ প্ৰাণ,
প্ৰাণে প্ৰাণে মোৰ গান।
গানে যি কয় প্ৰাণে যি বুজে,
তাৰ সতে থাকে ছন্দোবদ্ধ লয়,
মোৰ গানে মৰমৰ কথা কয়।

আকাশ আৰু তৰালি
জোনাক আৰু জোনাকী
আৰু যে ক'ত কি!
মোৰ গানত মূৰ্ত হয়
সুৰভৰা এখন পৃথিৱী।।

তৃষ্ণাতুৰ মন

শ্ৰী বাকেশ সিন্হা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, প্ৰথম বৰ্ষ

আজি মই নিচেই অকলশৰীয়া!
জনাকীৰ্ণ ধৰণীতো নাই মোৰ কোনো লগৰীয়া;
যাৰ বাবে খুলিছিলো হৃদয়ৰ বন্ধ দুৱাৰ,
উভতি নাচালে তেওঁ মাথো এটি বাৰ।

আজি মই তেনেই অকলশৰীয়া!
সজাইছিলো কত সপোন, কত যে আশা
দেখাকে নাপালে তেওঁ তাৰ ৰং
প্ৰতিদান দিলে মাথো জীৱন ওপচাই দুখ আৰু ব্যথা।

কাৰোবাৰ প্ৰেমৰ প্ৰত্যাশী তেওঁ
নুবুজিলে মোৰ দুখৰ ভাষা;
নিৰাশাৰ গজালিয়ে বুকু শিপালেহি
বঢ়ালে যে মোৰ মৰম তৃষা।

মোৰ প্ৰেমৰ কবিতা

শ্ৰী দীপজ্যোতি দাস বড়ো
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, দ্বিতীয় বৰ্ষ

(১)

কেতিয়াবা মই নিজকে আৱিষ্কাৰ কৰোঁ
এক বিষাদগ্ৰস্ত অকলশৰীয়া নদীৰ পাৰত
নয়ন জুৰিয়ে তেতিয়া বিচাৰি ফুৰে তোমাকেই
বুকুৰ একোণত শুই থকা
বিষাদৰ জুইকুৰাও জুলি উঠে তেতিয়া,
এতিয়া.....
এতিয়া মই অকলশৰীয়া
হাড়ৰ মাজত সোমাই থাকে
নিশ্চুপ সপোনবোৰ,
আৰু লানি সাজে এটাৰ পিছত এটাকৈ
স্মৃতিৰ টুকুৰাবোৰে।
জানা! এতিয়া মই
পাহাৰৰ নিজৰাটোলৈও নেযাওঁ
নবহোঁ মাজনিশা জোনাকৰ পোহৰত।
কাৰণ, স্মৃতিৰ দুৰাৰখন মই
বহলাই মেলি দিব নোখোজোঁ,
আকৌ এবাৰ.....।

(২)

কেতিয়াবা তুমি দেখিছানে সেই মানুহজনক?
যিজনে প্ৰেম বুটলি ফুৰে আলিয়ে-পদূলিয়ে,
মৰিচীকাৰ দৰে কাৰোবাৰ প্ৰেম তেওঁ.....
বিচাৰি ফুৰে,
দুচকু ভৰি চাই থাকে তোমালৈ, দূৰে দূৰে
খেলিব খোজে তোমাৰ চুলিটাৰিৰ সতে,
যেন সাগৰৰ মাজত টৌৰ খেলা।
সাগৰ নীলা চকুযুৰিত তোমাৰ
তেওঁ দেখে অতীতৰ স্বপ্ন, ভৱিষ্যতৰ আশা
এজন বিৰহী প্ৰেমিকে বিচাৰি ফুৰে.....
তোমাকেই।
অলপ মাত্ৰ সহানুভূতিৰ বাবে, যিয়ে দিব পাৰে
হেজাৰ হেজাৰ সূৰ্যৰ মুকুতা
তোমাৰ বাবে হয়তো তেওঁ ঘূৰি ফুৰে.....
আলিয়ে-পদূলিয়ে
দেখিছানে সেই মানুহজনক তুমি
কাঁইটীয়া বাটতো যে
গোলাপ ফুলাব খোজে তেওঁ!
মন কৰিছানে তুমি তোমাৰ খোজে খোজে
চঞ্চল এহাল চকুৰ অগা—ডেৰা।

জোনাক বিহীন জীৱন

✍ অলকেশ বৰুৱা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, দ্বিতীয় বৰ্ষ

হৃদয়ো ভাগিল
মনো ভাগবিল
অশ্ৰু নিগৰি
মজিয়া তিতিল।
যন্ত্ৰণাৰ অন্তত
জোনাক বিহীন জীৱন!
অবুজন গতিৰ
তেজস্বী পুৱাই
ৰঙিয়ালে কৰুণ পোহৰ
শোকময় জীৱনৰ কাঁইটীয়া বাতি
নহয় পুনৰ যুগান্তৰৰ মিলন
যন্ত্ৰণাৰ অন্তত
জোনাক বিহীন জীৱন।
উজ্জ্বলতাৰ আঁৰত বিয়াদৰ ছাঁ
স্মৃতি মন্দিৰৰ ভগ্নাৱশেষৰ এটি কোণত শূন্যতা
নিশব্দই সাৰথি, সময়ৰ যুদ্ধত
জয়গান গালে আন্ধাৰে
যন্ত্ৰণাৰ অন্তত
জোনাক বিহীন জীৱন।

মৃতপ্ৰায় বসুন্ধৰাৰ বুকুত এদিন

✍ অভিজিত ডেকা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, দ্বিতীয় বৰ্ষ

(১)

বাট বোলোঁতে ভুল হোৱা চকুযুৰিয়েও
এদিন কৈছিল,
পৃথিৱীৰ অসুখ.....
আলিয়ে-পদূলিয়ে নলাই-নৰ্দমাই
ঘূৰি ফুৰা কাঁইট বিলাকক জোকাই নলবা
আৰু..... আৰু.....
পাহৰি যোৱা, স্মৃতি লিখা থকা
গছবোৰলৈও নাচাবা, কাৰণ
পৃথিৱীৰ অসুখ.....এৰা এয়াটো ভীষণ অসুখ।।

(২)

ডাক বঙলাৰ দেৱালত থকা নামফলকখনেও
আৰ্জিছিল এক অভিজাত ডিগ্ৰী.....
সন্ত্ৰাস আৰু গুলী-বাৰুদৰ মাজত পোট গৈ আছিল
কত যে চিন্তা !
বন্ধকেই ভন্ধক হোৱা সমাজৰ হাতোৰাৰ আক্ৰমণত
মোৰ চকুযুৰিয়ে এদিন বাট হেৰুৱাইছিল !

(৩)

বোকাৰ মাজত পোতগৈ থকা দেহটোত
তেতিয়া.....
কিলবিলাই ফুৰিছিল কীটবোৰে।
শুকান হাড়ৰ মাজত লকাই থকা কলিজাটো
নগ্ন হৈ চুহিছিল সিহঁতে
আৰু তেতিয়া,
মোক যেন কোনোৱাই ফুচফুচাই কৈছিল
পৃথিৱীৰ অসুখ ..... এৰা আৰ্জি
পৃথিৱীৰ অসুখ।।

আজি নিশা

শ্ৰী গীতार्थ ডেকা
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, দ্বিতীয় বৰ্ষ

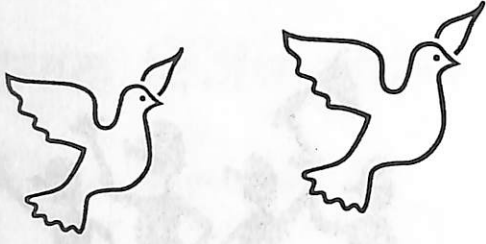

ওৰে নিশাটো মই সাৰে আছো।
কিয় জানো নিদ্ৰাই মোক আকোৱালি লোৱা নাই।
কোঠালিৰ পৰা ওলাই গৈ—
পদূলিত কিবা এটা ভাবি থাকোঁতেই হঠাৎ দেখোন,
কৃষ্ণচূড়াৰ মাজেৰে তৰা বৰষা আকাশখন,
পদূলিত জোনাক সৰুওৱা ৰাতিটোক
আন্ধাৰে মেৰিয়াই ধৰিলে।
কঁহুৱা বননিত থকা জোনাকী পৰুৱাবোৰেও
পাতৰ আঁৰ ল'লে।
জোনটিয়ে দেখোন নিঃপালি দিলে।
পদূলিৰ পৰা ঘূৰি আহি
শেতেলিত পৰাৰ লগে লগেই,
আকাশৰ চূড়াৰপৰাই মহাশূন্যৰ মাজেদি
নামি আহিল এজাক বৰষুণ।।
কিন্তু এতিয়া আৰু বৰষুণ নাই।
মাথোঁ তালপাতবোৰৰ আগেৰে টিঙত পৰিছে,
বৰষুণৰ শেষ টোপালবোৰ।
আকৌ আকাশত আমেজ ভৰা জোনাক,
চাৰিওফালে বকুলৰ সুবাস,
দূৰৰি দলিচাত ৰূপালী অশ্ৰু,
শেৱালি সৰা চোতাল।
হঠাৎ—
কৰবাৰ পৰা অহা হিম শীতল বতাহজাকে
মোৰ বুকুৰ গভীৰলৈ সোমাই গৈ,
শৰীৰ চেঁচা পেলাই দিলে।
ময়ো চাদৰখনেৰে সৰ্বশৰীৰ ঢাকি ল'লো। আৰু
এসময়ত চকুৰ আন্ধাৰত,
নিদ্ৰাদেৱীৰ কোলাত মই.....।

সঁচা মানুহৰ সংগ্ৰাম

শ্ৰী অৰুণ আগৰৱালা

মোৰ বুকুখন কঁপি উঠে
হৃদস্পন্দন বন্ধ হৈ যাব খোজে।
ভয় আৰু আশংকাত।।
মোৰ চিঞৰি চিঞৰি ক'বলৈ মন যায়
'হে মোৰ বক্তাজ্ঞ মাতৃভূমি'
তোমাৰ মাটিত, তোমাৰ সন্তানক
নিজৰ ভবিৰ ওপৰত থিয় হ'বলৈ
তুমি কেতিয়া শিকাবা !
কেতিয়াবা শিকাবা
সঁচা মানুহৰ দৰে সংগ্ৰাম কৰিবলৈ !
জ্বৰত ভুগিছে এজাক মানুহ
দৌৰিছে, কেৱল দৌৰিছে
টকা আৰু মিছা সপ্তম.....
মৰীচিকাৰ দৰে খেদিছে।
ভবিৰ তলত ভূপতিত
আন এজাক মানুহ
আৰ্তনাদত সিহঁতৰ গছৰ পাত সৰা নাই,
জ্বৰত ভোগা মানুহজাকৰ বুকু কঁপা নাই।
মোৰ দেশ মাতৃ, সিহঁতজাকক থিয় হ'বলৈ
শক্তি দিয়া।
মুৰ তুলি কথা ক'বলৈ শব্দ দিয়া।

কথা এটা কওঁ, বেয়া নাপাবা

✍ মৃগাল চহৰীয়া
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

কথা এটা কওঁ বুলি ভাবিছোঁ তোমাক
যদি তোমাৰ আপত্তি নাই,
নোপোৱাতো বেয়া.....?
আচলতে..... আচলতে.....
নহ'লে আজি থাকক দিয়া,
কিনো ক'ম হিয়াৰ বতৰা।
তুমি হাঁহিছা, হাঁহি থাকা
আচলতে হাঁহিলে ধুনীয়া লাগে তোমাক;
বুকুৰ কলিজাটোলৈকে শিপায়গৈ হাঁহিৰ গোক্ৰ
তুমিতো নাজানা, আচলতে.....
মই হ'বলা ঘামিছোঁ,
পৰিছো নেকি বঙা-চিঙা
ক'বলৈ হেৰুৱাইছো ভাষা?
আগতে এনেকুৱা হোৱা মনত নপৰে জানা।

আঃ, অকণমানতো বুজা
কিয় তুমি বাৰে বাৰে সুধি আছা মোৰ কথাটোৰ কথা
ইচ্ছা কৰিছা যদি শুনা,
নোপোৱাতো বেয়া.....?
আচলতে..... আচলতে.....
নহ'লে আজি থাকক দিয়া,
কিনো ক'ম মোৰ হিয়াৰ বতৰা।
কাৰণ .....
কাৰণ, তুমিয়োটো পঢ়িব জানা
আৰেগৰ ভাষা;
কাৰণ ..... শব্দহীনতাৰো যে শক্তি আছে
অনুভূতিক বাস্তৱ কৰাব !

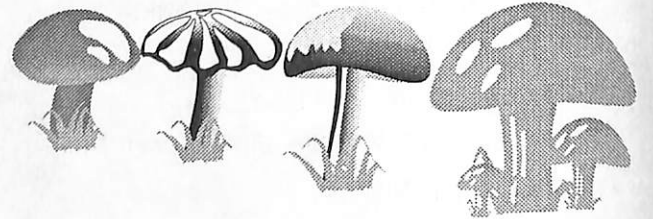
শৰীৰ

✍ নৱৰাজ লমছাল
স্নাতক প্ৰথম বৰ্ষ

মই জড়
গাড়ীৰ দৰে,
চালক পালে
জীৱ হওঁ।

কাৰণ
বিজ্ঞানে কয়
জীৱই চলাচল কৰে
জড়ই নোৱাৰে।

পাৰ্থক্য ইমানেই
তাক চালকে এৰিলেও
উভতি অহাৰ আশা থাকে
মোৰ নাথাকে।

জীৱনৰ সমিধান বিচাৰি

হে মহান

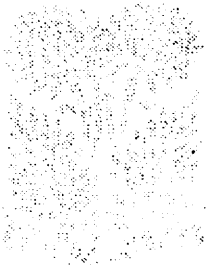
শ্ৰী জিতুমণি ভূঞা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

শ্ৰী অমৃত কুমাৰ আগৰৱালা
স্নাতক দ্বিতীয় বৰ্ষ

জীৱন

হে মহান!

আহিবনে এনে এটা দিন
যেতিয়া সকলোৱে
পাহৰিব শত্ৰুতাৰ কথা
ভেদ ভাৱ পাহৰি,
প্ৰতিজনে ক'ব ঐক্যৰ ভাষা।
অন্ত হ'ব তেতিয়া
সকলো অন্যায় অপশাসন
ঘটিব মাথোন
ন্যায়ৰ প্ৰত্যাপন
সুঁৱৰিব ভাৰতবাসীয়ে
যেতিয়া পৰাধীনতাৰ প্ৰতিক্ষণ
মনত জাগিব
তেতিয়া ঐক্যৰ বন্ধন।
আহিবনে—
আহিবনে এনে এটা দিন
হে মহান—
তোমাক শতবাৰ শত মুখে জনাওঁ প্ৰণাম।

এক বিশাল শূন্য!
জন্ম মৃত্যুৰ দুই সীমাত আবদ্ধ
এক অস্তিত্ব মাথোন
এই অস্তিত্ব, দুখ-কষ্ট, জ্বালা-যন্ত্রণা
আৰু
সামান্য সুখৰ এক অথহীন মিশ্ৰণ।
য'ত আছে, বিচাৰিলে নোপোৱাৰ
অন্তহীন দুখ!
কিন্তু প্ৰাপ্তিৰ সুখো দেখোন স্থায়ী নহয়
ইয়াত একোৱেই স্থায়ী নহয়,
গতিকে, ইয়াত জয় পৰাজয় কি?
পোৱা নোপোৱা কি?
আপোন পৰ কি? সুখ দুখ কি?
জন্ম মৃত্যু কি?
তেন্তে
তেন্তে জীৱন কি?
ইয়াৰ লাভ কি? অৰ্থ কি?
ই অথহীন মূল্যহীন নহয় জানো?

জীৱন

ঈশ্বৰৰ এক সৃষ্টি! এক অস্থায়ী নিৰৰ্থক সৃষ্টি
য'ত এটি সত্তা, ক্ৰমাগত ভাৱে
বিকশিত হৈ উঠে, এক শূন্যৱস্থাৰ পৰা
আৰু
প্ৰাত্যহিক জীৱনৰ পিছত ই এদিন
নিঃশেষ হৈ যায় শূন্যতেই।
গতিকে নিশ্চয় জীৱন এক মহাশূন্য!
তথাপিও, এই জ্ঞাত শূন্যৰ প্ৰতি
প্ৰত্যেক সত্তাৰ, এক তীব্ৰ লালসা!
জীয়াই থকাৰ অফুৰন্ত হেপাহ!
কিহৰ বাবে?
মাত্ৰ এক শূন্যৰ বাবে
নে.....?
আন কিবা, যিতো মোৰ অজ্ঞাত!!

আলোক যাত্রী

শ্ৰী দীপক বৰ্মণ
মুবকী প্ৰবন্ধ, অসমীয়া বিভাগ

অকলশৰীয়া জীৱন

শ্ৰী মহঃ আমজাদ আলী
স্নাতক তৃতীয় বৰ্ষ

অকলশৰীয়া মই
নাই মোৰ বাবে জীৱনৰ হাঁহি;
বক্তাক্ত হ'ল যে হৃদয়
নুফুলে আৰু ফুলৰ পাহি।
নেপাওঁ কাৰো মৰমৰ মাত
দুখ আহে প্ৰহৰে প্ৰহৰে;
নিশাৰ তমসাত দৃষ্টি হেৰায়
আপোনজনো পৰ হৈ পৰে।
আশাৰ নীড় কেনেকৈ সাজো
বিধবংসী ধুমুহা হৈ যদি আহে প্ৰেম,
যত্নপাৰ চকুলো সেয়ে সৰে
বুকুভাঙি বহু হতাশাৰে.....।

প্ৰসাৰিত সোণালী ডেউকাৰে তমসা ভেদি
পূবৰ আকাশত ভুমুকি মাৰেহি
চৰাই এটি; যাৰ নাম পোহৰ।

এই পোহৰ এটি শব্দৰ নাম
য'ত ধ্বনিত হয়
বেদৰ ভূৰ্ভূৰষ :
বুকুৰ উম ঢালি ঐশ্বৰ্য্যশালীনী হোৱা
মাতৃৰ নামোতো পোহৰ
যাৰ ত্যাগৰ মহিমামণ্ডিত মন্ত্ৰই
সন্তানক দেখুৱায় পোহৰৰ পথ,

যাৰ প্ৰেৰণাত অনায়াসে পাৰ হ'ব পাৰি
অলংঘনীয় হিমালয়ৰ সুউচ্চ শিখৰ।

মানুহক শৃঙ্খলমুক্ত কৰে যি শিক্ষাই
তাৰ নামো ৰাখিব পাৰি পোহৰ।

যি প্ৰেম স্বার্থ বিবৰ্জিত আৰু শাস্ত্ৰত
যি প্ৰেম হয় ত্যাগেৰে মহিমাধিত
সেই প্ৰেমৰ অন্য নাম পোহৰ।

মানৱৰ শত্ৰুৰ উদ্যত হিংস্ৰতা
আৰু নগ্ন উন্মাদনাৰ মুখতো
অপ্ৰতিহত যাৰ প্ৰতিৰোধ
সেই সৈনিকৰ আন এটি নাম পোহৰ।

সেই আলোক পথৰেই যাত্রী মই,
পোহৰ বিচাৰিয়েই মোৰ এই অবিৰত যাত্রা।।

নাইটিংগেলৰ প্ৰতি

(জন কীটছৰ মূল ইংৰাজী কবিতা 'The Ode to the Nightingale' ৰ অসমীয়া অনুবাদ)

শ্ৰী অৰ্চনা বৰা
প্ৰবক্তা, ইংৰাজী বিভাগ

মোৰ বুকুখন বিবাহি উঠিছে আৰু নিদ্ৰাশিক্ত এক আড়স্ততাই
মোৰ চেতনাক পীড়িত কৰিছে, মই যেন হেমলক্ পান কৰিছো,
নাইবা আফিঙেৰে তৈয়াৰী কোনো দ্ৰব্য-
যাৰ প্ৰভাৱত মোৰ চেতনা নিমজ্জিত হৈছে
পাতালপুৰীৰ লীখী নদীত।
তুমি নাভাৰিবা এয়া ইৰ্ষাৰ দহন,
তোমাৰ সৌভাগ্যত ইৰ্ষান্বিত হোৱা নাই মই,
বৰং ক'ব পাৰা এয়া আনন্দৰ আতিশয্য।
নমনীয় ডেউকাৰে হে বনপৰী!
বিচ্ছ গছৰ অন্তহীন ছায়াৰ অৰণ্যত
কোনোবা সুৰৰ সাম্ৰাজ্যত
স্বছন্দে ঢালি দিছা তুমি সুৰৰ অমিয়া।

★ ★ ★ ★ ★

মোক অলপ সুৰা লাগে
ভূগৰ্ভস্থিত চেলাৰত শীতলীকৃত মিঠা মদিৰা
যিয়ে সোঁৱৰাই দিব প্ৰভেঙ্গৰ খেতিয়ক সকলৰ
ৰ'দেপোৰা হাঁহি আৰু নাচ-গান।
মোৰ পিয়লা ভৰাই দিয়া বঙা হিপোক্ৰিণ্
পাৰ ওপোচাই বঙা বুদ্ধব্দবোৰ তিৰবিৰাই উঠক
যিয়ে অধৰ বোলাই দিব বঙা-বেঙুনীয়াৰে
তাৰ বাগীত বুৰ গৈ যেন এই পৃথিৱীখনৰ পৰা
আঁতৰি যাব পাৰোঁ, তোমাৰ সেই অৰণ্যৰাজলৈ।

★ ★ ★ ★ ★

আঁতৰি যাম, বিলীন হ'ম আৰু পাহৰি পেলাম
তোমাৰ পৰ্ণৰাজ্যত যিবোৰ তোমাৰ অজ্ঞাত—
বিৰক্তি, অৱসাদ আৰু পিপাসা।
এইখন পৃথিৱীত ইজনে-সিজনৰ আৰ্তনাদ শুনিবলৈ পায়,
পক্ষাঘাতগ্ৰস্ত হয় মানুহ, যৌৱনৰ দীপ্তি ম্লান হয়,

শৰীৰ শুকাই হয় অস্থিচৰ্মসাৰ আৰু শেষত মৃত্যু!
ইয়াত গভীৰকৈ চিন্তা কৰা মানেই
হতাশাৰ ওচৰত আত্মসমৰ্পণ;
সুন্দৰীৰ চকুৰ তিৰবিৰণি অকালতে হেৰাই যায়;
প্ৰেমো হয় ক্ষণস্থায়ী।

★ ★ ★ ★ ★

যোৱা! আঁতৰি যোৱা! মই নিজেই উৰি যাম তোমাৰ কাষলৈ,
বেকাচৰ ৰথ মোক নালাগে;
কল্পনাৰ অদৃশ্য ডেউকা পিন্ধি মই যাম।
নিৰ্বোধ চিন্তাই যদিওবা বিপৰ্যস্ত কৰিছে মোৰ যাত্ৰা,
এয়া মই তোমাৰ কাষত! ৰাতিটো অগভীৰ
আৰু তৰা পিন্ধা পৰীসকলেৰে আৱেষ্টিত হৈ
জোনৰাণীয়ে চাগৈ ৰূপালী ৰথত উঠিছে।
পিছে ইয়াত পোহৰ নাই;
অৱশ্যে, কেতিয়াবা কেতিয়াবা বতাহে কোবোৱা
গছৰ সেউজ অন্ধকাৰৰ মাজেদি সৰি পৰিছে
অ'ত ত'ত এচমকা জোনাক, অৰণ্যৰ শেলুৱৈ ঢকা
বাট পোহৰাই।

★ ★ ★ ★ ★

মই য'ত থিয় হৈ আছোঁ তাৰ চৌপাশে
কি ফুল ফুলিছে মই দেখা নাই,
গছৰ ডালবোৰত কিনো কোমল সুগন্ধি
ওলমি আছে, তাকো দেখা নাই।

তথাপি আন্ধাৰৰ সুগন্ধখিনিৰ পৰা অনুমান কৰিছো
ফলগছ, জোপোহা আৰু ঘাঁহবিলাকক
ঐশ্বৰ্যশালী এই ঋতুৱে কি ফুল উপহাৰ দিছে,—
বগা হৰ্ণ, বনগোলাপ আৰু পাতৰ ওৰণি টানি ভায়'লেটবোৰ,
মৌমাখিৰ গুঞ্জৰ তুলি, মিঠা মৌ ওপচাই
মাক্কৰ'জবোৰ।

★ ★ ★ ★ ★

আন্ধাৰৰ মাজত তোমাৰ গীত শুনি শুনি বহুবাৰ মই
যত্নগাহীন সহজ মৃত্যুৰ আধা-আধি প্ৰেমত পৰিছো,
বহুতো কোমল মিঠা মাতেৰে মৃত্যুক আহ্বান কৰিছো,
মোৰ এই ধীৰ প্ৰশ্বাস কাঢ়ি লৈ মিলাই দিয়ক শূন্যত;
কাৰণ এতিয়া তোমাৰ সুৰৰ স্বৰ্গত
মৃত্যু লভাটো কিমান সুন্দৰ হ'ব!
স্বৰ্গসুখ নমাই অস্তৰ উজাৰি তুমি গান গাই আছা
এই মাজৰাতি কোনো যত্নগা নোপোৱাকৈয়ে
মোৰ জীৱন স্তব্ধ হৈ যাব!
তাৰ পাছতো তুমি গান গায়েই থাকিবা
ব্যতিক্ৰম হ'ব এইটোৱেই যে
মোৰ শ্ৰৱণেন্দ্ৰিয় তেতিয়া বিকল হৈ যাব,
আৰু মোৰ শৰীৰ বিলীন হ'ব মাটিত।

★ ★ ★ ★ ★

হে মৃত্যুঞ্জয়ী, তুমি অমৰ!
ছামে ছামে মানুহৰ পৃথিৱীলৈ অহা-যোৱা—

কবিতাটো সম্পৰ্কে :

উক্ত কবিতাটো কবি জন কীটছে ১৮১৯ চনত, মৃত্যুৰ দুবছৰ আগতে লিখিছিল। এইজন মহান কবিৰ মাত্ৰ ২৬ বছৰ বয়সতে ১৮২১ চনত মৃত্যু হয়। তেতিয়াৰ সময়ৰ দুৰাৰোগ্য যক্ষ্মাৰোগত আক্ৰান্ত কবি কোমল বয়সতে জীৱনৰ বহুতো তিজ্ঞতাৰ সন্মুখীন হৈছিল। একে ৰোগতেই তেওঁৰ কিশোৰ অৱস্থাত মাতৃ আৰু ভাতৃৰ বিয়োগ, আৰ্থিক দুৰ্দশাগ্ৰস্ততা, প্ৰেমিকা ফেনী ব্ৰণৰ উপেক্ষা, দুৰাৰোগ্য ৰোগত আক্ৰান্ত শৰীৰ, তেওঁৰ সাহিত্যকৰ্মৰ তীব্ৰ সমালোচনা আদিয়ে হতাশাগ্ৰস্ত কবি তুলিছিল তেওঁক। তথাপি সৌন্দৰ্য্য পিয়াসী মন ধাবিত হৈছিল সত্য আৰু সৌন্দৰ্য্যৰ সমন্বয়ৰ সন্ধানত— (“Beauty is truth, truth beauty,—that is all / Ye know on earth, and all ye need to know.”—Ode on a Grecian Urn)

‘The Ode to the Nightingale’ কবিতাটো লিখা সময়ত কীটছ তেওঁৰ বন্ধু চাৰ্লচ ব্ৰাউনৰ অতিথি হৈ আছিল। এপ্ৰিল মাহৰ এটি বাতিপুৰা তেওঁ বন্ধুৰ ঘৰৰ বাগিচাৰ এডৰা ঘাঁহনিত চকী এখনত বহি লৈছিল—হাতত আছিল এটুকুৰা উকা কাগজ। প্লাম গছ-এজোপাৰ তলত বহি দুই-তিনিঘণ্টা সময় তেওঁ ব্যস্ত হৈ পৰিছিল, অদূৰত জোপোহাৰ মাজত নাইটিঙ্গেল চৰাইৰ সুৰৰ নিৰৱচ্ছিন্ন ধাৰা প্ৰবাহিত হৈছিল। বাগিচাৰ পৰা উভতি আহোঁতে তেওঁৰ হাতত আছিল, এই বিখ্যাত কবিতাটো—নাইটিঙ্গেলৰ গীত শুনি অনুভূত হোৱা কবি জন কীটছৰ সুখানুভূতিৰ স্বতঃস্ফূৰ্ত প্ৰকাশ। লগতে পাৰ্থিৱ জীৱনৰ তিজ্ঞতাৰ এক অন্তঃস্ৰোত প্ৰবাহিত হৈছিল তাৰ ভিতৰেদি।

যিয়ে কোনোদিনে স্তব্ধ কবিৰ পৰা নাই
তোমাৰ সুৰৰ অবিনাশী লহৰ;
আজিৰ এই ক্ষণস্থায়ী নিশা মই যি সুৰ শুনিবলৈ পাইছো,
অতীততো ৰজা-প্ৰজা সকলোৰে কাণত
সেই একে সুৰেই বাজি উঠিছিল;
হয়তো তোমাৰ গীতেই সান্ত্বনা দিছিল,
বিদেশৰ পথাৰত লেচেৰি বুটলি থকা
মোৱাবৰ সৰ্বশ্ৰান্ত ৰথৰ ঘৰমুখী মনক!
নাইবা ফেনিল সাগৰৰ পাৰত থকা
কোনো যাদু অট্টালিকাৰ বন্দীনী ৰাজকুমাৰীক।

★ ★ ★ ★ ★

পৰিত্যক্ত! এই শব্দটোৱে ঘণ্টাৰ দৰে বাজি উঠি
মোক ওভোতাই আনিছে মোৰ একাকী সত্ৰাৰ কাষলৈ।
বিদায়! কল্পনাৰ চলনা অস্থায়ী
যদিওবা নাম আছে ছলনাময়ী পৰী বুলি।
বিদায়ঃ পুনৰ বিদায়! তোমাৰ সেই সুৰ
অস্পষ্ট হৈ আহিছে—ক্রমশঃ
ওচৰৰ পথাৰত, জুৰিটি পাৰ হৈ, পাহাৰ অতিক্ৰমি;
আৰু এতিয়া নীৰৱতা;
দূৰণিৰ উপত্যকালৈ তুমি আঁতৰি গৈছা
এয়া সপোন নেকি?
স্তব্ধ সেই সুৰ—মই সাৰে আছোনে
নিদ্ৰামগ্ন হৈ আছো !

কবিতাটোত ব্যৱহৃত কেইটামান শব্দৰ অৰ্থ সম্বলিত টোকাও ইয়াৰ লগতে সংযোজন কৰা হ'ল।

'হেমলক' (Hemlock) : এবিধ গছ। ইয়াৰ বিষাক্ত বস পান কৰি টোপনি যাব পাৰি। এই বসে টোপনিৰ লগতে আড়ম্বৰো সৃষ্টি কৰে।

'লীথী' (Lethe) : গ্ৰীক মিথ'ল'জিমতে পাতালৰ এখনি নদী। এই নদীৰ পানী খালে সকলো পাহৰি যোৱা যায়।

প্ৰভেন্স (Provence) : দক্ষিণ ফ্ৰান্সৰ এটা অঞ্চল। কৃষি চহকী। সু-স্বাদু সুৰাৰ বাবে বিখ্যাত এই অঞ্চল। ইয়াৰ বাসিন্দাসকল গীত আৰু নৃত্যৰ অনুৰাগী।

'হিপোক্ৰিণ' (Hippocrene) : কলাৰ বিভিন্ন শাখাৰ অধিস্থাত্ৰী দেৱী (Muse) সকলৰ বাসস্থান হেলিকন পৰ্বতৰ পৰা ওলোৱা এটি নিজৰা। গ্ৰীক মিথ'ল'জি মতে পাখিলগা ঘোঁৰা পেগাচাচৰ খুৰাৰ আঘাতত এই নিজৰাৰ সৃষ্টি হৈছিল। কীটুছে কল্পনা কৰিছিল ইয়াত পানীৰ সলনি যেন সুৰাহে প্ৰবাহিত হয়।

'বেকাচ' (Bacchus) : গ্ৰীক মিথ'ল'জিমতে সুৰাৰ দেৱতা। বেকাচে বাঘে টনা বথত আৰোহণ কৰি ফুৰে।

'ৰুথ' (Ruth) : বাইবেলত পোৱা কাহিনী এটিৰ নায়িকা। মোৰাব দেশৰ এজন ইহুদীৰ লগত তেওঁৰ বিবাহ হৈছিল। স্বামীৰ মৃত্যু হোৱাত গাভৰু ৰুথ মোৰাবত বহুতো বিপৰ্য্যয়ৰ সন্মুখীন হয়। পিছত তেওঁ শাছৰেক নাওমিৰ লগত জুদাহলৈ গুচি আহে আৰু জুদাহৰ শস্যক্ষেত্ৰত শস্যৰ লেচেৰি বোটলা কাম কৰিবলৈ লয়।◆◆◆

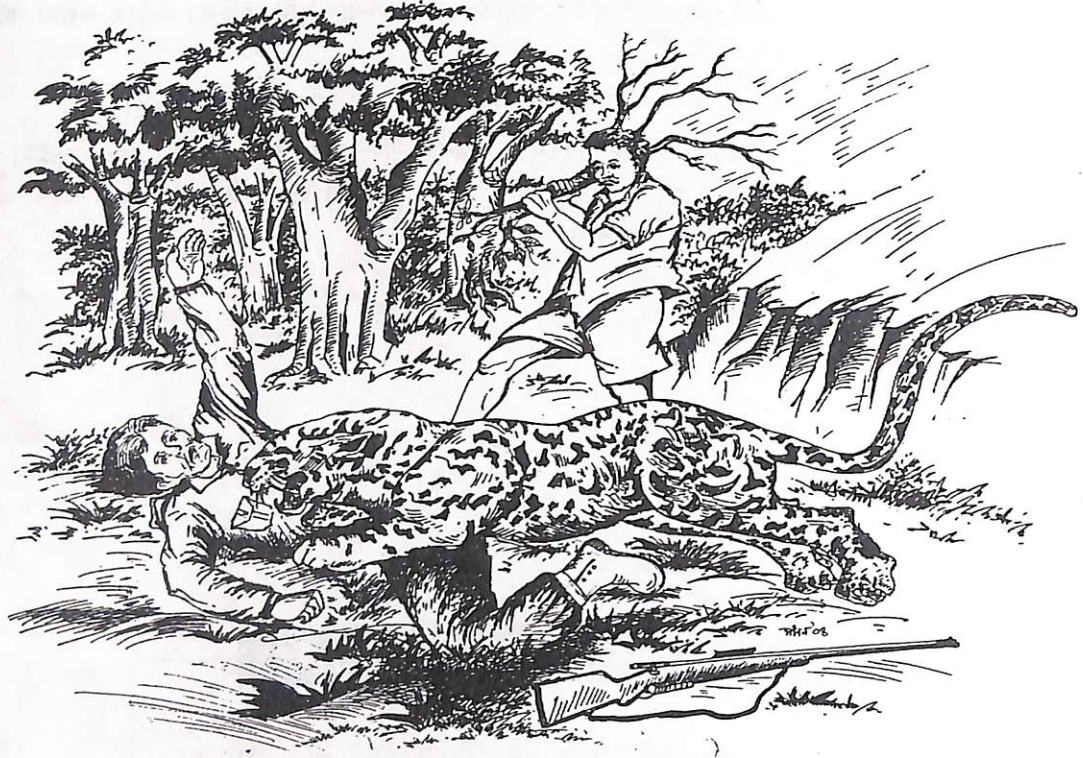
'আলোচনী' শব্দটো কেনেকৈ আহিল ?

গল্প, কবিতা, প্ৰবন্ধ আদিৰে নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ মুৰে মুৰে ওলোৱা প্ৰকাশনবোৰে অসমত এটা নাম ল'লে। যিটো ভাৰতৰ আন কোনো ভাষাই সম্ভৱতঃ লোৱা নাই। ..... 'আলোচনী' এইটোৱে সেই আপুৰুগীয়া শব্দটো। শব্দটো দেখে দেখে কৈ Magazine শব্দটোৰ অনুবাদ নহয়। হোৱা হ'লে ভঁৰাল, সঁফুৰা, ভাজঘৰ ইত্যাদি নাম হ'লহেঁতেন। আলোচনাৰ ওপৰত ভিৰ দিয়াই আমাৰ পূৰ্বজ সকলে নিশ্চয় এই শব্দটো সাজি উলিয়ালে। কাৰণ 'আলোচনী' শব্দটো সংস্কৃতমূলৰ আন ভাৰতীয় ভাষাত পোৱা নাযায়। বঙলাত আলোচনী বুলি এটা শব্দ আছে—তাৰ অৰ্থ হ'ল 'আলোচনাৰ বিষয়'।

—নৱকান্ত বৰুৱা

চিতা-বাঘৰ কবলত মোমাইদেউ

শ্ৰী তিমিৰ বৰণ বসু
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, প্ৰথম বৰ্ষ

কে ইদিনমানৰ আগতেই বিংকুৰ প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা শেষ হৈছে। পৰীক্ষাৰ আগতে ভাবিছিল ইটো-সিটো কৰিব, সময়খিনি ভালদৰে পাৰ হৈ যাব। কিন্তু পৰীক্ষা দি অনুভৱ হৈছে সময়বোৰ নাযায় নুপুৰায়। মাত্ৰ আঠ-দহদিনৰ অলসতাই তাক অতিষ্ঠ কৰি তুলিছে। খেলি আৰু টিভি চাই কিমান সময়নো কটাব পাৰি? পৰীক্ষাৰ পিছত গল্পৰ কিতাপ পঢ়িবলৈও তাৰ অনিচ্ছা।

মাকে পিছে তাৰ মনৰ অৱস্থা বুজিব পাৰিলে দেউতাকৰ লগত কথা পাতি তাক মোমায়েকৰ ঘৰলৈ পঠিয়াই দিবলৈ ঠিক কৰিলে। মোমায়েকৰ ঘৰলৈ যোৱাৰ বাবে বিংকু সদায় প্ৰস্তুত। মোমায়েকৰ ঘৰ মানস অভয়াৰণ্যত। মানস অভয়াৰণ্য মানেই গছ-গছনি, পশু-পক্ষীৰ, প্ৰকৃতিৰ এক বম্যভূমি। কথাটো ভাবিয়েই তাৰ মনটো উচ্ পিচ্ লাগিল। কৃতজ্ঞতাৰে মাকক ক'লে—‘থোন্ধ ইউ মান্শী’।

তৎমুহূৰ্ত্ত সি তাৰ বেষ্টি ফ্ৰেণ্ড বুবুলক তাৰ লগত ওলাবলৈ ফোন কৰি খাটনি ধৰিলে। বুবুল হ'ল প্ৰকৃতি প্ৰেমী। মাক-দেউতাকক খাটি সিও সাজু হ'ল মানস অভয়াৰণ্য ভ্ৰমণৰ বাবে।

দেউতাকে দুদিনৰ পিছত দুটা টিকত সিহঁতৰ কাৰণে আনি দিলে। যথাসময়ত দুয়ো বাছত উঠি গুৱাহাটীৰ পৰা যাত্ৰা কৰিলে। বিংকুৰ মাক-দেউতাক আৰু ভনীয়েকে সিহঁতক বাছলৈ আগবঢ়াই দিলে। বাছ আগবাঢ়িল আৰু দুয়ো খিৰিকীৰে বাহিৰলৈ চাই চাই গাওঁ-ভূই পথাৰ আৰু গছ-গছনিৰ মনোমোহা দৃশ্য চাই গৈ থাকিল। মোমায়েকক আগতীয়াকৈ খবৰটো দিয়া হৈছিল। তেখেতহ'ল তাৰে বেঞ্জাৰ।

সিহঁতক বাছষ্টেণ্ডৰ পৰা লৈ যাবৰ বাবে অফিচৰ গাড়ীখনকে পঠিয়াই দিলে। বিংকুহত জীপ-গাড়ীখনত উঠি বহাৰ লগে লগে গাড়ীখন চলিবলৈ আৰম্ভ কৰিলে, তেতিয়া সন্ধিয়া হ'বলৈ আৰম্ভ

কৰিছে। অৰণ্যৰ মাজেদি অন্ধকাৰ নামিব ধৰিছে। ঘৰমুখী চৰাইবোৰৰ মাতে মুখৰিত কৰি তুলিছে গোটেই পৰিবেশটো। চকুৰে মনিব পৰা দূৰত্বলৈকে অৰণ্যৰ পৰিধি বিস্তৃত। ৰিংকু আৰু বুবুলৰ মন আনন্দত ভৰি উঠিল। ৬-৩০ বজা মানত সিহঁতে মোমায়েকৰ কোৱাৰ্টাৰ পালেগৈ। চাৰিওফালে পাহাৰ আৰু অৰণ্যৰ মাজত এটা আছুতীয়া চৰকাৰী আবাস।

ঘৰটোত সোমাওঁতেই মোমায়েক-মামীয়েক আৰু ভণ্ডি টুমীৰ সাদৰ-সম্ভাষণ। টুমী দৌৰি আহি ৰিংকুৰ বোকোচাত উঠিল। বহুতো কথা-বতৰাৰ অন্তত ৰাতি ৯ মান বজাত ৰাতিৰ আহাৰৰ পৰ্ব-আৰম্ভ হ'ল। খোৱা-বোৱা শেষ কৰি সিহঁত মোমায়েকৰ কোঠাত সোমাল। বুবুলে ক'লে—মামা আপুনিতো ফৰেষ্টৰ ৰেঞ্জাৰ। আপুনিতো জীৱ-জন্তু আৰু অৰণ্যৰ বিষয়ে বহুতো কথা জানে, চিকাৰৰ কাহিনীও জানে, কওকনা এটা।” টুমীও এখোজ-দুখোজকৈ সিহঁতৰ গুৰিত আহি বহিল।

মোমায়েকে ক'লে, ঠিক আছে ! তোমালোকে ধৰিছা যেতিয়া, এটা চিকাৰৰ কাহিনীকেই কওঁ শুনা। সিহঁত আটাইকেইটা কাষ চাপি বহিল। মোমায়েকৰ কাহিনী আৰম্ভ হ'ল—

মানস অভয়াৰণ্যৰ এটা অংশত আদিবাসী কুলিহঁতৰ বস্তু অঞ্চল। তোমালোকেতো জানাই অসম চাহ উৎপাদনৰ বাবে পৃথিৱীৰ সকলো দেশৰ মাজত জনাজাত। সেয়েহে ইয়াত চাহৰ বাগিছাৰ সংখ্যাই বেছি। চাহ বাগিছাত কাম কৰা বনুৱাসকল বেছিভাগেই আদিবাসী লোক। চাৰিওফালে পাহাৰৰ মাজে মাজে আছে নিজৰা আৰু নৈ।

মই তেতিয়া প্ৰথম চাকৰিত সোমাইছিলো। বনৰীয়া জীৱ-জন্তুৰ প্ৰতি মোৰ সৰুৰেপৰা এটা আকৰ্ষণ আছে। সেয়েহে মই এই চাকৰিটো বাছি লৈছো।

মোৰ প্ৰথম পোষ্টিং য'ত হৈছিল তাৰ ওচৰৰ বনুৱা সকলৰ চৰ্দাৰ আছিল ভীম সিংহ। তেওঁ আছিল ওখ-পাখ আৰু বলৱান। এদিন গ্ৰীষ্মৰ প্ৰচণ্ড গৰমৰ দুপৰীয়া, বনুৱাবিলাকে বাগিছাত কাম কৰি আছিল। বাগিছাৰ অলপ আঁতৰতেই গভীৰ অৰণ্য। এনেতে হঠাতে এটা নাহৰ-ফুটুকী বাঘ ভীমৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিল। তাকে দেখি বনুৱাবিলাক ভয়ত ততাতৈয়াকৈ দৌৰি পলাল।

ভীম চৰ্দাৰ বলৱান মানুহ হ'লেও এনেকুৱা এটা আকস্মিক আক্ৰমণৰ বাবে মুঠেও প্ৰস্তুত নাছিল। বাঘটোৱে তাৰ হাতত নখ বিদ্ধাই কান্ধত কামুৰি ধৰিছিল। ক্ষতস্থানৰ পৰা গৰম তেজৰ সোঁত বৈ আহিছিল। তাৰ বয়স আঠচল্লিছ বছৰমান হ'ব। ভয় আৰু যত্নগত তাৰ শৰীৰটো শীতল হৈ আহিছিল। যদিও পিছ মুহূৰ্ততে সি হাতৰ কাষত পোৱা ডাঙৰ এছটা শিল তুলি লৈ বাঘৰ গালৈ মাৰি পঠিয়ালে। বাঘটোৱে এনে অতৰ্কিত আক্ৰমণত চকুখাই ভীম চৰ্দাৰক এৰি দিলে। সেই সময়ত বনুৱাবিলাকে টিন বজাই

বজাই ভীম সিং উদ্ধাৰৰ বাবে আহি আছিল। কোলাহল শুনি ভয়তে বাঘটো হাবিৰ মাজত অন্তৰ্ধান হৈ গ'ল। কেইজনমান কুলি গৈ মোক খবৰটো জনালে। শুনিয়েই মই মোৰ এচিষ্টেণ্টজনক লগত লৈ তাক চাবৰ বাবে জীপ গাড়ীত উঠি বহিলো। তালৈ গৈ কান্দোনৰ ৰোল শুনিবলৈ পালো। একেবাৰে ওচৰ পাই গম পালো ভীম চৰ্দাৰ আৰু জীয়াই নাই। আমি তেতিয়া ঘটনাস্থল পৰীক্ষা কৰি চালো। ভীম চৰ্দাৰৰ ঘৰলৈ গৈ তাৰ ঘৈণীয়েক আৰু ল'ৰাটোক সান্ত্বনা দি আহিলো। লগতে আন বনুৱাবিলাকক সাৱধান কৰি ক'লো যে বাঘটোৱে এবাৰ মানুহৰ তেজৰ সোৱাদ পাইছে যেতিয়া আকৌ আহিব পাৰে।

উভতি আহি চাহকাপত সোহা মাৰিছোহে এনেতে এজন কুলি আহি মোক জনালে যে সেই নাহৰফুটুকীটোৱে পুনৰ আহি বস্তুৰ পৰা এজনী আঠ বছৰীয়া ছোৱালী ধৰি লৈ গৈছে। মোৰ আৰু চাহ খোৱা নহ'ল, পোনে পোনে ছোৱালীজনীৰ ঘৰলৈ গৈ মাক-দেউতাকক সান্ত্বনা দিলো আৰু ৰাতিটো তাতেই কটালো। পিছদিনা ৰাতিপুৱা মানুহবোৰে খবৰ দিলে যে ছোৱালীজনীৰ দেহৰ অৱশিষ্ট অংশটো পোৱা গৈছে। লগে লগে মানুহবোৰৰ লগত যাত্ৰা কৰিলো আৰু গৈ পাই দেখিলো যে এটা নিজৰাৰ ওচৰত জোপোহাৰ মাজত ছোৱালীজনীৰ ফটা-ছিটা কাপোৰ আৰু দেহৰ অৱশিষ্টাংশ পৰি আছে। মই ভাবিলো বাঘটো নিশ্চয় ওচৰতে কৰবাত লুকাই আছে আৰু সি নিশ্চয় অৱশিষ্ট অংশ খাবলৈ আহিব। ওচৰতে এজোপা গছ আছিল, ভালখিনি ওপৰত নিৰাপদে বহিল'ব পৰাকৈ ফেৰেঙণিও আছিল।

সন্ধিয়াৰ আগতেই মই আৰু মোৰ এচিষ্টেণ্ট ৰফিক খোৱা-বোৱা শেষ কৰি গছৰ ওপৰত উঠি ল'লো। দুয়োৰে হাততেই বন্দুক আৰু টৰ্চ। ৰাতিটো আগবাঢ়িল। নিশা ১১.৪০ মান বাজিছে, ৰাতিৰ আন্ধাৰত ওচৰৰ বননি লৰি উঠা গম পালো। গছৰ ওপৰত বান্দৰ বোৰে লম্ফ-জম্ফ কৰিবলৈ ধৰিলে। বতাহত নাহৰফুটুকীৰ গাৰ ভেকেটা গোক ভাহি আহিল। আমি দুয়ো সপ্তম হ'লো। কিন্তু চকুৰ পলকতে বাঘটো আহি ছোৱালীজনীৰ আধাখোৱা অংশটো লৈ আন্ধাৰত অদৃশ্য হৈ গ'ল। সেয়েই আছিল বাঘৰ সৈতে মুখামুখি হোৱাৰ প্ৰথম অভিজ্ঞতা, সেইদিনা একোৱেই কৰিব নোৱাৰিলো। ৰাতি গছৰ ওপৰতেই কটালো। ৰাতি পুৱাহে গছৰ পৰা নামি ঘৰলৈ গলো।

দুই তিনিদিন বাঘটোৰ একো শং-সূত্ৰ পোৱা নগ'ল। তিনিদিন পিছত আকৌ খবৰ আহিল যে ওচৰৰ এখন গাৱঁত নাহৰফুটুকী ওলাইছে। আমি লগে লগে বন্দুক লৈ ৰাওনা হ'লো। তাত গৈ জানিবলৈ পালো যে বাঘটোৱে ঘৰৰ ছালৰ ওপৰেদি বাগৰি সোমাই পাঁচবছৰীয়া ল'ৰা এটা লৈ পলাইছে। ল'ৰাটোৰ বাপেকে বাধা দিবলৈ যাওঁতে তাকো বাঘটোৱে আঘাত কৰি থৈ গৈছে।

ওপৰমহলৰ পৰা হুকুম আহিল যে বাঘটো নৰ-খাদকত পৰিণত হৈছে বাবে তাক গুলীয়াই মাৰি পেলাব লাগে। মই বন্য জীৱ-জন্তু ভাল পাওঁ যদিও নৰখাদক বাঘ এটালৈ মৰম দেখুৱাব নোৱাৰো।

মই ভাবিলো নাহৰফুটুকী আকাৰত সৰু, মানুহৰ পৰা সদায় আঁতৰি থাকে, কিবা বিশেষ পৰিস্থিতিতহে ই নৰখাদক হ'ল। হয়তো তাৰ বয়স হৈছে, বন্য চিকাৰ ধৰিব নোৱাৰে, গতিকে সহজতে ধৰিব পৰা মানুহ নাইবা পোহনীয়া জন্তু ধৰি খায়। নাইবা ঘটনা চক্ৰত মানুহৰ তেজৰ সোৱাদ পাইছে, সেয়ে অইন চিকাৰ পছন্দ নকৰে।

ইয়াৰ মাজতে বাতৰি আহি থাকিল কাৰোবাৰ গৰু, কাৰোবাৰ ছাগলী ধৰি বাঘটোৱে লৈ গৈছে। এনে পৰিস্থিতিত অঞ্চলটোৰ মানুহৰ জীৱনযাত্ৰা প্ৰায় অচল হৈ পৰিল। দিনতেই ঘৰৰ পৰা ওলাবলৈ মানুহে ভয় কৰা হ'ল। সেইবুলি বাগিচাৰ কামবোৰতো আৰু বন্ধ ৰাখিব নোৱাৰি, গতিকে বনুৱাবোৰ গোটখাই একেলগে কামলৈ অহা-যোৱা কৰিবলৈ ধৰিলে। ৰাতি বিশেষ প্ৰয়োজন নহ'লে কোনেও ঘৰৰ পৰা নোলাইছিল। মানুহবোৰৰ দুৰ্দশা দেখি মই আৰু বাট চাই থাকিব নোৱাৰিলো, ৰফিকক ক'লো—“বাঘ ওচৰতে ওলাওকহি বুলি আৰু বাট চাই থাকিব নোৱাৰি। তুমি এটা হাতী বিচাৰা, বাঘটো বিচাৰি যাওঁ।” ৰফিকে ক'লে, “হাতী বিচাৰি পোৱা যায়, কিন্তু সেই চয়তান বাঘটোক পালে ময়েই তাক ঘপিয়াই মাৰিম।”

পিছদিনা ৰাতিপুৱা হাতী আহিল। হাতীৰ পিঠিত উঠি আমি অৰণ্যলৈ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলো। বেলিহৈ অহাৰ লগে লগে আমি অৰণ্যৰ অভ্যন্তৰত সোমাই পৰিলো। হঠাতে যেন আমাৰ চাৰিওফালৰ পৰিবেশটো ব্যস্ত হৈ পৰিল। অনতিদূৰত জোপোহা এটা লৰি উঠিল। আমাৰ দুয়োৰে হাতত গুলী ভৰ্তি বন্দুক আছিল, আমি সতৰ্ক হ'লো। অকাস্মতে নাহৰফুটুকীটো গুলীটো অহাদি আহি আমাক লক্ষ্য কৰি জাপ মাৰিলে। হাতীৰ পিঠিত থাকিলেও

নাহৰফুটুকীৰ জাপৰ তুলনাত সেই স্থান নিৰাপদ নহয়। বাঘটো মোৰ গাত পৰো পৰো। ৰফিক আৰু মই হাতীৰ পিঠিৰ পৰা ছিটিকি পৰিলো। মোৰ হাতৰ পৰা বন্দুকটো ছিটিকি গ'ল। বাঘৰ গাৰ ভেকেটা গোন্ধত দম বন্ধ হ'ব খুজিছিল। বাঘটো মোৰ গাৰ ওপৰত পৰিল। মোৰ কান্ধত দাঁত বহুৱাই দিলে। ভয়তে মোৰ শৰীৰ নিঠৰ হৈ অহা যেন অনুভৱ হ'ল। ৰফিক বহি থকা ভকত নাছিল। সি ওচৰত পৰি থকা কাঠৰ মুটা এটা আনি প্ৰচণ্ড জোৰেৰে বাঘৰ মূৰত আঘাত কৰিলে। বাঘটোৱে মোক এৰি দি অলপ দূৰলৈ দৌৰি গৈ বৈ দিলে। পিচমুহূৰ্ততে ৰফিকৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিল। বাঘে তাৰ ডিঙিত কামুৰি ধৰিলে। সি ৰফিকক টানি নিবলৈ ধৰিলে। মোৰ সন্নিহিত ঘূৰি আহিল। তৎমুহূৰ্ততে মই বন্দুকটো তুলি লৈ জোপোহা এটাৰ আৰ লৈ বাঘটোলৈ লক্ষ্য কৰি গুলীয়ালো কেবাবাৰো। বাঘটোৱে ৰফিকক এৰি দিলে আৰু দুখোজমান গৈ মোলৈ ঘূৰি চাই বাগৰি পৰিল। বাঘটো মৰিলনে পৰীক্ষা কৰিবলৈ মোৰ হাতত সময় নাছিল। বন্দুকটো লৈয়ে ৰফিকৰ ওচৰলৈ দৌৰি মাৰিলো। বেচেৰা ৰফিক তেতিয়াও জীয়াই আছিল। ক্ষতস্থানৰ পৰা হোৱা অত্যধিক ৰক্তক্ষৰণৰ ফলত সি ক্ৰমাত দুৰ্বল হৈ আহিছিল। মোৰ চকুৰে পানী ওলাই আহিল। মোক বচাবলৈ সি নিজৰ জীৱন বিপন্ন কৰিলে। ৰফিকক বচোৱাৰ আৰু উপায় নাছিল। মই চিয়ঁৰি চিয়ঁৰি মানুহ মাতিবলৈ ধৰিলো। গুলীৰ শব্দ শুনি ইতিমধ্যে মানুহবোৰ অৰণ্যৰ ওচৰলৈ চাপি আহিছিল। মোৰ চিয়ঁৰত সিহঁত আশ্বস্ত হৈছিল। মানুহ আহি পোৱালৈকে ৰফিক জীয়াই নাথাকিল। পিছত ৰফিকৰ মৃতদেহটো হাতীৰ পিঠিত তুলি দি আৰু বাঘৰ শৱটো হাতীৰ লগত বান্ধি লৈ প্ৰথমে নিজৰ কোৱাৰ্টাৰলৈ আৰু পিছত হাম্পতাললৈ গৈছিলো।

কাহিনীটো শেষ কৰি ৰিংকুৰ মোমায়েক নিতাল মাৰিলে। ৰিংকুহঁতেও ইমানপৰে মন্ত্ৰমুগ্ধৰ দৰে শুনি আছিল। টুমী ভয়তে দেউতাকৰ কোঁচত সোমাই পৰিল। মোমায়েকে সিহঁতক শুবলৈ যাবলৈ ক'লে। টোপনি যোৱাৰ আগতে বুবুলে ভাবিলে গল্প গল্প লগা এই সঁচা কাহিনীটোক লৈ সি নিশ্চয় এটা গল্প লিখিব। □

“আমাক এনে শিক্ষাৰ প্ৰয়োজন যাৰ দ্বাৰা সৎ চৰিত্ৰ গঠন হয়, যাৰ দ্বাৰা মানসিক বল বৃদ্ধি হয়, যাৰ দ্বাৰা বুদ্ধিমত্তা প্ৰসাৰিত হয় আৰু যাৰ সহায়ত আমি নিজৰ ভৰিত থিয় দি আত্মনিৰ্ভৰশীল হ'ব পাৰো।”

—স্বামী বিবেকানন্দ

“এখন ৰাজ্যৰ ক্ষেত্ৰত হোৱাদি, এটা পৰিয়ালৰ ক্ষেত্ৰতো স্পন্দৰ উত্তম উৎস হ'ল মিতব্যয়িতা।”

—টিচেৰ

পৰিণতি

শ্ৰী চম্পক কুমাৰ
উচ্চতৰ মাধ্যমিক, দ্বিতীয় বৰ্ষ

আজিকালি বমেনে চম্পকক বিচাৰিব নালাগে। চম্পকেহে বমেনক বিচাৰি ফুৰে। কাৰণ বৰ্তমান চম্পক বমেনৰ সম্পূৰ্ণ আয়ত্তলৈ আহিছে। স্কুললৈ আহি সি স্কুলৰ সমুখৰ চাহৰ হোটেলখনত বমেনৰ সৈতে বহি বহি প্ৰায়ে স্কুলৰ সময়খিনি কটায়। আবেলিৰ সময়খিনি হাতত বেটখন লৈ কেৱল ক্ৰিকেট খেলোতেই যায়। দেউতাক ঢুকাবৰে পৰা তাৰ লিখা-পঢ়া অনিয়মীয়া হৈ আহিছে।

এদিন দুদিনকৈ তাৰ স্কুললৈ অহা-যোৱা, পঢ়া-শুনাত খেলিমেলি লাগিবলৈ ধৰিলে। আচৰিতভাৱে মাত্ৰ এটা বছৰৰ ভিতৰতে তাৰ ভীষণ অৱনতি ঘটিল। যোৱা পাঁচটা বছৰ ধৰি তাক শ্ৰেণীৰ কোনেও প্ৰথম আৰু দ্বিতীয় স্থানৰ পৰা আঁতৰাব পৰা নাছিল। দেউতাক থাকোঁতে তাৰ ওপৰত চোকা নজৰ ৰাখিছিল। সেয়ে কোনো পিলিঙা ল'ৰাই তাক লজিব পৰা নাছিল।

পঞ্চম শ্ৰেণীত নাম ভৰ্তি কৰি দিবৰ দিনা দেউতাকে তাক কৈছিল— “চম্পক তই ভালদৰে পঢ়া-শুনা কৰিবি। মনোযোগেৰে পঢ়া-শুনা কৰিলেহে জীৱনত ভাল মানুহ হ'ব পাৰিবি আৰু সকলোৰে সমাদৰ পাৰিবি।” দেউতাকে কোৱা কথা আজি তাৰ মনলৈ আহিছে। যোৱা বছৰ কোনো এটা অশুভ দিনত হৃদৰোগত আক্ৰান্ত হৈ তাৰ দেউতাকৰ মৃত্যু হৈছিল। ক্ৰমে ক্ৰমে বমেন তাৰ এৰাব নোৱৰা বন্ধু হৈ পৰিল। বমেনে আজি কালিকৈ তাক চাধা ছিগাৰেট খাবলৈ আৰু বহুতো কিবা-কিবি শিকালে।

চম্পকহঁতৰ পৰিয়াল বুলিবলৈ মাক আৰু তাৰ ভায়েক দুজন। ডাঙৰ ভায়েকে বৰ্তমান মোমায়েকহঁতৰ ঘৰত থাকি পঢ়া-শুনা কৰি আছে আৰু সৰু ভায়েকে নিজৰ ঘৰত থাকিয়ে অষ্টম শ্ৰেণীত পঢ়ি আছে। লগতে চাম্পকৰ এজন নিজা খুৰাকো আছে। খুৰাকজনে গুৱাহাটীত ‘বাটা কোম্পানীত’ চাকৰি কৰে। খুৰাকে

তাক মৰমতে স্কুললৈ অহা-যোৱা কৰিবৰ বাবে এখন চাইকেল
কিনি দিছে। তাৰ পঢ়াৰ খৰচৰ কাৰণে মাহে মাহে যিখিনি টকা
লাগে তাতকৈয়ো দুই-এশ টকা বেছিকৈ পঠিয়াই দিয়ে যাতে তাৰ
পঢ়া-শুনাত অসুবিধা নহয়। এই সুবিধাটোৰ কথা ৰমেনে গম পাই
চম্পকক নলে-গলে লগা বন্ধু কৰি ল'লে আৰু লাহে-ধীৰে তাৰ
ল'ৰালি জীৱনৰ চকৰি অন্য পথেৰে ঘূৰাবলৈ ধৰিলে।

আজিকালি চম্পকে সৰু সৰু ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ লগত
তপনৰ নিচিনাকৈ নেখেলে। সিহঁতক মৰম নকৰে। সমনীয়া
ল'ৰাবোৰকো নামাতে। ডাঙৰ সৰু কাকো নামানে। যিকোনো
কথাকে ওফৰাই দিয়ে। এতিয়া প্ৰায়ে মন মাৰি থাকে। স্কুলৰ পৰা
কেতিয়াবা ছুটি নহওঁতেই ঘৰলৈ গুচি আহে। জানিব পৰামতে সি
হেনো এতিয়া ড্ৰাগছ সেৱনত ধৰিছে।

তাৰ খুবাকে ভাৰিছে চম্পকে ভালদেৰ পঢ়া-শুনা কৰিছে।
আগন্তুক প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষাত ভাল বিজাল্ট কৰিব। ঘৰ, গাঁও
আৰু স্কুললৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিব। এনেদৰে আশা কৰি খুবাকে
মাহৰ অন্তৰে-অন্তৰে টকা পঠিয়াই আছে। সিহঁতৰ ঘৰখনো
আগতকৈ বৰ্তমানে কিছু ভালৰ ফালে আহিছে, অশিক্ষিত
মাকজনীয়ে এতিয়া বিশেষ দুখ চিন্তা অনুভৱ নকৰা হৈছে। অকল
ৰন্ধা-বঢ়া কৰিছে আৰু খাইছে। চম্পকে পঢ়া-শুনাৰ নামত টকা-
পইচা ক'ত কেনেদৰে কি কৰিছে, একো নাজানে আৰু জানিবৰ
প্ৰয়োজনো অনুভৱ নকৰে। তিনিটা ল'ৰা, কোনো চিন্তাই নাই,
সুখী পৰিয়াল। সিমানাই।

লাহে-লাহে তাৰ প্ৰৱেশিকা পৰীক্ষা ওচৰ চাপি আহিছে।
যোৱা কেইদিন মানৰ পৰা তাৰ মূৰৰ বিষ, বুকুৰ বিষ, জুৰ আদি
বিভিন্ন ধৰণৰ ৰোগ আৰম্ভ হৈছে। মাকে ডাক্তৰ খানাৰ পৰা ঔষধ

আনি খুবালে। কিন্তু একো কাম হোৱা নাই। দিনে দিনে তাৰ
অসুখ বেছি হৈছে আহিল।

চম্পকৰ অৱস্থা বেয়া হোৱা দেখি মাকে সোনকালে তাৰ
খুবাকলৈ জৰুৰী বাৰ্তা পঠিয়াই ওচৰৰে জনা-শুনা মানুহ এজনক
লৈ ডিব্ৰুগড় মেডিকেললৈ তাক লৈ গ'ল। ডাক্তৰক ক'লে যে
যিকোনো উপায়েৰে ল'ৰাজনক বচাব লাগে। টকা-পইচা যি খৰচ
হয় হ'ব।

ইফালে চম্পকৰ পৰীক্ষালৈ সময় আছে মাত্ৰ এমাহ। তাৰ
মগজুৰ ভাৰসাম্যও নোহোৱা হৈ আহিছে। ডাক্তৰে চিকিৎসা কৰিছে
কিন্তু ৰোগীয়ে ভাল ফল পোৱা নাই। দিন বাগৰি যোৱাৰ লগে
লগে চম্পকৰ শৰীৰ শুকাই-ক্ষীণাই যাবলৈ ধৰিলে। আজি এটা
কালি এটা এনেকৈ ধৰা পৰা উপসৰ্গবোৰ নিৰ্মূল কৰিবলৈ ডাক্তৰেও
পাৰ্য্যমানে চেষ্টা চলাইছে। তাৰ বিনিময়ত টকা লৈছে।

চম্পকৰ অসুখৰ খবৰ পাই খুবাকে সিদিনা মেডিকেললৈ
গ'ল আৰু মেডিকেলত সিহঁতৰ কাম বিচাৰি বিচাৰি ঘূৰি ফুৰোঁতে
হঠাৎ চম্পকৰ মাকক মূৰে-কপালে হাত দি বহি থকা দেখি তেওঁ
সোমাই আহিল। খুবাকে চম্পকক দেখি আচৰিত হৈ গ'ল। এয়াতো
চম্পক নহয়..... এইটো যেন তাৰ ছাঁহে। কোনোৰকমে চকুপানী
সামৰি খুবাকে তাক নাম ধৰি মাতিলে। দুদিন ধৰি হেনো সি চকু
মেলা নাই। তাৰ চকু ক্ষুণ্ণকৰ বাবে লৰি উঠিলে। .....
অকণমানিকৈ সি চকুহাল মেলি দিলে। চকুহালত তাৰ অলেখ
প্ৰাৰ্থনা। গধূৰ চকুহাল সি বেছি সময় মেলি ৰাখিব নোৱাৰিলে।

মাকৰ মৰমসনা চকুৰ নিৰ্নিমেৰ দৃষ্টি এতিয়া তাৰ কঁপি থকা
চকুৰ পটাত ..... আৰু খুবাকে চাই ৰ'ল খিৰিকীৰ আইনাৰে দূৰ
দিগন্তলৈ। সময়ৰ সোঁত জানো উভতি ব'ব?? □

কৌতুক

“হেৰা তুমি লাইট পোষ্টৰ তলত কি বিচাৰি আছাহে?”

“সৌ গছডালৰ তলত মোৰ পইচা আঠ অনা হেৰাল তাকে বিচাৰিছো।”

“পাগল নেকি হে? পইচা হেৰাইছে তাত আৰু বিচাৰিছা ইয়াত।”

“মই পাগল নে তুমি পাগল? গছৰ তলত যে আন্ধাৰ দেখা নাই?”

* * * * *

পত্নী : তুমি চিকেন ৰ'ষ্ট এতিয়া খাই ভাল পাবানে?

পতি : দিলে খাব পাৰো। কিন্তু কিয় সুধিছা?

পত্নী : আমাৰ মুৰ্গীৰ গৰালত জুই লাগিল।

সংগ্ৰাহক : শ্ৰীকুলদীপ চক্ৰৱৰ্তী

অপেক্ষা

শ্ৰী জিতুমণি ভূঞা
স্নাতক ২য় বৰ্ষ (বাণিজ্য)

কলেজখনৰ পৰিবেশটো কিয় জানো মোৰ প্ৰথমবাৰ আহিয়েই ইমান ভাল লাগি গৈছিল, বুজিব পৰা নাছিলো। মনতে ভাবিছিলো কলেজখনৰ কিবা আকৰ্ষণীয় শক্তি আছে নেকি বাক? চাৰিওফালে ইমান এক হলস্থূলীয়া পৰিবেশ তথাপিও যেন নিৰৱ, শান্ত এই কলেজখন। ইমান এটা কোলাহলপূৰ্ণ পৰিবেশৰ মাজতো দত্ত ছাৰে পঢ়ুৱাই যোৱা ‘The Romance of the busy Worker’ গল্পৰ বোমাস্তিক মাদকতাত নিজকে বিলীন কৰি দিব পাৰি। আজি আকৌ এই কলেজখনলৈ আহি মনটো উৰা মাৰিলে অতীতলৈ।

চহৰৰ কলেজত পঢ়াৰ ইচ্ছা অন্তৰত ঠাই পাইছিল স্কুলত পঢ়াৰ দিনতে। শেষত সেই আশা বাস্তৱত পৰিণত হৈছিল, তেতিয়া মই এইখন কলেজৰ প্ৰথম বাৰ্ষিকত।

“মুন মই অকণমান বাহিৰৰ পৰা আহোঁ। তই বহচোন।” প্ৰশান্তৰ মাতত মোৰ তন্ময়তা ভাগিল। অ’—চমুকৈ উত্তৰটো দিলো। প্ৰশান্ত মোৰ কলেজীয়া বন্ধু। দুইটাই ইংৰাজীত অনাৰ্চ সহ বি.এ. পাছ কৰিছিলো। মোৰ প্ৰশাসনীয় সেৱাত বাপ থকাত মই ডেববছৰমানৰ ভিতৰতে হ’লো I.P.S বিষয়া আৰু সি হ’লগৈ এইখন কলেজৰ প্ৰবক্তা। মনটো আকৌ এবাৰ উৰা মাৰিলে সেই কলেজীয়া জীৱনৰ মধুময়, বস্ত্ৰীণ দিনবোৰলৈ.....।

‘প্ৰশান্ত আৰু মোৰ মাজত মেজৰ মেট হিচাপেই কম দিনৰ ভিতৰতে গভীৰ বন্ধুত্ব গঢ়লৈ উঠিছিল। প্ৰশান্ত ধনী ঘৰৰ ল’ৰা হ’লেও তাৰ সবলতাৰ বাবে তাক সকলোৱে ভাল পাইছিল। মোৰ লগত বন্ধুত্ব গঢ়াৰ বাবে তাক লগৰবোৰে হাঁহিছিল। কিন্তু সেইবোৰলৈ সি গুৰুত্ব দিয়া নাছিল কেতিয়াও। এদিন হঠাৎ আমাৰ লগত লগ লাগিলহি মিতু। মানে মিতু বন্ধুৱা। নশ্ৰ, গহীন, সকলোবোৰ গুণৰে সমাহাৰ আছিল মিতু। তাইৰ অমায়িক ব্যৱহাৰ আৰু সৌন্দৰ্য্যই কাৰোবাক আকৰ্ষণ কৰিব পৰা নাছিল বুলি ক’লে মানি ল’বলৈ কঠিন হ’ব। কোনো ল’ৰাই বন্ধুত্ব গঢ়াটো দুৰৈৰে কথা, মাতিবলৈ সাহস নকৰা এই ছোৱালীজনী আমাৰ লগত কেনেকৈ লগ হ’লহি ভাবিলে আচৰিত লাগে। তাতে মিতু আছিল আমাতকৈ এচাপ ওপৰত। অৰ্থাৎ ২য় বাৰ্ষিকত। দৰ্শন শাস্ত্ৰত অনাৰ্চ। আমি তিনিওটা যেতিয়া একেলগে থাকো, তেতিয়া মিতুৰ লগৰবোৰ আৰু কলেজৰ বাকী সকলোৱে আমাক চাওঁ নাচাওঁকৈ

জুমি জুমি চায়। প্ৰশান্ত আৰু মই এই কাৰ্যত কিমান যে আনন্দ পাইছিলো। নিজকে বৰ ভাগ্যৱান বুলি ধৰি লৈছিলো।

লাহে লাহে মিতুৰ ‘পাৰ্ট ওৱান’ পৰীক্ষা ওচৰ চাপি আহিল। আমাৰো বাৰ্ষিক পৰীক্ষা ওচৰ চাপি আহিছিল। সেইদিনা পৰীক্ষা হলত তাইক শুভেচ্ছা জনাবলৈ যাওঁতে তাই আনন্দত কান্দিছিল। কি যে আচৰিত ছোৱালী আছিল তাই.....। আমাৰ সকলোৱে পৰীক্ষা পাৰহৈ গ’ল— ৩/৪ মাহলৈ কলেজ নহয়, মই ঘৰলৈ যোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল’লো। ঘৰলৈ যোৱাৰ আগদিনা মিতুহঁতৰ ঘৰলৈ গৈছিলো। অকলে, প্ৰশান্ত নাছিল।

“মুন তই ঘৰলৈ যাবিগৈ নহয়।” ওঁ, তাইক আত্ম সন্তুষ্টিৰ ভাৱ এটা দেখুৱালো।

‘তই ঘৰলৈ গৈ মোক পাহৰি যাবি?’ চাওচোন মই ধেমালি কৰাৰ চলেৰে ক’লো। তাই গেটখনতে ধৰি বৈ গৈছিল। মই দেখিলো তাইৰ দুগালে বৈ আহিছে দুধাৰি বেদনাৰ অশ্রু। মোৰ মনতো বৰ বেয়া লাগি গ’ল।

‘মিতু কিয় কান্দিছ হুঁ। মইতো আকৌ আহিম গৈ।’

‘কিন্তু মই কেনেকৈ থাকিম ৩/৪ মাহ অকলে ভাবিছনে?’

‘কিয় প্ৰশান্ত আছে নহয়।’

‘কিন্তু তই যে মো.....’ মিতুৱে হুকহুকাকৈ কান্দি দিছিল মই কিংকৰ্তব্য বিমূঢ় হৈ থিয় হৈ আছিলো। তাইক যেন সাতুনা দিয়াৰো ভাষা নাছিল মোৰ। লাহে লাহে অজানিতে মোৰ দুচকুৰ কোণত স্থিতি লৈছিল অশ্রুকণাই। মই লাহে লাহে আঁতৰি আহিলো।

‘মুন’ মিতুৰ মাতত মই থমকি বৈ ঘূৰি চালো। তাই দৌৰি আহি মোক সাৰটি ধৰিলে আৰু মোৰ গালত এটা চুমা আঁকি দিলে। এনে এটা মুহূৰ্তৰ বাবে মই একেবাৰে প্ৰস্তুত নাছিলো। মই কিবা এটা কোৱাৰ আগতেই মিতুৱে মোক এৰি ঘৰলৈ দৌৰ মাৰিলে। মিতুৰ কাৰ্যত ওচৰতে খেলি থকা ল’ৰা কেইটামানে বস পাই মোলৈ চাই খিলখিলাই হাঁহি দিলে। মোৰ বেদনা গৈ লজ্জাত পৰিণত হ’ল। মই সিহঁতক একো নকৈ মনে মনে গুচি আহিলো।

তিনি মাহ মানৰ ভিতৰত আমাৰ সকলোৰে বিজাল্ট ওলাল। মিতুৱে কলেজৰ ভিতৰত সৰ্বোচ্চ নম্বৰ পাই তৃতীয় বাৰ্ষিকলৈ উত্তীৰ্ণ হ’ল। আমি ২য় বাৰ্ষিকৰ ছাত্ৰ হ’লো। আকৌ আৰম্ভ হ’ল এক ব্যস্ত জীৱন। প্ৰশান্ত আৰু মই প্ৰথমৰেই পৰাই পাৰ্ট ওৱান পৰীক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তুতি চলালো। মিতুৱে মাজে মাজে দুয়োটাকে কেনেকৈ পঢ়িম-লিখিম তাৰ উপদেশ দিয়েহি। আমি তাইৰ হুকুম পালন কৰো নীৰৱে। মাজে মাজে আহি মোৰ কামতো হুকুমৰ ফুলজাৰি উৰায়হি। কিন্তু সেয়া মোৰ ভাগতহে পৰিছিল। কিয়নো প্ৰশান্তই তাৰ নিজা উলুবাৰীহু ঘৰৰ পৰাই অহা-যোৱা কৰিছিল।

প্ৰশান্ত দুদিন কলেজলৈ অহা নাই। তাৰ গা ভাল নহয়হেনো। সিদিনা তাৰ খবৰ লোৱাৰ উদ্দেশ্যে ঘৰ পালোগৈ। প্ৰশান্তই ইটো-সিটো সোধাৰ পিছত মোক এটা বৰ আচৰিত কথা সুধি পেলালে। ‘মুন তই মিতুক ভাল পাৰ?’ ‘প্ৰশান্ত’ মোৰ মাতটো অপ্রত্যাশিত ভাৱে ওলাই গ’ল।

‘তই এইবোৰ কি কৈছ? যিজনী ছোৱালী আমাতকৈ এবছৰ ছিনিয়ৰ..... আৰু তাইতো আমাৰ একমাত্ৰ বান্ধৱী তাইৰ বিষয়ে তইও এনেদৰে ভাবিব পাৰনে আৰু.....’ মই কথাখিনি একে উশাহতে কৈ পেলালো। সি একো মতা নাছিল। শেষত লাহেকৈ ক’লে, ‘মিতুৱে মোক সকলোবোৰ কৈছে’। তাই তোক খুউব ভাল পায় আৰু তাই হেনো তোক নাপালে.....’ প্ৰশান্তৰ কথা শুনাৰ ধৈৰ্য্য আৰু মোৰ নাছিল। মনতে ভাবিলো প্ৰশান্তৰ মগজুৰ বিকৃতি

ঘটা নাইতো। প্ৰশান্তহঁতৰ ঘৰৰ পৰা বাহিৰে বাহিৰে কামলৈ গুচি আহিলো। বিছনাখনত বাগৰ দি ভাবিলো, প্ৰশান্তৰ কথাবোৰ যদি সঁচা হয়.....কিন্তু যিজনী ছোৱালীক মই একমাত্ৰ বান্ধৱী বুলি ভাবি আছো, সেইজনী ছোৱালীয়ে মোক বেলেগে ধৰি লৈছে নেকি? তাই সঁচাই মোৰ পৰা বন্ধুত্ব, স্নেহৰ বাহিৰেও আন বহুতো কিবা কিবি....., নাই নাই মিতু তেনে ছোৱালী নহয়.....।

গতানুগতিকভাৱে দিন, মাহ, বছৰ পাৰ্বহৈ গ’ল। মিতুৱে আমাতকৈ এবছৰ আগতে দৰ্শন শাস্ত্ৰত অনাৰ্চ সহ বি. এ. পাছ কৰিলে আৰু তাৰ এবছৰৰ পিছতে প্ৰশান্ত আৰু মই ইংৰাজীত অনাৰ্চসহ স্নাতক উপাধি গ্ৰহণ কৰিলো। আৰু পঢ়াৰ ইচ্ছা আছিল যদিও চহৰত ৰাখি পঢ়ুৱাৰ আৰু সামৰ্থ নাছিল বাবে মা-দেউতাৰ কথা ৰাখি ঘৰৰ ল’ৰা ঘৰলৈ ঘূৰি যাবলৈ ওলালো। মিতুৱেতো ঘৰলৈ একেবাৰে যামগৈ বুলি শুনাৰ পৰাই কন্দা-কটা আৰম্ভ কৰি দিছে। প্ৰশান্তৰতো কথাই নাই.....। প্ৰতিতো কথাতে উচুপি উঠে সি। মোৰ সেই কেইদিন এনে লাগিছিল যেন মই মোৰ কোনোবা সহোদৰ দুজনক একেবাৰে চিৰদিনৰ বাবে তেজিবলৈ ওলাইছো। মিতু আৰু প্ৰশান্ত দুয়োটা মোক বাছত উঠাই বিদায় জনাবলৈ আহিছে। কাৰো মুখত মাত বোল নাই। সকলোবোৰ যেন কোৱা হৈ গৈছিল। হঠাৎ সেই নীৰৱতা ভংগ কৰি মিতুৱে মোক একাঘৰীয়াকৈ টানি নিলে আৰু ক’লে, ‘মুন তোক এটা কথা কম বুলি ভাবি তিনি বছৰেও নোৱাৰিলো। শুনিবি?’ ‘ও’ লাহেকৈ শলাগিলো।’ তোক মোৰ ভাল লাগে, নিজতকৈও। তই মোক আপোন কৰি লবি? নহ’লে অকলশৰীয়া হৈয়ে ৰ’মদে সদায়।’ মিতুৰ এই কথা কেইটাই মোৰ শৰীৰত এক শিহৰণ তুলি গ’ল। তাইক কি উত্তৰ দিম বুলি ভাবি থাকোতেই বাছখন ওলাইগৈ মূল ৰাস্তাত উঠি মোৰ বাবে বৈ আছিল। মিতুক কোনো উত্তৰ দিয়া নহ’ল। দৌৰি গৈ বাছত উঠিলো। নেদেখা হোৱালৈকে মিতুৱে হাতখন জোকাৰি থকা দেখিছিলো। নিজকে বৰ অহংকাৰী যেন অনুভৱ হ’ল। গোটেই ৰাস্তাটো মিতুৰ কথাকেইটা মোক জোকাৰি গৈছিল। মই জনাত তাইতো নিজৰ মতত অচল-অটল সদায়ে.....।

এটা বছৰ পাৰ হৈ গ’ল। ইতিমধ্যে পৰীক্ষা দি মই IPS পাই পাঞ্জাবৰ লুধিয়ানাতে জইন কৰিলো। হঠাৎ প্ৰশান্তৰ চিঠিখনে মোক আউল লগাই দিলে। অতি সোনকালে আহিব লাগে....। সি বোলে প্ৰফেচাৰ হ’ল.....। জৰুৰী কথা.....। মনতে ভাবিলো ঘৰলৈকে যাব পৰা নাই গতিকে দুমাহৰ ছুটি লৈ প্ৰথমে গুৱাহাটীত নামি তাৰ পৰা ঘৰলৈ যোৱাৰ সিদ্ধান্ত কৰি কালি পাইছোহি। যোৱা ৰাতিতো তাৰ কথা শুনোতেই গ’ল। মিতু বোলে আগৰ মিতু হৈ থকা নাই, হুঁহা-মতা কৰিবলৈকো এৰিলে। প্ৰশান্তক পালেই মোৰ কথা সুধি ব্যতিব্যস্ত কৰি তোলে। তাৰ হেনো মিতুৰ

এই অৱস্থা দেখি সন্দেহ হৈছিল জানো তাই মানসিক ভাৰসাম্য হেৰুৱাই পেলাইছে। তাৰ কথাবোৰ শুনি নিজৰ ওপৰত ধিক্কাৰ জন্মিল। কি অধিকাৰ আছিল বাৰু মোৰ এজনী নিষ্পাপ ছোৱালীৰ অন্তৰত জুই জ্বলোৱাৰ। এইবাৰ কিবা এটা কৰিবই লাগিব.....।’

‘মুন মুন.....’ প্ৰশান্তৰ মাতত চক খাই উঠিলো ‘আবে, আচৰিত হ’লো। মই কেতিয়া আহি এই গছজোপাৰ তলত বহিলোহি। ধেংতেৰি কিযে কথাবোৰ ভাবি আছিলো। ‘কাৰ কথা ভাবি আছিলি.....’ সি সুধিলে।

‘নাই.....নাই এনেয়ে।’ আমনি লাগি গ’ল, তই ক’লে গৈছিলি? প্ৰশান্তৰ আগত নিজকে লুকুৱাবলৈ চেষ্টা কৰিলো।

‘মুন তই এটা কাম কৰ সেই ঠাইডোখৰ পাৰহৈ এখন পাৰ্ক পাবি, তালৈকে ব’লচোন। মই ছাৰক কালিলৈ নাহোঁ বুলি কৈ আহোঁ।’

প্ৰশান্তৰ কথামতে এখোজ-দুখোজকৈ আগবাঢ়ি গৈ পাৰ্কখন পালোগৈ। আঃ কি সুন্দৰ, ইমান পৰিপাটা। এইবোৰ নতুনকৈ লগাইছে বোধহয়। ফুলবোৰ বেছি ভাগেই বিদেশী, মনটো এনেয়ে ভাল লাগি গ’ল। কিন্তু কি আচৰতি ইমান সুন্দৰ পাৰ্কখন জন-শূন্য কিয়? মনত কৌতুহল উপজিল। কাৰোবাক দেখা পাওঁ নেকি এই বুলিয়েই আৰু কেইখোজমান আঙুৱাই গ’লো। হঠাৎ মোৰ

চকু যিফালে গ’ল সেই ফালেই থৰ হৈ ব’ল। নিজকে কিবা হিন্দী চিনেমাৰ নায়ক নায়ক যেন অনুভৱ হ’ল। এই জন-শূন্য পাৰ্কখনত অকলশৰীয়া গাভৰুজনীয়ে দূৰ-দিগন্তলৈ একেথৰে চাই কি ভাবি আছে বাৰু! গাৰ গুলপীয়া ৰঙৰ শাৰীখন বতাহজাকে বাৰে বাৰে আঁতৰাই লৈ যাব খুজিছে। কি সুন্দৰ.....অপূৰ্ব দৃশ্য।

‘গাভৰুজনী কোনোৱা শিল্পীৰ কেনভাছৰ যুৱতী এজনীৰ দৰে লাগিল, যিয়ে নিশাৰ আকাশত জোনটিয়ে ডাৱৰৰ সৈতে খেলা লুকা-ভাকু একেথৰে চাই আছে।’

মনটো এক অজান পুলকত পুলকিত হৈ উঠিল। ক’ব নোৱাৰাকৈয়ে গাভৰুজনীৰ ওচৰ চাপি গ’লো। গাভৰুজনীয়ে কাৰোবাবৰ আগমনৰ উমান পাই হঠাৎ মোৰ ফালে ঘূৰি দিলে.....।

‘মিতু.....’ মোৰ মুখৰ পৰা নিজে নিজে ওলাই গ’ল।

‘মিতুৱে মোক তেনেদৰে লগ পোৱাত আচৰিত হোৱা যেন লাগিল। ‘মু....মুন তুমি’, মই এখোজ আগবাঢ়ি গ’লো।

মিতুৱে দৌৰি আহি মোৰ দুবাছৰ মাজত সোমাই সৰু ছোৱালী এজনীৰ দৰে উচুপি উঠিল।

কিমান সময় আমি দুয়ো-দুয়োতে বিলীন হৈ আছিলো ক’ব নোৱাৰো। হঠাৎ চকখাই চকু মেলি চাৰিওফালে চালো কোনোৱাই দেখি থকা নাইতো। নাই, তাত তেতিয়াও কোনো নাছিল। মাথোঁ বেলিটিয়েহে সেই দৃশ্য চাই থাকিব নোৱাৰি পশ্চিম দিগন্তত লাহে লাহে মুখ লুকুৱাইছিল.....। □

আমি চৰাইৰ দৰে উৰিবলৈ শিকিছো, মাছৰ দৰে সাঁতুৰিবলৈ শিকিছো, কিন্তু পৃথিৱীত ভাতুৰ দৰে বাস কৰিবলৈ শিকা নাই।

—মাটিন লুথাৰ

খং নকৰিবা, নিজৰে সৰ্বনাশ হ’ব, অহংকাৰ নকৰিবা পতন হ’ব, কাকো ঘৃণা নকৰিবা, নিজেও ঘৃণিত হ’বা, ফাঁকি নিদিবা ফাঁকিত পৰিবা।

—স্বামী বিবেকানন্দ

Members of the Students' Union with their Teachers in-charge

EDITORIAL BOARD

Bishal Sarma
Vice-President
Member

Bhaskar Dutta
Editor

Jitumani Bhuyan
B.Com 2nd Year
Member

Prarthana Barua
Head of the Deptt. English
Chairman

Archana Bora
Lecturer, English
Magazine in-charge

Purnima Singh
Lecturer, Deptt. of Hindi
Member

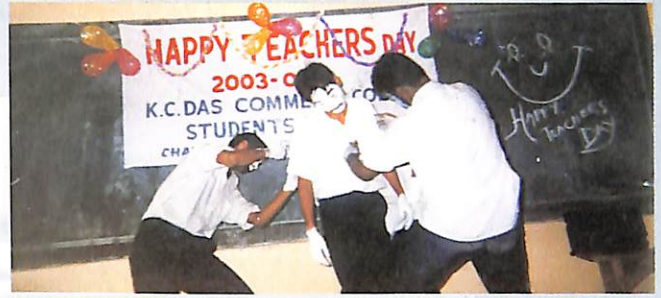

Deepak Barman
Head of the Deptt. Assamese
Member

FRESHERS' SOCIAL 2003

TEACHERS' DAY CELEBRATION 2003

SARASWATI PUJA 2003

NCC CADRES OF OUR COLLEGE IN ACTION

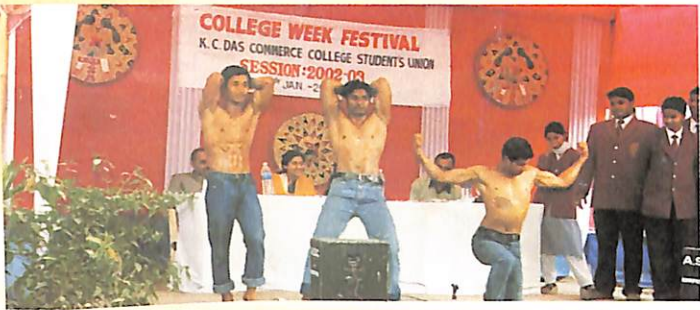
STUDENTS OF OUR COLLEGE IN INTER COLLEGE YOUTH FESTIVAL

COLLEGE WEEK : 2002 - 2003

INAUGURATION OF COMPUTER STUDY CENTRE

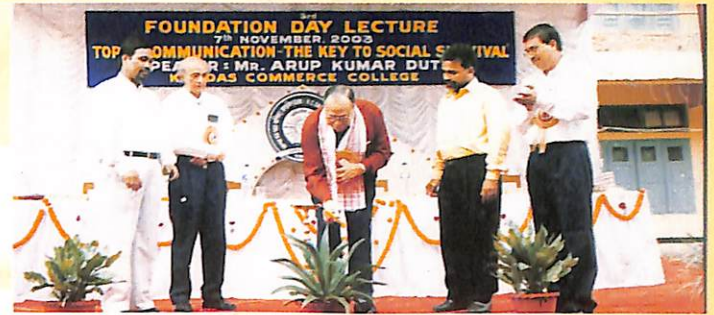
ENTREPRENEURSHIP AWARENESS CAMP

20TH FOUNDATION DAY CELEBRATION, 2003

College Flag being hoisted by the Principal Shri Hitesh Deka

The 1st Issue of GENESIS, the journal of K.C.D.C.C. Teachers being released by noted litterateur - Arup Kr. Dutta

The Foundation Day lecture being delivered by noted litterateur Arup Kr. Dutta

PRIDES OF OUR COLLEGE

Dr. Ashima Sharma Bora, Lecturer, Deptt. of Management, received Ph. D. Degree from Gauhati University in 2003 for her thesis "Management of Institutional Finance in Rural Development" A case study on Goalpara District since 1984.

Dr. Jayashree Dam Paul Choudhury, Lecturer, Deptt. of Economics, who was awarded Ph. D. degree by the University of Gauhati in 2003 for her thesis "Women Workers in Informal Sector and their Qualitative Contribution in human Capital -a micro study on greater Guwahati". She carried on her research with "Doctoral Fellowship" (2000-2002) ICSSR

Chorus group from our college, who won first prize in Assamese, Sanskrit and Hindi group song in zonal level and 1 st prize in Sanskrit group song and 2nd prize in Hindi group song in state level competition organised by "Bharat Bikash Parishad".

(L-R) Mr. Mrityunjoy Mishra, T.D.C. 1st year and Mr. Ram Vijay Singh, T.D.C. 1st year, cadets of 50 Assam Air Sqn NCC who secured 1st position in Aeromodelling competition in Vayu Sainik Camp, Manipur (Imphal) and represented NCC Directorate NER in All India Vayu Sainik Camp, Bangalore in 2003.

Mr. Abhijit Das, who won 2nd prize in Ravindra Sangeet competition in Inter College Youth Festival, 2003 held at Gauhati University.

Shri Satish Agarwal, who received GOVERNOR'S AWARD (2002-2003) as a junior Red Cross Volunteer, Guwahati for his campaign for a greener planet through planting of trees and the promotion of peace, goodwill and understanding.

ENGLISH SECTION

CONTENTS

(ENGLISH SECTION)

GUEST WRITER'S COLUMN :

- Some Reflections on Electronic Media ✍ Dr Liza Das 39

ARTICLES :

- Primordial Black Hole ✍ Kameswari Mishra 41
- Happiness—A Perfume ✍ Raktim Dutta 42
- Personality Plus Viswanathan Anand ✍ Ramesh Mishra 42
- Generation Gap ✍ Rajiv Das 43
- Drug Addiction—A Threat to Human Life ✍ Prasanjeet Das 44
- Greek Civilization ✍ Rajiv Chandra Dey 45
- More Than a Certificate ✍ Bilbert G. B. 46
- Attitude : The "Sine Qua Non" of Success ✍ Ratna Saha 48
- Life of a Poet : William Wordsworth ✍ Md. Rajuwar Rahman 49
- The Bond between Peace and Development ✍ Jeffrey Islary 51
- Mother Teresa ✍ Ajinder Pandit 53
- A True Success ✍ Nitesh Swami 54
- Stephen Hawking, the Greatest Living Scientist ✍ Mithun Choudhury 55
- Interpersonal Skills ✍ Bishal Sharma 57
- Success through a better Human Relation Skill ✍ Mithun Choudhury 59
- Computer through Generations ✍ Kumar Deep Das 61
- Some Important Computer Languages ✍ Kumar Deep Das 63
- Changes in Fashion ✍ Dhiraj Singha 64
- "M-Commerce" A Boon!! ✍ Dr. Ashima Sharma Bora 67
- Company Secretaryship as a Career ✍ Bijoy Kalita 69
- The Helpless Child ✍ Dr. Jayoshree Dam. P. Choudhury 72
- E-Banking : The New Age Bankin ✍ Murali Krishna Sarma 74
- Developmental Initiatives of SIDBI in North Eastern Region ✍ Naba Kr. Goswami 76
- Tae-Kwon-Do—As I Find it ✍ Pradeep Das 78
- Enchanting Manas ✍ Dr. Swabera Islam 80
- Investors Behaviour Towards Capital Market Instruments—An Analysis ✍ Safiqul Haque 82
- Progress is not 'Progress' ✍ Samar Bhattacharyya 85
- Currency—Its Origin and Development ✍ Upasana Chakravarty 86

SHORT STORY :

- Ratnakar and his Water Tank ✍ Mrityunjoy Sarma 88

POEMS :

- Friendship ● Friendship, an Eden's Bud..... ✍ Rajanand Giri, Ruchi Poddar 90
- Lowly Lass ● I stop ✍ Gautam Jain, Mintu Kumar Rai 91
- What is Life ● My childhood ✍ Rajib Das, Archana Bora 92
- The Dreams ● Way to Success ✍ Chandan Sharma, Dipika Dev 93
- A poem of despair ● My Beautiful Motherland ✍ Rajib Dutta, Boulton M. Das 94
- Blue Moonlight ✍ Munna Kr. Chaurasia 95
- For Someone Special ✍ Jitumani Bhuyan 95
- Love ● Definition of live ✍ Zahida Begum, Zahida Begum 96
- Unrequited Love ✍ Raman Singh 96
- Love for you ● I live my life for you ✍ Biswajit Sarma, Raman Singh 97
- Annual Reports of Students' Union 99

SOME REFLECTIONS ON ELECTRONIC MEDIA

Dr Liza Das,
Assistant Professor,
Department of Humanities and Social Sciences,
Indian Institute of Technology, Guwahati

Deliberations and debates on "Electronic Media" have usually centered around what is called "Electronic Mass Media". Many have discussed the psychological effects of radio, television and other mass media forms on the human mind, and as recent studies suggest, on brain structures as well. However, when we talk about Electronic Media there are two other types that we should take into account. These are Electronic Storage Media and Electronic Transmission Media. The former includes memory devices in hard drives and varieties of digital memory media like magnetic tape, optical disks and memory cards. The latter is used to refer to the means by which information kept in the electronic storage media is transmitted or exchanged. The nodes include the Internet, extranet, intranet, leased lines, dial-up lines and private networks. We can, according to our needs, retrieve information as and when required. Fax and telephone do not feature here as there is no previous 'storage' of data in their case.

Of course we are more familiar with the third kind of electronic media, that is, electronic mass media. Radio, Television, screen games, DVD and video, and other means of entertainment and knowledge dissemination. That there has been an 'explosion' of such means and appliances of electronic mass media is common knowledge. This upsurge has had considerable effect on reading habits and on more collectively relevant areas like educational policies and curriculum development. Recently, the Vice-Chancellor of Peshawar University, Syed Muzaffar Gilani observed that apart from discouraging students from reading books, the electronic means now threaten to adversely affect curriculum development. There is a growing tendency to design

syllabi in such a way that students can pass a course without reading books but by downloading secondary material from the internet. One of the chief reasons is the high prices of books owing to the taxes levied on paper and other material related to the print industry. If this trend continues, we are in danger of replacing knowledge with information, and the subsequent cultural domination by a purely "Information Philosophy". We stand to eventually lose the wisdom and knowledge literatures of various cultures. On the other hand, countries that were pioneers of the electronic and information technologies now take the matter very seriously and encourage research that may undo the various effects of wholesale electronic culture. In a recent interview the Deputy Director of the Korean Publishing Research Institute at Seoul has suggested a few ways by which we can ensure that the habit of reading books is not lost: the adoption of educational policies that make it mandatory for students to peruse books and primary sources and not internet downloads, a social structure and consciousness that ensure the survival and growth of libraries, and sustained efforts to instill the reading habit in children.

However, if certain changes have established themselves in the competition-driven societies of today, we cannot stay away from the electronic world and the many benefits it surely offers. Today time seems to be the most important and costly commodity. The storage and transmission media facilitate quick access to information that may be crucial to one's success or failure in many a venture, both in business and academic. Particularly in the publish-or-perish climate of high research, these forms of media have become to a large extent indispensable to academic success. e-books, properly

authenticated and authorized, is one such for. We can appreciate the importance of e-books with the help of the following example : Abdul Kassem, vizier in 10th Century Persia loved reading and in order to ensure the availability of books, he carried his huge library of 1,17000 books on 400 camels, all alphabetically arranged. An early example of mobile libraries! In order to avoid such tedious and cumbersome arrangements, we now have appliances that enable us to access books at any time without the baggage. Dr Bill Schilit, a Computer Scientist at California, USA, has developed an appliance called X-Libris with the help of which we can access any book through the internet and make hypertextual comments as we read. This enables timely and inexpensive availability of books that helps create further annotations, abstracts, summaries, structures, and suggest alternative research procedures. The most important aspect is that e-books will save the impor-

tant natural resources that are used in the printing of conventional books. Of course, the ubiquitous backpack will also disappear. Moreover, if today's age of multiple opportunities and if chances of success depend on quick and easy access to information we cannot avoid adopting the electronic medium. Our wisdom would lie in making judicious use of such media instead of completely rejecting or embracing it. On the one hand we would have to utilize forms and appliances like e-books and, on the other make stern choices regarding how we would filter the information and entertainment we are bombarded with by such media forms. Like Dr Donald Shifrin, Chairman of the Committee of Education of American Academy of Pediatrics, we too shall have to realize the following : "Putting a TV set in child's bedroom is like opening the door to a total stranger and saying, 'Please go in and tell them anything you like because I trust you.'" □

N. B. : Dr Liza Das is the great-granddaughter of Late Keshab Ch. Das.

SOME EVERGREEN MESSAGES

- ☞ Be like the flower that gives Happiness and fragrance to all !!
- ☞ A strong man is one who faces facts. He is weak who wants to escape from them.
- ☞ Life is full of changes; The faster the changes The faster you should move.
- ☞ Everybody exists..... But few live.....
- ☞ When opportunity knocks, We are either "out" or sleeping "in".
- ☞ To give love is true freedom. To demand love is pure slavery.
- ☞ One may change one's dress easily, But who can change his heart with the same ease.
- ☞ Love for one's equal is called friendship.
- ☞ Depersonalization is the secret of inspirations.

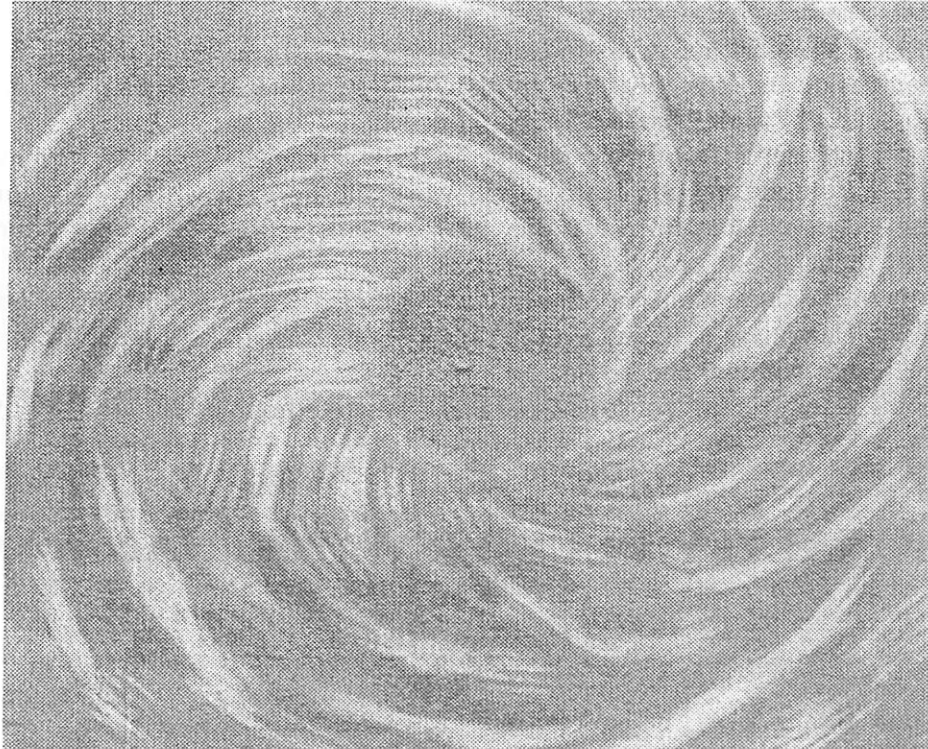
Collected by—Jay Kr. Agarwala

PRIMORDIAL BLACK HOLE

✍ Kameswari Mishra

H. S. 1st year

What is a Black Hole?

Black Hole is a localised region of space from which neither matter nor radiation can escape. In other words, the escape velocity exceeds the velocity of light. The boundary of this region is called the event horizon. A black hole of stellar mass is thought to form when a massive star undergoes total gravitational collapse. Inside the event horizon of the black hole, space and time are highly distorted and the stellar matter is increasingly compressed until it forms an infinitely dense singularity. Black holes can have an immense range of sizes.

Since no light or other radiation can escape from black holes, they are extremely difficult to detect. Any matter encountered by it will most likely to go into an orbit first rather than being drawn directly into it. A rapidly spinning disk of matter, known as accretion disk, forms around the object and heats up through friction to such high temperature that it emits X-rays. Black Holes may therefore appear as X-ray source in binary stars. During the Big Bang some regions of space might have become so compressed that they formed so-called primordial black holes. Such black holes would not be completely black because radiation could still “tunnel out” of the event horizon at a steady rate, leading to the evaporation of hole. Primordial Black Holes could be thus very hot. □

HAPPINESS—A PERFUME

✍ **Raktim Dutta**

H. S. 1st year

Happiness is like perfume—we cannot spray it on others without getting some on ourselves. We cannot pursue happiness and catch it. It comes upon us unknowingly while we are helping others. It depends upon a mind full of rich thoughts and heart full of rich emotions. It does not depend upon what happens outside us but happens inside us. It is measured by the spirit in which we meet problems of life.

Happiness is a state of mind. Abraham Lincoln once said, “we are as happy as we make our minds to be”. Happiness does not come from what we like to do but from liking what we have to do.

Happiness comes from putting our hearts in our work and doing it with joy and enthusiasm. It does not come from doing easy work but from the after glow of satisfaction that comes after the achievement of a difficult task that demands our best.

Happiness grows out of harmonious relationships with others, based on attitudes of goodwill, tolerance, understanding and love. Happiness is found in little things: a baby's smile, a letter from a friend, the song of a bird and a light in the window and so on.

Happiness comes from keeping constructively busy; creative hobbies etc are the key to happy leisure and retirement years. □

PERSONALITY PLUS VISWANATHAN ANAND

✍ **Ramesh Mishra**

H. S. 1st year

So strong was the chess base in the Soviet Union, that for decades the belief was that it would be impossible for a non-Soviet to get to the top of the chess world. If the eccentric American Bobby Fischer was the first to break this stranglehold, Viswanathan Anand was the next. Over the last 10 years and more he emerged as one of the finest, the game has ever seen.

The crowning glory came in 2000 A.D. when Anand won the official World Championships at the NIIT sponsored meet held in New Delhi and then Tehran took the pride of place.

Now in his 32nd Summer Anand is special in more ways than one. An idol for future generations, he is an ideal ambassador for the game and the country. Little wonder that he occupies that position for a global IT giant like the NIIT.

Initiated into the game by his mother, SUSILA VISWANATHAN, he made his first move at six. He found it fascinating enough to continue with it. In 1983, when still short of 14th birthday, he emerged as a sub-junior National Champion, and the same year he was the National Junior (under-19) Champion. By 1984 and 1985 he was the National Champion and also the Asian Junior Champion. At 15 he was India's youngest International Master.

In 1987 came another landmark. He became the first Asian to win the World Junior Championship. Anand won two more Grandmaster norms and became India's first Grandmaster. In 1991-92, he won the world's highest ever rated tournament. □

GENERATION GAP

✍ **Rajiv Das**

H. S. 1st year

The gap between the old people and the young boys and girls is called the generation gap. While the young people are inexperienced, rash and impatient, the elders are endowed with wisdom, prudence and caution. This gap between the two generations is not a new phenomenon. It has existed since time immemorial.

The people belonging to the old generation always wonder as to what has gone wrong with the new generation. They feel that during their time, young boys and girls were better behaved, more obedient, and had greater respect for their elders. They feel that lack of respect for the old will bring ruin and spell disaster for the young. Young people, on the other hand, feel that they are capable enough to learn on their own rather than lean heavily on the older generation for any guidance. Young people do not like to be spoon-fed by their elders.

The gap between the old and the new generation is widening day by day. In India, tradition is still dominant, tradition kills the initiative of the younger generation. In order to express their disenchantment with existing state of affairs, young people often resort to violence. They behave in a very unconventional manner. They develop aversion to hard work.

In the countries of Europe and America, the generation gap is so much between the young people and the old people that they do not like to live together with each other. The young people start living separately as soon as they are able to earn their livelihood. Similarly, the old people also start living separately in their own houses or in the Pensionist Houses in their old age. Thus this generation gap results in the break up of homes and joint families.

But this does not mean that youth are always at fault. The real meaning of 'Generation Gap' is the lack of understanding between old and new generations. It should be the duty of both generations to try to understand and respect each others views. Only then this problem can be solved. □

Do you know

- ☉ Rats can live without water longer than any other animals, even longer than camels.
- ☉ The human kidneys consist of over one million tiny tubes, which if stretched would reach almost 80 kilometers.
- ☉ The most powerful telescope in the world is situated on Mount Semirodriki in Russia. It weighs 840 tonnes, is 78 metre long and can detect the flickering of a candle flame 24,000 kilometers away.

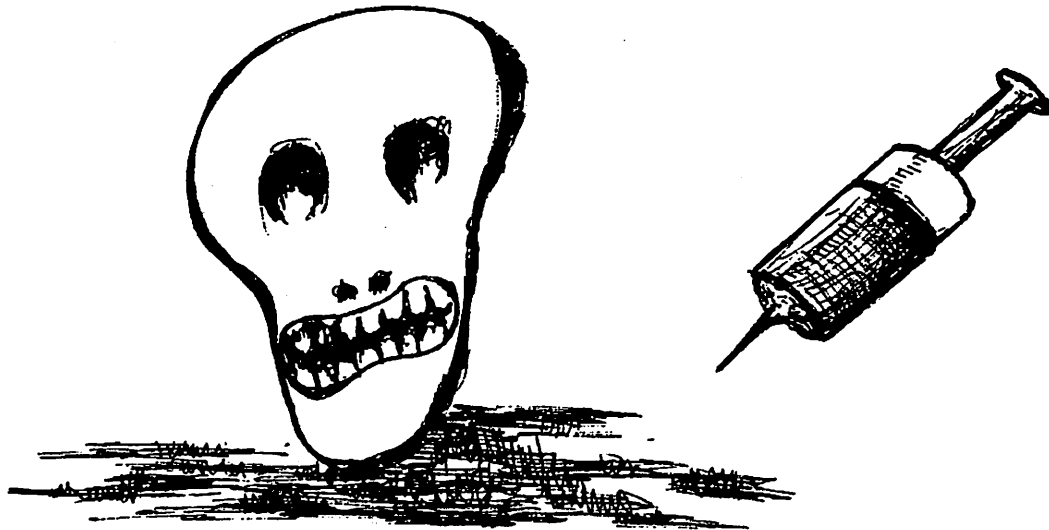
Collected by : Alakesh Barman

DRUG ADDICTION

—A THREAT TO HUMAN LIFE

✍ Prasanjeet Das
H. S. 2nd year

From time immemorial drugs have been used by mankind for medical purpose. But never before had the abuse of narcotic caused such unprecedented worldwide concern and posed an alarming menace to the society. Even the eastern hemisphere is no longer secure from the drug network. Drugs have scared the planet at jet speed and proved once again that the earth is a small place to live in.

Drug abuse is a painful problem for the addict, for his family and for all those who are attached to his life. It is mostly the youngsters who fall prey to drugs. Adolescence is a period when many choices must be made. At this stage the youngster is specially vulnerable to pressure from friends. Drugs currently used are heroin, hashish and brown sugar. These are taken orally or with the help of injections or by inhaling the smoke after burning these drugs. This probably affect the nervous system and the drug addict became oblivious of pain or suffering. They are transported to 'another world'. In the initial

stage, this thrill is just a fun for them but within a short time they cannot live without it. If an addict does not get the regular supply of drugs, he feels physically exhausted, and experiences extreme pain in his body. He may shout and cry and may become violent.

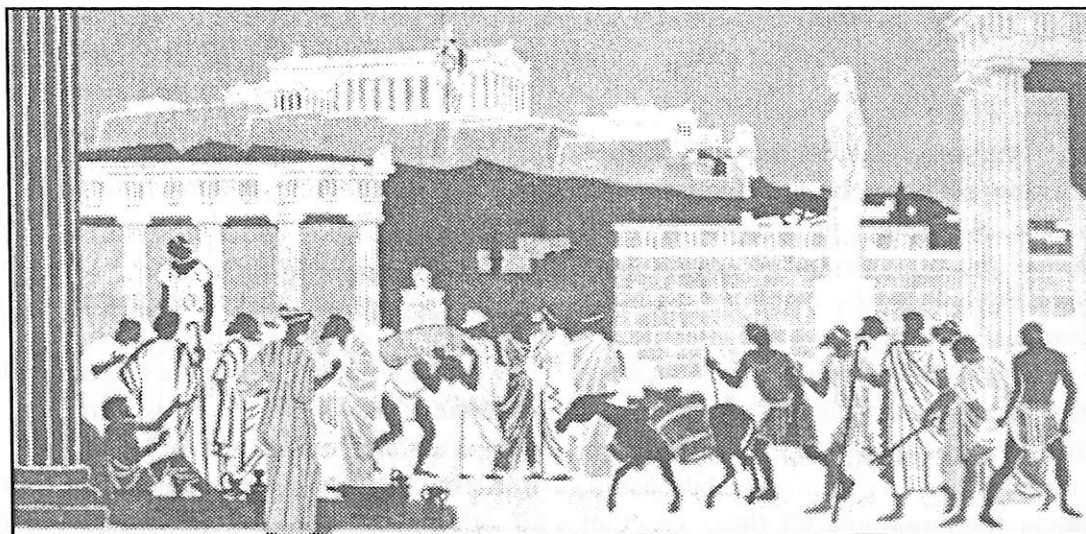
Gone are the days when the eastern and the poor developing countries were free from drug abuse. Record seizures of various intoxicants in the recent police raids have turned the spotlight on drug abuse in India also.

In order to tame and trample the monster of drug addiction, we must go back to the root of the problem and make the uses of drugs more human, tolerant, understanding, appreciative, sympathetic and helpful. This is a 'social responsibility' underscoring the dictum, 'no man is an island.' It can also be effectively met if the parents keep a close watch on their growing children. Consciousness among the people should be aroused because laws alone cannot take us a long way. □

GREEK CIVILIZATION

✍ Rajiv Chandra Dey

H. S. 2nd year

Genesis :

In around 1000 BC Greek settlers colonized the coast of the Aegean Sea. These people who spoke an Indo-European or Aryan Language are believed to have entered the region from the north, probably from the Danube River Valley. The Greek Settlers belonged to different tribes like Ionians, Dorians or Achaeans. They settled over the land of what is now modern Greece and the Islands around it. They also established colonies in the West Coast of Asia, Asia Minor, Southern Italy, Sicily and the South of France. The history of ancient Greece is celebrated in two famous epic of Homer, the Iliad and the Odyssey. The Greeks had no knowledge of writing and adopted the Phoenician alphabet in around 750 B.C. The Greek people referred to themselves as “Hellenes”.

In ancient times the Greeks lived in tribes under a leader and a king ruled over a group of tribes. Their main occupation was agriculture and herding of animals. They also made swords, ornaments, pottery and engaged in a limited form of trade through bartering.

Contributions of Greek Civilization :

The People of Hellas or Greece have made a great contributions to human civilization. The Greeks have gifted to mankind a variety of ‘Classical’ or high quality literature, works of art and numerous scientific theories. But their most enduring contribution has been in the realm of ideas. It was in Greece or rather Athens that two very modern ideas were born. The first was the idea of “Democracy” or rule of the people, by the people for the people. The second was individualism or learning to think for oneself. This also involved rationalism or the ability to seek scientific, logical answers and solutions to mysteries of the universe instead of having blind faith in superstitious beliefs. This was the real legacy of Hellas.

Decline :

Meanwhile the Roman empire was expanding eastwards. In the 2nd century BC the Greeks were no longer a Powerful people. The Romans attacked Greek territories during the period 164 to 30 BC. and Greece became a part of the empire of Rome. □

MORE THAN A CERTIFICATE

✍ Gilbert G. B

B. Com. 1st year.

The burn-out syndrome has become a common phenomea now-a-days. The mechanistic life style, which is the by-product of urbanization and industrialization, is the biggest contribution to this. The human touch is replaced by machines with the increase in complexities of mordern life. People are pushed in the path of ruthless competition with the urge to succeed at any cost, where the success is primarily defined in terms of material gain. Indifference of human beings, lack of intimate relationship, absence of outlets for emotions, all these together kill the sensitivity in human beings. Trying to lead hi-fi life style only makes human being behave like machines without emotions and sensitivity. There's a general feeling of the people, which goes "I can be happy only when I know that others can't be like me". This is the situation that's prevailing everywhere. Everyday life activity has become so monotonous that at some points, people stop thinking where their life is moving. There's no clarity of goals, intentions and purposes. The misplaced purpose and misguided intentions result in mechanical work, which fails to produce the actual result.

Everybody is running after name, fame, status, recognition, image, power and money and try to achieve their needs by hook or crook, never bothering about leading a meaningful life. The real needs of life, like love, care and concern have only become dormant. People try to fulfill their needs by entering through the back door, which ultimately brings no real success, happiness and satisfaction in life. And that is how people are pushed to miseris and anxieties. Because they don't learn how to live life fully. They only know how to survive, not how to live.

There are so many things in life that you would like to get, but you don't really get them. Even after

trying with all the best possible ways, nothing positive comes to shine. Then where's the energy leaking? The reason is that you don't know who you are. It is your complete ignorance to question yourself "WHO am I AM?" that keeps far away from discovering the potentials you have in you. You never know how much potential is concealed inside you. The potential you have in you, is sufficient to do anything for achieving anything in life. Instead of utilizing the self-potentials, you just follow the steps of others, whereby becoming a duplicate of them. And this leads to failure rather than success.

When you are asked "WHO ARE YOU?" you are likely to answer..... I am Mr/Ms Jack/ Jill, from Assam: I was born on 27th Nov. 1984: I am a graduate and now I am doing a business: I belong to an Assamese society and my religion is Christianity (any religion), and many more. Now if you change the style of writing, it will become this way.....

Name.....
Date of Birth.....
Address.....
Qualification.....
Profession.....
Tribe.....
Religion.....

And this is nothing but a certificate, a similar certificate that you get from school, college and from anywhere you deserve. But the answer is not the exact one, it is deeper than this. This certificate is not your own, it is given by other. You get your name.....from your parents : Qualification—from the institutions: Religion—from your parents and it goes on. Once your precious certificate is burnt to ashes you will be no one, you will be some one without

dress. Because you are known only by that. Then who are you? The answer is a real tough one, none can answer this for you. Only you can give the answer for yourself. You will have to discover it in you. Because every individual is genuinely created, without having any resemblance with others.

Everybody is Unique and can do wonders in life, thereby creating his own certificate or identity without taking from anyone. Only thing is to have confidence on yourself and everything will come true. Take the life of Mother Teresa; her vision to serve the poorest of the poor was so strong, that she really succeeded in serving them. She became the ray of light to millions of homeless. Mahatma Gandhi had a dream to bring freedom to the country. To this cause, he fully committed himself and finally achieved it. Both these souls, never became short of

anything and nothing could stop them from their way. The change they brought is so great, that they will never be forgotten. This is how they lived their lives in this world. They did not live like machines, but led a meaningful life and a history is created.

So, even if the world is changing day by day we should not be just like machines, doing things, without thinking. We should not allow ourselves to be drifted along the current of modern life without giving resistance to the undesirable elements of it. Modern scientific inventions are boon to life and science is a kind of tool in the hands of man which is to be handled properly. We should ensure that those boons of science did not detach us from human touch i.e. love, care and feelings, the manly virtues. We should live our lives in the true sense. This is important. □

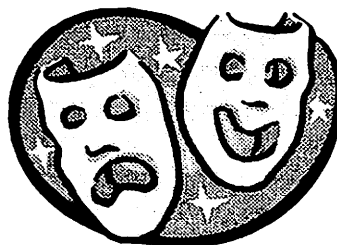
☺ During the Christmas (winter) Exams, one of the questions was "What causes a depression?" One of the student wrote, 'God knows, I don't'. 'Merry Christmas!' The Exam paper came back with professors notation "God gets 100, you get zero. 'Happy New Year!'

☺ Beggar : Sir, Sir—have you lost your purse?
Man : No, it's right here.
Beggar : Good, then you can give me some money.

Collected by : Vinay Agarwal

☺ Man on the phone : Operator, can you tell me the time difference between India and England.
Operator : Just one minute.
Man on the phone : Thank you.

☺ Doctor : I am afraid the patient is dead.
Patient : No, I am not dead.
Nurse : Be quiet, the doctor knows better.

ATTITUDE : THE "SINE QUA NON" OF SUCCESS

✍ Ratna Saha

T.D.C. 1st year

Attitude is the most important word in the English language, if I have to say. The foundation of success regardless of our chosen field is "Attitude". I will prove my point in mathematical figures. A study made by Harvard University revealed that when a person gets a job, only 5% of the time it is because of how smart they are and how many facts and figures they know and 85% of the time it is because of their Attitude. And it is truly incredible and distressing when we realise that 90% of our education system from kindergarten to graduation is directed at acquiring facts and figures with only 10% of our education at our feelings or Attitude. This simply states that we are spending 90% of our time set aside for education in developing which is responsible for 15% of our success and 10% of our time and finances, on "Attitude" that develops 85% of our success. Let me ask you a question. Can an executive, a student, parent, teacher, employer etc. be good in their roles without having a good attitude? The answer is "no". Thus if 'Attitude' is such a critical factor in success, shouldn't we build it up?

To be very practical, I cite an example. An optimist when looks at a half glass of water, he says "It's half full" whereas the pessimist looks at the same glass of water and says "It's half empty." The reason is quite simple. The optimist is putting water in glass whereas the pessimist is taking water, out of the glass. Robert Scheeller differentiates between optimist and pessimist in a rather interesting way. According to him, the pessimist says "I'll believe it, when I see it" and the optimist says "I'll see it when I believe it". The optimist takes action—the pessimist takes a seat.

This Attitude that I am talking about is greatly influenced by our way of thinking. To a positive thinker, attitude can be a stepping stone to success,

to a negative thinker it can be a stumbling block. If you are a student and you study for grades, you will get them but if your study for knowledge, you will get even better grades and considerably more knowledge. The power of thinking is beautifully presented in the following poems.

IF YOU THINK

1. If you think you are beaten, you are.
If you think you dare not, you don't!
If you like to win, but think you can't,
It's almost a cinch you won't.
2. If you think you'll lose, you're lost;
For out in the world we find
Success begins with a fellow's will;
It's all in the state of mind.
3. If you think you are outclassed, you are,
You've got to think high to rise,
You've got to be sure of yourself before
You can ever win a prize.
4. Life's battles don't always go
To the stronger and faster man,
But sooner or later the man who wins
Is the man who thinks he can.

That is what a positive attitude is all about. We can alter our lives by altering our attitude. Does it not make attitude the most important word in English language? Yes, of course! It does so. Next time, you look yourself in mirror be sure it reflects your Positive Attitude. □

Sources of Courtesy : Different extracts including the poem are from the books "You can Win" by Shire Khera and "See you at the Toy" by Zigziglar.

LIFE OF A POET : WILLIAM WORDSWORTH

✍ Md. Rijuwar Rahman

B. Com. 2nd year

William Wordsworth was one of the greatest poets of England who was born at a time when English literature was “devoted to the city rather than the country, to society rather than the individual, to the intellectual rather than the emotion, and manners rather than the soul”. The poetry of the time was known as neo-classical poetry termed otherwise as the poetry of the city. Soon a transition took place under Gray and Collins, Cowper and Burns and some others. Wordsworth’s poetry expressed the same vein which is termed as romanticism. Once again freshness of nature is felt in the poetry.

Attempts have been made to throw some light on some important events of wordsworth’s life.

Wordsworth was born in 1770 at Cockermouth, Cumberland. His long and uneventful life can be divided into the following periods.

His childhood and youth in the Cumberland Hills from 1770 to 1787 is the first period. His mother died when he was but eight years old. The year his mother died he was sent to the Grammar School at Hawkshead. The proximity of the school to Esthwaite Lake must have gladdened the heart of the young Wordsworth. There he had to lodge with Anne Tyson, “a motherly old dame who won the affection of the boys under her by giving them plenty of freedom.” About his school days Wordsworth makes the following remarks—“they were very happy ones,

chiefly because I was left at liberty then, and in the vacations, to read whatever books I liked. For example, I read Fielding’s works, Don Quixote, Gil Blas, and any part of Swift that I liked—Gulliver’s Travel and the Tale of the Tub, being both much to my taste.” His boyhood spent in the lap of Nature was the “seed time” of his life, and in the Prelude he expresses his gratefulness to the grand and high objects of Nature with whom he had spent the early years of his life. The lure of the high mountains which form the backdrop of Hawkshead attracted

him as much as the calm and serene beauty of the lake. He led the healthy life of a boy, a life full of adventures and activities. Swimming, bathing, fishing, bird-catching, skating, boating, blossom-gathering, horse-riding were his usual pleasure and ‘glad animal activities’. As a child he was of stiff, moody and violent temper.

The second period of Wordsworth’s life begins with his University course at Cambridge from 1787. The father of Wordsworth had died when

he was only thirteen, but the generosity of his two uncles, Richard Wordsworth and Christopher Crackenthorp, enabled Wordsworth to go to St. John College, Cambridge. Cambridge was rightly considered to be the great seat of learning; it had received in its bosom great English poet, as Spenser, Johnson, Marlowe, Milton, George Herbert, Dryden, Cowley, Gray to name only a few. However Wordsworth did

not profit much from his stay at Cambridge. He had little academic ambitions and scorned his studies and their set reward, to Cambridge the poet was indebted for his first introduction with the social world, and its pleasures. He observed men and their manners and accumulated some knowledge of human character. In 1791 he was awarded his B.A. degree. After leaving Cambridge, he remained for a time in London, wavering in his choice of a profession. In the autumn of 1791 he left for France, hoping to learn the language. At this period of his life he turned a republican and was filled with the revolutionary ardour. But bitter disappointment was in store for him. Though the principles of Equality, Liberty and Fraternity of the French revolutionaries filled him with revolutionary zeal, later on the merciless excesses indulged in by the French revolutionaries disillusioned him. He witnessed the reign of terror in France which overwhelmed him with despair. He gradually lost his faith in humanity, Nature and in his own mission of life. However, he gradually recovered his confidence in Nature and human nature, thanks largely to the influence of his sister Dorothy Wordsworth. She played her part well during the great spiritual crisis in the life of her brother. By giving him her love and sympathy and daily care and presence, she destroyed his terrible blankness.

The next part of Wordsworth's life in which he retired to his beloved lake district was marked by hard work and a set ideal. Wordsworth's first meet-

ing with Coleridge, who played such an important part in his life, took place in 1795. The two soon became intimate friends and in order to be near Coleridge, Wordsworth moved to Alfoxden in 1797. This was the flowering time of Wordsworth's genius. The company of Coleridge was a great stimulus. The literary discussions between the two friends bore fruit in the form of *Lyrical Ballads*, published in 1798. It was a joint venture, with Wordsworth contributing most of the poems. *Lyrical Ballads* mark a complete break from the traditions of more than a century. *Lyrical Ballads* brought him the money to go on a tour of Germany along with his sister Dorothy and friend Coleridge. It was during this stay in Germany that he wrote some of his finest poems. Returning to England he settled down at Grasmere. He was married to Mary Hutchinson in 1802. The marriage proved to be successful, Mary being a good companion.

The later life of Wordsworth was comparatively quiet and uneventful. In the last two decades of his life Wordsworth enjoyed considerable reputation though at the beginning his poetry had to face merciless criticism. In 1837 an American edition of his poems was published; in 1839 Oxford conferred the degree of D.C.L on him in recognition of his great achievement; and in 1843 he succeeded Robert Southey as Poet-Laureate. It was a fitting acknowledgment of his greatness.

He died on April 23, 1850, and was buried in Grasmere Churchyard. □

The world is a difficult place to live in wherever we might be, and life becomes more and more complicated with its unending problems. If we are fortunate, we can sometimes feel the fragrance of it and some glimpses of reality.

Freedom is not a mere matter of political decision or new constitutions, not even a matter of what is more important, that is, economic policy. It is of the mind and heart and if the mind narrows itself and is befogged and the heart is full of bitterness and hatred, then freedom is absent.

—Jawaharlal Nehru

THE BOND BETWEEN PEACE AND DEVELOPMENT

✍ Jeffrey Islary.
B. Com. 2nd year (Accy)

We are living at a time when the world is experiencing so much of violence and hatred. The world is torn by disunity and barriers, which separate the religions, castes, tribes and classes. Many lives are lost in battles and squabbles. Behind every murder there is a slogan written by forces we often don't see. We are shocked by the fact that people take credit for the heinous crimes committed by them. When a conflict intensifies, there is a great longing for making peace. It is the duty of all those who are eager to live in peace to join hand and create an atmosphere where peace can reign and true development takes place.

We say that peace and development go hand in hand, but question is that "what is peace?" And "What is development?" The Oxford dictionary defines peace as the absence of war. In reality peace is not merely an absence of war, but the experience of perfect order and harmony. On the other hand development is act or process whereby human beings realize their full potential without any hindrance or threat. Where and when human beings are free to utilize their time and energy in a meaningful way, they are able to develop materially and spiritually which empowers them with the capacity to live a meaningful life.

There is an open debate as to which comes first-peace or development? One group may give an opinion that peace is a pre-condition for development. Another group may say that if there were sufficient development there wouldn't be unrest. (There will be peace)

Still there is another group, which says that peace and development go together with a bond that

bind them together. We can say that Peace and Development work side by side.

Every human being want to live in PEACE. Everyone speaks of peace and development, as well as speaks of injustice, corruption, violence, discrimination, crimes, barriers and many other evil practices in the society. All these are enemies of peace and development. But there is no one to take positive steps to change the scenario. There are many groups who are working for peace and development but all their efforts seem to be ineffective. Peace will never emerge unless we try to eradicate the obstacles that stand as the hindrance for the promotion of peace. Peace comes from within the family, community, neighbour and society; it is of no use that we go hunting for it somewhere else. Bandhs and strikes, roadblocks, kidnapping, illegal taxation serve as blocks to the prospects of economic prosperity.

There is no other ways and means to promote peace and development. We may try to bring development through wars and violence or try to be more developed than others by means of war, violence, discrimination, corruption, etc. But these will eliminate peace. Wars will only destroy the resources and properties of the region and take away the lives of innocent. All these are the works of heartless men. It is only a genocide and fratricide and its existence will bring only fright. You can never bring peace through the use of AK-47, missiles, launchers and bombs. Whether it be Palestine or Srilanka or Pakistan or India all need peace and development. The war in congo resulted in the loss of lives as many as 4 million. The Wests spent 80 billion dollars in Iraq war, which otherwise would have been used for development purpose. Many Indian soldiers sacrificed

their lives for kashmir. But the development is seen only on the far horizon.

For the last five decades the situation in North-east India was deteriorating because of unsettled conflicts. Which hinders development. Northeast doesn't enjoy peace because there are several demands by different ethnic groups of people, which include: fight over land, secessionism, tribal recognition, agitation against refugees and so on. Definitely these complex issues serve as a fodder to non-development.

Dear friend, everyone experiences the difficulties of today's world and we all feel that some-thing are yet to achieve i.e. PEACE and DEVELOPMENT. We can never see peace and development unless we ourselves join our hands together to build a better world for you and me and for the entire human race. So let us change ourselves rather than trying to change the humanity and reach out to the world, with our hopes and dreams for a better world and build bridges of peace to bring true development. □

WHAT EDUCATION MEANS ?

Education is that spark which gives meaning and essence to life. It emboldens individuals to work for perfection of the self. Education plays an important role in shaping the lives of young men and women. It is actually that which throws wide open the doors of the mind. True education must purge one of all trace of selfishness. Education should foster morality, character and righteousness. Education devoid of character is like a coin, which has lost its currency. Education enables a person to nurture proper virtues in himself. Education brings unity of mankind and also endeavours to produce students with integrity, character and self-confidence. "Education has produced a vast population able to read but unable to distinguish what is worth reading". "The tradition of the educated person is essential as it ever was". "Being ignorant is not so much a shame, as being unwilling to learn". We must blend education and life in one sweet harmony.

Kameswari Mishra
H. S. 1st year

MOTHER TERESA

✍ Ajinder Pandit

B. Com. 2nd year.

[A lone woman, dressed in simple WHITE SARI, changed the lives of million and showed the world the meaning of compassion!]

Agnes Goonxha Bojaxhiu who was born on August 26, 1910 in Skopje, Macedonia but most people recognize her by the name she adopted later in life, Mother Teresa. At the age 18, Agnes joined the sisters of our lady of Loreto and was sent to Calcutta to become a teacher. After 20 years of teaching Mother Teresa followed a more pronounced calling to help the poorest of the poor and live among them. Immediately she donned the White Sari to identify herself with the poor.

Travelling through the most destitute slums, Mother Teresa taught adults and children the necessity of personal hygiene to prevent and cure disease as well as teaching poor illiterate children how to read and write. Through these activities, the mission of charity, Mother Teresa's sisterhood was created. Their Mission based on the guiding belief that "Poverty is not acceptable under any circumstance."

Mother Teresa believed that in order for people to rise out of Poverty they must first be empowered with self-esteem and the belief that change is possible. As a result, she cared for men and women that the world wanted to forget. Her "Home for the Dying Institutes" became a shelter for the elderly to spend their last days in dignity. Mother Teresa also estab-

lished the Town of Peace, a leper colony through money she gained by selling a white Lincoln continental given to her by pope Paul (vi)

In 1979 the Nobel Peace Prize was awarded to Mother Teresa. As Prof. John Sannes started when he presented her with the award. "She promotes peace in the most fundamental manner by her confirmation of the inviolability of human dignity". In her acceptance speech, Mother Teresa added, "I choose the

poverty of our poor people. But I am grateful to receive the noble in the name of the hungry, the naked, the homeless, of the crippled, of the blind, of the lepers, of all those people who feel unwanted, unloved, un-cared for throughout society, people that have become a burden to the society and are shunned by everyone".

Later, in 1982 during the fighting between the Israeli army and Palestinian fighters, Mother Teresa went to Beirut and amazingly arranged a cease-fire and rescued 37 children trapped in the front line hospital.

Mother Teresa continued her work until her death in September 5, 1997 at the age of 87. Through her dedication, today there are over 517 missions in more than 100 countries with 4000 nuns running orphanages and other charity centers worldwide. Her humanitarian work transcended the barriers of race, religion and nationality, reaching out to the core human value of compassion and showing the world that a simple white sari can be as powerful as a Superhero's cape. □

A TRUE SUCCESS

✍ Nitesh Swami
T.D.C. IInd year

Everyone wants to taste the fruit of success. There are some who want to achieve success at any cost. But there is need to know about the true meaning of success. Everyone has different thoughts about life. Some think it is a game, some think it to be an opportunity. But the reality is different. Everyone has to leave this world one day. A day will come, when we will take our last breath. But before that there are lots of things to do.

According to a wise man "we can see the success of life in the face of an individual". A man with ever smiling face is considered to be successful. Life is a very beautiful garden in which we can grow beautiful flowers or thronful plants. If there is flower, there would be fragrant smell and if there is thron there will be pain. There are few, who understand the true meaning of life. There is a wrong notion, that we will be happy by acquiring something which we do not possess, i.e. success, wealth, fame etc. In this rate race, an individual spends his whole life and possesses nothing worth while.

It does not mean that you do nothing and remain idle. But there is need to learn the reality and the creation of God. Whether life is in future or past. Most of us regret the things which happened to us in the past, or most probably worry about future. In, this never ending thought process, we lose our present moment. So, there is need to understand the time and life which are of equal importance. Everyone should keep the mind in present moment for true happiness and success. Just let go, the thoughts of past and future. Total concentration should be on the present moment. If you want to achieve your goal just keep the goal in the mind and keep on working. It is sure that you will achieve your goal. But while accomplishing all this the sphere of time should be full of happiness. Everyone should keep three things in mind, we have to leave this world, every problem is temporary and life is the present moment. The person with such thought will enjoy life. And from all sides, he will be considered or successful. □

Do build castles in the air but put foundations under them.

—Madan Mohan Malaviya

All men like to think that they can do it alone, but a real man knows there is no substitute for support and encouragement of a crew.

STEPHEN HAWKING

THE GREATEST LIVING SCIENTIST

✍ Mithun Choudhury
T.D.C. 2nd year

A well-known and courageous man Stephen Hawking had extraordinary power of mind that showed itself in his greatest achievements.

Born on 8th January 1942 at Oxford in Britain, Stephen Hawking received his education at St. Albans School, near London.

Hawking then went to University College, Oxford, to take a first class honours degree in Natural Science. Thereafter he did research in Cosmology at Cambridge. After getting Ph.D. he took up a research fellowship and then became a Professor at Gonville and Caius college. In 1973 he took up a position in the department of Applied Mathematics and Theoretical Physics. Since 1979 he held the post of Lucasian Professor of Mathematics

While at Cambridge, Stephen Hawking observed that co-ordination of his limbs was gradually becoming difficult and it required much efforts. Tests revealed that he had motor neurone disease. Doctors told him that it was a disease advancing by stages without any known cure. After he had got over the shock and despair, Hawking made up his mind that he would make a lasting contribution to the scientific field. He got a research fellowship at Cambridge. Around the same time he met and married Jane Wilde. Hawking's reputation grew swiftly

while his illness progressed. He secured a series of research positions which did not need him to travel and deliver lectures over the years his bodily movements became more and more restricted. He started using an electric chair on wheels for moving around.

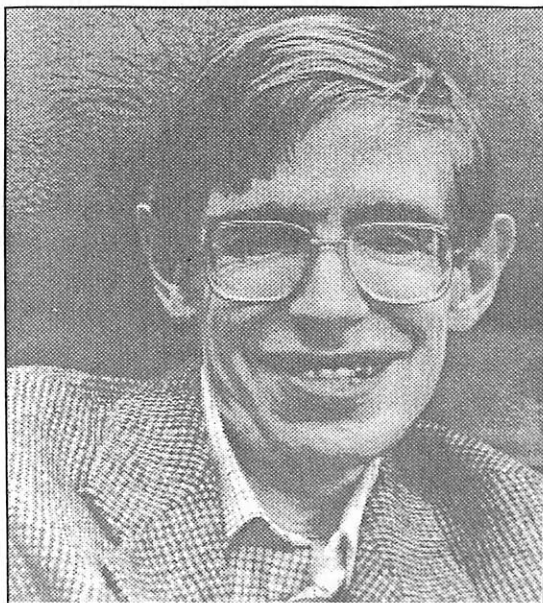
This did not however put an end to his enthusiasm for life.

After 1985 Hawking needed 24-hours nursing care which was provided for by funds from several foundations. His speech began to slur. However he continued to dictate scientific papers to secretary, and addressed seminars through an interpreter.

As his speech was not clear to listeners, Hawking could only communicate by spelling out words letter by letter. He would raise his eyebrows every time someone pointed to the right letter on a

spelling card. Before long, a small group of computer experts came up with a software programme. It was used on a small portable computer along with a speech synthesiser fitted to Hawking's chair. It enabled him to communicate upto 15 words a minute. With the use of this system, he continued his work and lectures.

Besides working on the basic laws which govern the universe, his joint research with Roger Penrose on the Big Bang theory of the origin of the universe, has linked Einstein's theory of Relativity with the Quantum Theory.

It has proved that the universe came into being on a scientific basis. His paper "General Relativity : An Einstein Centenary Survey", with W. Israel is among his best works.

Prof. Hawking used his electronic voice to dictate the draft of his book, 'A Brief History of Time' which was published in 1988. By May 1995 it had been in "The Sunday Times" best sellers list for 237 weeks, breaking the previous records of 184 weeks. By April 1993 there had been 40 hardback editions brought out in the USA and 39 hardback editions in Britain. The paperback edition brought out in 1995 reached the number one position in the best sellers list in the record time of three days. It is also featured in the 1998 Guinness Book of World Records. It is considered the most popular book ever written about cosmology.

Prof. Hawking's book 'The Universe in a Nutshell' won the Aventis Book Prize—one of Britain's

most prestigious non-fiction book prizes in 2002. The same year, the award winning web magazine + Plus brought out a special edition to celebrate Hawking's 60th birthday. The conference that went along with it was attended by more than 200 physicists from various countries of the world.

Prof. Stephen Hawking was bestowed with 12 Honorary degrees. He was honoured with the commander of the British Empire in 1982 and made a companion of Honour in 1989. He also received many medals and prizes over the course of his illustrious career. Today, he combines his research in theoretical physics with frequent travel and lectures.

Prof. Hawking is to be admired for his invaluable contribution to the world of science and also for the courage he has displayed in refusing to give in to a life threatening disease. It is truly an admirable triumph of the human spirit over the flesh. □

Can You tell ???

1. If 365 earth days make an Earth Year, how many martian solar days make a Martian Year ?
2. According to the UN, when is "World Teachers' Day" celebrated ?
3. Which great leader said 'war is the business of barbarians'.
4. Which Indian cricketer share his birthday with ex-CM of Bengal. Jyoti Basu?
5. Name the largest River Island in the world?
6. How many National Parks are there in Assam?
7. Which is the only mammal that lays eggs?
8. Which north-eastern state of India was billed as "The State of World's Children 2002" by UNICEF?
9. Which Mugal Emperor set down standard Polo rules?
10. Which Indian President fought the Irish Independence movement and also served a prison term?
11. Which tourist spot of North Eastern India literally means 'Vast water'?
12. On August 1891, a famous warrior and crown prince was ranged by the Britishers—who is he?
13. What rank did subash chandra Bose achieve in the Indian civil service examination in 1920?

Collected by : **Mithun Choudhury**

Answer :

1. 668.6 solar days.
2. October 5.
3. Napoleon.
4. Sourav Ganguly.
5. Majuli in Assam.
6. Five —Kaziranga, Manas, Nameri, Orang & Dibru Saikhowa.
7. Platypus.
8. Nagaland.
9. Emperor Akbar.
10. V. V. Giri.
11. Barapani, Meghalaya.
12. Bir Tikendrajit.
13. Fourth.

INTERPERSONAL SKILLS

Building a pleasing personality

✍ **Bishal Sharma**

B. Com. IIIrd year

I will pay more for the ability to deal with people than any other ability under the sun.

Successful people build pleasing and magnetic personalities, which is what makes them charismatic. This helps them getting friendly co-operation of others. A pleasing personality is easy to recognize but hard to define. A pleasing personality is a combination of a personal's attitude, behaviour and expressions.

Be courteous to all, but intimate with a few, and let those few be well tried before you give them your confidence. True friendship is a plant of slow growth, and must undergo and withstand the shocks of adversity before it is entitled to the appellation.

LIFE IS AN ECHO

A little boy got angry with his mother and shouted at her, "I hate you, I hate you". Because of fear of reprimand, he ran out of the house. He went up to the valley and shouted, "I hate you. I hate you," and back came the echo, "I hate you, I hate you." This was the first time in his life he had heard an echo. He got scared, went to his mother for protection and said there was a bad boy in the valley who shouted "I hate you, I hate you." The mother understood and she asked her son to go back and shout, "I love you, I love you." The little boy went and shouted, "I love you, I love you" and back came the echo. That taught the little boy a lesson—that our life is like an echo. We get back what we give. When you are good to others, you are best to yourself.

TRUST

I believe all relationships are based on trust. Such as employer/employee, parent/child, husband/wife, student/teacher, buyer/seller, customer/sales-

person. How can we have trust without integrity? Crisis in trust really means crisis in truth. Trust results from being trustworthy.

What are the factors that build trust?

- Reliability —gives predictability that comes from commitment.
- Consistency—builds confidence.
- Openness—shows two-way traffic.
- Integrity—the key ingredient to trust.
- Character—a person may have all the competence but if he lacks character he can't be trusted.

STEPS IN BUILDING A POSITIVE PERSONALITY

Steps 1 : Accept Responsibility.

"Responsibility gravitate to the person who can shoulder them." When people accept additional responsibility they are actually giving themselves a promotion. People who don't accept responsibility shift the blame to their parents, teachers, genes, God, fate, luck or the stars. People who use their privileges without accepting responsibility usually end up losing them.

Responsibility involves thoughtful action. The price of greatness is responsibility—societies are not destroyed by the activities of rascals but by the inactivity of good people. What a paradox! If they can tolerate destruction by being inactive, how can they be good? The question is, are they discharging their social responsibility?

Step 2 : Consideration.

Step 3 : Think win/win.

Step 4 : Choose your words carefully.

Step 5 : Don't criticise and complain.

Step 6 : Smile and be kind.

SMILE

A smile cost nothing but it creates much. It enriches those who receive it without impoverishing those who give it. It happens in a flash, and the memory of it may last forever.

None are so rich that they can get along without it, and none so poor that they cannot be richer for its benefits. It creates happiness in the home, fosters goodwill in a business, and is the countersign of friends.

It is rest to the weary, daylight to the discouraged, sunshine to the sad, and nature's best antidote for trouble. Yet it cannot be begged, bought, borrowed, or stolen, for it is something that is worth nothing to any one until it is given away. In the course of the day, some of your acquaintances may be too tired to give you a smile. Give them one of yours. Nobody needs a smile so much who have none left to give.

Step 7 : Put positive interpretation on other people's behaviour.

Step 8 : Be a good listener.

Step 9 : Be enthusiastic

Step 10 : Give honest and sincere appreciation.

Step 11 : When we make a mistake, we should accept it immediately and willingly.

Step 12 : When the other person realizes and admits that he has made a mistake, congratulate him and give him a way out to save face.

Step 13 : Discuss but do not Argue.

Step 14 : Don't gossip.

Step 15 : Turn your promises into commitments.

Step 16 : Be grateful but do not expect gratitude.

Step 17 : Be dependable and practise loyalty.

Step 18 : Forgive and forget.

Step 19 : Practise honesty, integrity and sincerity.

Step 20 : Be understanding and caring.

Step 21 : Practise courtesy on a daily basis.

Step 22 : Develop a sense of humour.

Step 23 : Don't be sarcastic and don't put others down.

Step 24 : To have a friend, be a friend.

Step 25 : Show empathy.

So, dear comrades, if you follow-up those steps then surely you will develop in you a sparkling personality and will be called as changemaker. □

A FEW FAMILIAR TONGUE-TWISTERS

(Pronounce them repeatedly and find out the results)

- ★ Peter Piper picked a peck of pickled pepper.
- ★ Diligence dismisseth despondency.
- ★ A dozen double damask dinner napkins.
- ★ A truly rural frugal ruler's mural.
- ★ She sells sea shells on the seashore.
- ★ Freddy Thrush flies through thick fog.

SUCCESS THROUGH A BETTER HUMAN RELATION SKILL

✍ Mithun Choudhury
T.D.C. 3rd year

In this world, we are called as “social animal” because we, human being prefer to live in a society which is full of various kinds of etiquette and food manners on behaviour. The word “society” not only means a group of people staying together but it also means a group of people living together having mutual understanding and a sense of co-operation. In this world, wherever we may go, we will find human being and we have to make some relation with them. Our success, happiness, peace, popularity in life more or less depend upon our skill of dealing with people around us. If we have excellent human relation skill then we are sure to have a excellent life. Some people are blessed with natural human relation skills but it can also be developed by those who are not so blessed with natural skills.

To develop a effective and powerful human relation skill one has to follow following golden rules of good human relation skill.

Golden Principles/Rules of HR skill

1. If you want to be liked and loved by others then like and love others. If you want love then give it without caring that you must get love in return. Just give and forget. Somehow the emotions given by you will surely come back to you. This is the law of nature whatever you give you get back. Similarly if you want a good friend then just be one.
2. **Smile** : Whenever you meet any stranger or any known face then give a pleasant and friendly smile. Smiling is the common language of this world. It is a universal language. It costs nothing but creates a great impression.
3. **Remember names** : Always try to remember names. To a man his name is the sweetest and most important sound in this universe. If you forget names then it makes/creates a negative impression on the people whom you meet.
4. Always try to motivate others to talk about themselves or about the things they like most. Always try to make others do a lot of talking whenever they meet you. You be a good listener and always try to ask questions about those topics which interests others.
5. Make others feel important. Treat them in a gentle or polite manner. The desire to be important is the deepest urge in human nature. Become greatly interested in others. For this try to remember that there is nobody in this universe who knows everything and also that there is nobody in this universe who knows nothing. Try to learn that something from others which you don't know. Observe the positive qualities in others.
6. **Avoid arguments** : If you win an argument you lose a friend. Argument creates a negative impression on people about you. We all must remember that the main aim of a conversation is the exchange of knowledge and information and not argument. He is a wise man who tries to avoid arguments. The only way to get best of an argument is to avoid it.
7. When a man shows his opinions to you then never reject it directly even if those are wrong. Deal with that person tactfully and show him indirectly the negative points regarding his opinion in a private place.

-
8. If you have done any mistake then never ever delay to say sorry. Admit your mistake quickly.
  9. Always be a motivator. Try to motivate people to do their work effectively and efficiently. In this process the people whom you motivate will become close to you and become a good friend of yours. This will happen because human being always wants to get motivated by others to achieve success, happiness and peace.
  10. Show sympathy to others. Give value to their feelings, emotions, ideas and desires.
  11. Before reacting to anybody always try to see honestly things from the other person's point of view.
  12. Always try to be a good listener. Give 100% attention to what others are talking and let others do lots of talking. There is another great benefit of being a good listener i.e. you save your energy and gather lots of knowledge and information.
  13. Always give credit to a person's achievement. Never feel shy to give sincere and honest appreciation. Always praise every improvement.
  14. Whenever a person shares his secrets with you with trust in you, never even leak these secrets.

If you can keep secret you will attract more friend.

15. Never do backbiting. It creates wrong impact. Do praise people even when they are not in your front. This characteristics attracts people towards you.
16. Always keep positive attitude. It is done by thinking positive. When you think positive, you build a positive aura around you, which also influences people around you.
17. Don't be egotistical. Guard against giving impression that you know it all. Be natural and normally humble.
18. Study your character and get the 'negative' elements out of your personality, even those of which you may be unconscious.
19. Acquire the quality of relaxed easy-goingness so that things don't ruffle you. Be a comfortable person so that there is no strain in being with you. Be homely.
20. Last but not least, be a man of good character. Always think about the well-being of yours and others. Always play your part in co-operating with people and try to create a positive and peaceful environment, create a win win situation. □

COMPUTER THROUGH GENERATIONS

✍ **Kumar Deep Das**
B.Com. IInd year

Computers are now affecting every sphere of human activity and bringing about many changes in industry, government, education, medicine, scientific research, law, social sciences and even in arts like music and painting etc., etc.

There is a historical perspective on the development of computers. We will take a view of the developments in software and applications besides hardware.

First Generation of Computers (1949-55) :

The first electronic computer was completed in 1946 by a team led by Eckert and Mauchly at the University of Pennsylvania in U.S.A. This computer called Electronic Numerical Integrator and Calculator (ENIAC) used high speed vacuum tube switching devices. It had a very small memory and was designed primarily to calculate the trajectories of missiles. The ENIAC took about 200 micro seconds to add two digits and 2800 micro seconds to multiply.

Later in the year 1949 another computer was designed and commissioned at Cambridge University, U.K. under the leadership of Professor Maurice Wilkes. This computer called EDSAC (Electronic Delay Storage Automatic Calculator) used mercury delay lines for storage.

Commercial production of stored program electronic computer began in the early 50s. One of the early computers of this type was UNIVAC-I built by Univac division of Remington Rand and delivered in 1951. This computer also used vacuum tubes.

During the period, computer programming was mainly done in machine language. Assembly language was invented in the early fifties. Initial applications were in science and engineering.

The Second Generation (1956-65)

A big revolution in electronics took place with the invention of transistors by Bardeen, Brattain and Shockley in 1947. The switching circuits for computers made with transistor were about ten times more reliable, ten times faster, dissipated one tenth the power, occupied about one tenth the space and were ten times cheaper than those using tubes. Computer manufactures thus changed over to transistors from tubes. The second generation computer emerged around 1955 with the use of transistors instead of vacuum tubes in computers. This generation lasted till 1965.

More than 80% of installed computers were used in business and industry.

The Third Generation (1966-75)

The third generation began in 1965 with germanium transistors being replaced by silicon transistors. From small scale integrated circuits which had about 10 transistors per chip, technology developed to medium scale integrated circuits with 100 transistors per chip. The cumulative effect of this was the emergence of extremely powerful CPUs with the capacity of carrying out 1 million instructions per second.

The third generation probably ended by 1975.

The Fourth Generation First Phase (1976-85)

The fourth generation may be identified by advent of the microprocessor chip. Medium scale integrated circuits yielded to Large and Very Large Scale Integrated circuits (VLSI) packing about 5000 transistors that professionals had their own computer to use in their office and home. Hard disks provided

a low cost, high capacity secondary memory. Networks of computers and distributed computer system were developed. A significant development in software was the development of concurrent programming language. Another important development was interactive graphic devices and language interface to graphic systems.

Fourth generation saw the coming of age of UNIXOS and shored interactive system.

Second Phase (1986-2000)

The second phase of the fourth generation has seen a relentless increase in the speed of microprocessors and the size of main memory. Computer Networks come of age. The networks became very popular with the advent of fibre optic Local Area Networks which could transmit 100MB/sec to 1 GB/sec. Another major event during this phase was the rapid increase in the number of computers connected to the internet. This led to the emergence of the World Wide Web which eased information retrieval. The Internet also brought out the need to execute programs on a variety of computers. This

led to the emergence of a new object oriented language Java.

In this area of language, C language became popular. This was followed by a new method of design called object oriented design and C++ language emerged as the most popular object oriented design.

The Fifth Generation :

It is only very clear now what direction the fifth generation will take. It is estimated that by 2005 we may see computers of this generation.

Conclusion :

Even through computers in the last 50 years have become very fast, reliable and inexpensive, the basic logical structure proposed by Von Neumann has not changed. The basic block diagram of CPU, memory and I/O (Inputs/outputs unit) is still valid today. With the improvements in integrated circuit technology, it is not possible to get specialized VLSI chips (Very Large scale Integrated) at a low cost. □

STRANGE BUT TRUE.....

- ❖ When Sachin Tendulkar was 16 years 201 days old, made his debut in Pakistan, the spectators raised a slogan "Go back home and drink milk"!!!
- ❖ The Assamese Ramayan was written in the 14th Century A.D by Madhab Kondoli, a pre-vaishnav poet of Assam. All the Seven Cantos of the original Sanskrit Ramayan by Valmiki were composed in the Assamese verse. The Bengali Ramayana of Kirttivas and the Hindi Ramayan by Tulsidas were written about 200 years after the Assamese Ramayan.
- ❖ Indian billionaire Brijmohan Lal Mungal of Hero Honda group first joined in the army as a jawan after his matriculation.
- ❖ 'Ronga Police' is the Assamese Film where Sahityacharya Sayed Abdul Malik acted.
- ❖ CPI Government of Kerala in 1957, was the first democratically elected communist government anywhere in the world.
- ❖ Danny Denzongapa turned down the role of 'Gabbar Singh' in Sholay before it went to Amjad Khan.

—Mithun Choudhury

SOME IMPORTANT COMPUTER LANGUAGES

✍ Kumar Deep Das

B. Com. IInd year

- **BASIC** : Beginner's All purpose Symbolic Instruction Code. A simple high level language for computers.
- **COBOL** : Common Business Oriented Language. A high level language used for business data processing.
- **FORTRAN** : Formula Translation; a high level language used for scientific and engineering calculations.
- **html** : Hypertext markup language. A language used to describe the format of Web pages and hypertext link to other documents in the web.
- **JAVA** : An object oriented language which is easily portable. It is normally used to program computers connected in a network.
- **MATLAB** : A problem oriented language used by scientists and engineers to solve algebraic and differential equations.
- **C** : A high level programming language whose features allow one to write efficient programs.
- **C++** : An object oriented version of C. □

AMUSING AND AMAZING

(A Shakespearian Marriage)

✍ Who were the bride and groom? "Romeo and Juliet".	✍ How would you describe this wedding? "Much ado about nothing".
✍ When was the marriage proposed? "Twelfth night".	✍ What was the bride-groom's chief occupation? "Taming of the Shrew".
✍ What did the bride say? "As you like it".	✍ Where did they live after marriage? "Hamlet".
✍ From whom did they buy the wedding ring? "Merchant of Venice".	✍ What was their married life like? "The Tempest".
✍ Who were the Chief Guest? "Anthony and Cleopatra" and "Macbeth".	✍ What did the friends say about marriage? "Love's labour lost".
✍ Who prepared the wedding cake? "Merry wife of Windsor".	

Vinay Agarwal
H. S. 1st year

CHANGES IN FASHION

✍ Dhiraj Singha

Final year student

"Fashion is a form of ugliness so intolerable that we have to alter it every six months."

—Oscar Wilde

It is innate in the nature of mankind to look attractive because beautiful object always invoke our spontaneous admiration. "A thing of beauty is a joy forever". If we search for the word "FASHION" in our dictionary the meaning will go like this—'a prevailing custom, manner, current style, etc.....'

Fashion existed in the world since the dawn of civilization. Not only men of flesh and blood but also gods and goddesses appear to be leading fashionable lives by wearing gorgeous clothes and exquisite jewellery.

Fashion always changes because after some period it becomes pale and stale and can't continue its custom. Slowly and slowly, it loses its sheen, yielding place to newly devised ones. It is similar to a bee, which can't sit on the same flower for a long time. The reason for the change of fashion is very simple because our mind and eyes always need some new and attractive things to be sensed and seen.

The television media is one of the important sources of the latest fashion, through which heroes, heroines, their costumes, mannerism, etc. become popular. Their dresses, hair styles or dialogues in movies become a hot favourite among the teens and children within a week of its release and will stand till release of their next movie. Fashion, which is an art of living elegantly by grooming oneself with dresses, ornaments, hairstyles and facial make ups does enhance one's beauty and glamour.

Now let us see the changes in our various domestic products. On the cosmetic side, the facial creams, body wash, moisturizers, perfumes, deo and eye markers occupy the major space in the girl's hand bag. On dressing side, T-shirt (sleeve-less, half-sleeve, short), bermuda cargos, jeans, short churidar hold recent market. Among the food-stuff, the Italian born pizzas and burgers are popular. On the ornamental side, platinum jewels have replaced the pendants of gold. On the film side, the list of heroine goes as Aishwary Rai, Diya Mirza, Aisha Patel, Kareena Kapoor, etc. which contained some one else previously. Record players and cassette players which were popular in my elders times have lost their names now. The DVD's, CD's and MP3's hold the recent market. Opel Corsa, Ford Ikon, Hundai Accent oust the Ambassador and Maruti. The latest fashion in studies is in going abroad. On the flooring side, granites and marbles have ousted the mosaics. On the communication side a the WAP's and mobiles hold the recent trend. On the programming side, the C# VC++ are the recent software.

Now let us see the consequences of this ever-changing fashion. On the right side, we have the pleasure of seeing new things every now and then, which adds fuel to our technical life. The craze for fashion has also opened up new avenues for employment. Small-scale cottage industries producing fancy articles and articles for beauty aids are now growing in numbers and shopping up as big industries. They provide employment directly or indirectly to thousands of the youth. Courses based on fashion designing and decoration have now become a popular and recognised commercial education in the country. On the false side, there are 3 evil consequences. First one is how the change spoils our culture in the name of fashion. Now-a-days some channels telecast fashion shows which tell us that today fashion is in reducing the meters of cloth and this has become a craze among our girls. A sorrowful example of this is the transparent and modern dresses they wear. The second one is the bad habits that guys get to acquire in the name of the fashion. Smoking and drinking are more popular. The third one deals with the economic crisis due to hefty price of modern products. They may cost less but are priced so high that a middle class boy or girl can't afford it. But if their parents try a little hard to satisfy their children's wish, it hits their family's budget a great deal. So before we stick to a fashion or culture we should think whether it would suit our pockets, culture, body, mind, etc. Our Government should not issue licence to the channels telecasting fashion shows in a half nude manner or a little more. If this is not done, the metres of cloth on fashion shows will diminish to centimeters.

However, the importance of this everchanging fashion is noteworthy because this change is an indicator of the technological improvement. Change in social life also affects fashion. There has been a marked change in our life styles due to industrialisation, expansion of education. Modern means of transport and communications have brought different people so closely that they can't avoid but be influenced by each other's way of life. Probably

fashion has never changed so spectacularly as during the last fifty years due to compulsions of survival and loss of marvellous. A girl wearing pant & shirt, sporting, short hairs and riding on a two-wheeler was a rare sight two decades ago. Many people who spent a simple life, have fallen to fashionable ways due to sheer necessity. In these days, one has to look active and attractive in the eyes of people so that he could pass off as an able and capable guy fit for running the race of life. A simple fellow doesn't inspire anyone and is often dubbed as dull and dunce. Little emphasis on moral values has also catalysed the fast-changing fashion scenario. Gone are the days when "simple living and high thinking" was not only preached but also practised in life. Now-a-days, austere living is no virtue but an eccentricity. Grand beauty contests, festival of fashion shows and impressive fashion advertisement, both on small and big screen, have given a tremendous impetus to the world of fashion. Fashion has its finest hour in these events.

The world of fashion is fast expanding, more and more people are succumbing to its spell day by day. The sale of cosmetics & beauty aids has risen so steeply that their producers say jocularly whether the consumer use them or eat them. A designer dress, a stylish footwear a shimmering jewellery and a fancy handbag of substandard quality sell at fantastic prices. It is also found that from the last decade this change has become very fast. The courses on fashion technology and the mushrooming growth of beauty parlours, slimming and gym centres, the landmarks of a fashionable world, are frequented by a large clientele at great expenses even in smaller towns. It seems the inbred urge of the man to appear graceful in awakening from slumber.

It should also be noted that only youngster can run up with this ever changing fashion whereas our elders can't do so. This leads to misunderstanding between the two in some cases. The elder should not reject or oppose the changes. In days gone by, a girl and boy would not talk with each other in public

place. Even if this is not the case now, there are some people who can spoil a good friendship in the name of love. This is one of the fault I find with our elders.

Change in fashions is a welcome feature because living in fashion and style is a symbol of lively society. The purpose of fashion is defeated when boys and girls lead a lifestyle which is vulgar and assaults our culture. Young girls wearing tightly-fitted clothes of outlandish designs don't look pleasing and appealing at all. A decent man always rues to see the printed words like "Lady Killer, Lady's Man, Love Sick, Sweet heart, etc." on the shirts of fashion crazy youngsters. But to me fashion is like a hand in the clock which goes round the circle once and for the next revolution a new set of packages which is similar to the previous one comes in. The

bell-bottoms and collar-buttons, which were once discarded old fashion, are soon now again becoming popular. Fashions breaking the barriers of decency and decorum are full of risks and lead to moral chaos. We must be aware that fashion adds only to our external beauty which is skin deep and transient whereas internal beauty is lasting and sublime. True beauty lies in cleaning ourselves from within and is attained by practising truth and piety, love and sacrifice in our lives but in the avalanche of ever changing fashions, all that matter is abstantious show with the aid of modern cosmetics and beauty-aids, latest dresses etc. And this is eating into our great noble values. True beauty need no ornaments or fashion aids. As compared to other countries, India holds the first rank in culture and we should not lose it in the name of fashion or its ever-changing pattern. □

Do you know ? ? ?

- ⇒ English is generally agreed to be the richest of the world's 3000 languages.
- ⇒ English owes its exceptionally large vocabulary to the fact that unlike many other languages, it has the capacity to borrow and absorb words from outside.
- ⇒ The process of borrowing has been going on for more than 1000 years. When the Normans arrived in 1066, most people in England spoke Anglo-Saxon, an amalgam of various Teutonic languages with a vocabulary of about 30,000 words.

“M-COMMERCE” A BOON !!

✍ **Dr. Ashima Sharma Bora**
Lecturer, Deptt. of Management

The coming of the internet amidst the Homo Sapiens has changed the whole scenario of the world, the way we see and perceive. What the public want today is ‘instant’. For instance mobile phones too have expanded their utility area. From being just a talking tools, it also became personal communication devices to be used literally in all walks of life. Linking the commercial activities like consumer shopping and banking to personal communication devices has its benefits but as the wireless community is fast evolving and countries of the world have yet to establish technical partnership between operators yet to evolve, wireless world will take a little more time to bustle with commercial activity.

M-commerce is therefore, conducting transactions through the wireless system. Analyst believes that easy mobile payment is one of the main success of m-commerce. It is the mobile phone which not only act as electronic device for communicating but also acts as on electronic wallet for mobile payments, including micropayments and service providers. Also it will introduce new mobile communication Services to the market.

Mobile Shopping is soon going to be the talk of the world. According to Bryan Mc Cann, senior vice president of products and services at 13, “Customers are already asking us if we can purchase certain things for them, we give them information on what is going on at the local theater, and they want us to purchase those tickets for them. We give them flight information and they want us to purchase those tickets for them. So we will be introducing commerce in the next few months.”

In the united states there are billion of pizza-Purchase transactions a year and it is already a phone-based business today” says noted Gary Lesleum, Motorola’s director of business development for mobile Shopping.

According to Robert O’ Hare, who serves as director of mobile commerce at Motorola, M-Commerce is a new medium with some guidelines and standards that can be accepted not only domestically but worldwide in order to protect both the end-users from getting advertisement that otherwise might be much more intrusive and less relevant, and the advertisers from sending out advertisements that would not be very effective.

What stops people from using their wireless devices to do shopping ?

Among other things, lack of a convenient interface is a major hurdle. Most of the people find it troublesome to push the tiny buttons. The main problem also is the widespread use and acceptance of data on mobile phones in the daunting user interface. Users are expected to type alphanumeric commands to get data, and navigate through mazes of submenus to find pertinent information. Another problem that on the pc. a user has multi tasking capability that is hard to replicate on a wireless device for example, if I receive a message on e-mail telling me that a company’s stock is about to rise due to a major contract signing, I can click over to my web browser and launch E-trade in a matter of seconds. It is tried on a mobile phone, only if you are lucky enough, you will get to your stock trading application and type in the requested company info in 3-5 minutes.

One may not be able to look at e-commerce developer for help in taking a company into the m-commerce world. Suppose someone wanted to take a firm's wire-line commerce application mobile tomorrow. In that case would the software manufacturer be able to give a wireless version? Chances are probably not because it is difficult an experience.

Lack of skilled labour is also a hurdle in the path of M-Commerce. Not just in technology in general, but specially in the mobile arena where a broad range of development talent is required. Constantly recruiting or retraining developers is indeed a cost-involving issue.

M-Commerce and its relevance to education :

It seems that the advantages of wireless for students and teachers in classrooms are becoming very obvious. That's why wireless access in such venues is coming up like mushrooms almost all over the world.

Along with books and other college supplies 2 Million students will also be able to purchase cell phone service at many campus bookstores.

According to a study conducted by Motorola Chicago and Mississippi students used to-way Timeport P 935 devices and wireless internet access for Maths, Science and language arts.

College campuses are witnessing explosive growth of campus-wide wireless network. Cornell University located in Ithaca, New York, plans to have its 17 libraries and numerous residence halls and study areas served by 120 access points able to support nearly 30 students each.

Mobile Commerce comprises seeking the next lucrative market and pursuing the latest killer app might wonder on to college campus or local classroom and discover that the future of wireless already exists. Now the question arises shall we Indians take the M-Commerce as a boon to our nation or.....□

"Writing is very easy. All you have to do is to sit in front of the typewriter till little drops of blood appear on your forehead."

—*Ruskin Bond*

Strength is life, weakness is death.

—*Swami Vivekananda*

The weak can never forgive. Forgiveness is the quality of the strong.

—*Gandhiji*

Education is an ornament in prosperity and a refuge in adversity.

—*Aristotle*

When you are good to others, you are best to yourself.

—*Benjamin Franklin*

COMPANY SECRETARYSHIP AS A CAREER

✍ **Bijoy Kalita**

Lecturer, Deptt. of Accountancy

Every company having a paid up share capital of rupees fifty lakh or more are required by law to have a whole-time company secretary. No company today can think of administering its affairs and complying with the complex requirements of the Companies Act, 1956, Monopolies and Restrictive Trade Practices Act, 1969 (MRTP) and other allied laws without appointing a company secretary. Membership of the Institute of Company Secretaries of India (ICCI) is the only prescribed qualification which a person must have for getting appointed as Company Secretary in a company. A Company Secretary is a principal officer and administrator of the company. He is responsible to carry out various functions in Finance, Accounts, Legal and Personnel administration in addition to his own secretarial duties.

The work of a Company Secretary starts from the very moment when the idea of formation of a company is conceived. The Company Secretary's work is varied and depends on the size and nature of the company. Besides attending to routine duties of office administration, writing letters, reports, proceedings and minutes of meetings, a Company Secretary has to comply with the requirements of the Companies Act relating to the filings of various 'returns' and 'statements' with the Registrar of Companies. He has also to comply with the provisions of MRTP Act, Income Tax Act and other economic laws. He has to convene meetings of the company. Again he looks after the issue and listing of shares and debentures, raising deposits and preparing project reports, appraisals and proposals for project financing. The Company Secretary is the link between the directors and the shareholders, the medium through which the Company communicates with the outside world. Although the Secretary is

primarily concerned with the carrying out of the policy laid down by the management, he may at times even help them in shaping that policy. Thus a Company Secretary holds a much more important and responsible position in a company.

Employment Avenues :

Employment opportunities for Company Secretaries are considerable, as the skills and knowledge they have are required by many organisations and companies. According to the Companies Act 1956, every company having a paid up share capital of rupees fifty lakhs or more must have a whole-time Company Secretary. Even in the case of a company having a paid up share capital of less than rupees fifty lakhs, if it appoints a secretary, he should have one of the prescribed qualifications which include having passed the Intermediate Examination of the institute. Also all companies seeking listing on stock exchange are required to have a whole-time qualified Company Secretary. Company Secretaries can get appointment in the superior posts and services under Central Government as the membership of the institute has been recognised by the Ministry of Education, Govt. of India. Membership of the institute is also one of the essential qualifications for recruitment to Grade I to IV in the Account Branch of the Central Company Law Service of the Department of Company Affairs. A Company Secretary does not necessarily reach the zenith of his career by becoming a Company Secretary or senior executive of the organisation. By virtue of his academic background, professional expertise, initiative and drive, he is aptly suited to become a member on the board or the governing body of any organisation. Department of public enterprises, Government of India,

---

State Governments, stock exchanges, Nationalised Banks include names of senior Company Secretaries on their panel for members of advisory committees. Many senior members have become chairman, Managing Director, whole-time Director in many companies. The Indian Bank Association has also recommended to banks for appointment of Company Secretary as specialists in the field of finance, accounts, law and merchant banking. A few of the universities have also recognised the qualification of the Company Secretary for the purpose of appointment as lecturer. The ICSI also appoints its members to act as part-time examiners to evaluate students response sheets under its postal tuition scheme or as part-time lecturer for its various oral tuition centres.

Self Employment (Practice) :

A member of the ICSI may also practise after obtaining a certificate of practice from the institute provided in the Company Secretaries Act. The Act provides that a Company Secretary in practice may be called upon to arrange the promotion, formation and incorporation of a new company or amalgamation, reorganisation or winding up of others. Company secretary may act as authorised representative of a company with respect to filing, registering, presenting, attesting or verifying any document on behalf of the company. As per Companies Amendment Act 1988 the annual returns of all the listed companies in India are required to be signed by a Company Secretary in whole-time practice in addition to the authorised officials of the company. Company Secretary appears as an authorised representative before Company Law Board, Income Tax Appellate Tribunal, MRTP Commission, Consumer Forums, Customs and Excise Appellate Tribunal on behalf of the clients. The services of Company Secretaries in practice have been recognised under the Companies Act, Income Tax Act, MRTP Act, Consumer Protection Act, Securities Contracts Regulation Act, Central Excise Act and Customs Act etc.

Study and Training :

The institute of Company Secretaries of India conducts the course of Company Secretary in India. It has its headquarter at New Delhi and four regional offices at Kolkata, Chennai, Delhi and Mumbai. It

has also four regional councils and under their jurisdiction 36 chapters. In Assam, Assam Institute of Management (Chadmari, Guwahati - 781003) provides oral coaching for Company Secretaryship course under ICSI.

Academic Training :

To become a Company Secretary one has to be recognised as such by the Institute of Company Secretaries of India. After passing the Foundation, Intermediate and Final Examinations and undergoing the necessary practical training, a candidate is accepted as a member of the ICSI.

Foundation Course after + 2 :

Students who have passed senior/higher secondary (10+2 or its equivalent) Examination in any stream can join the course. Students who have appeared or enrolled themselves for appearing in the senior/higher secondary examinations are also eligible for provisional enrolment. However, proof of passing the said examination is required to be furnished within 6 months of the provisional enrolment. Students enrolled upto 31st March can take examination in December in the same year and those enrolled upto 30th September can take examination in June next year subject to satisfactory completion of coaching and other formalities. The subjects of study are—

- a) Corporate and Business Communication
- b) Business Law and Management
- c) Principles of Accountancy
- d) Economics and Statistics
- e) Information Systems and Quantitative Techniques.

A student is declared to have passed the Foundation Examination if he/she secures at one sitting a minimum of 40% marks in each subject and 50% marks in the aggregate of all subjects. Candidates who pass the Foundation Examination are eligible to seek registration as student for the Company Secretary course.

All graduates in any discipline (other than Fine Arts) and persons who have passed the final examination of the Institute of Chartered Accountants of India (ICAI) or Institute of Cost and Works Ac-

counts of India (ICWAI) are eligible to seek exemption from Foundation Examination and can seek direct registration as a student for the Intermediate Course of the Company Secretaryship. Admission to the course is open throughout the year.

Entry for graduates :

The course is of 18 months duration but offers partial exemptions to some categories of applicants. The course completes after a preliminary, intermediate and final examination.

Exemption from preliminary examinations is granted to those who hold one of the following qualifications :

- a) A Degree in corporate Secretaryship or Commerce
- b) National Diploma in Commerce awarded by All India Council for Technical Education.
- c) Pass in the Final Examination of the ICWAI or ICAI.
- d) Degree in any discipline other than Fine Arts with 50% or more marks in the aggregate in all the subjects.

Preliminary Examination :

Subjects of Preliminary Examination are —

- i) English and Business Communication
- ii) Business Organisation and Management
- iii) Principles of Accountancy
- iv) Business Laws and Secretarial Practice.

Intermediate Examination :

Students enrolled in the Company Secretaryship course have to appear for the Intermediate Examination in the following subjects. The subjects are divided into two groups.

Group - I

- i) General Laws and Procedure
- ii) Personnel Management and Industrial Laws
- iii) Tax Laws
- iv) Cost and Management Accounts
- v) Corporate and Business Communication

Group - II

- i) Company Law and Practice - I
- ii) Company Law and Practice - II
- iii) Company Accounts
- iv) Economic and other Legislation.

Final Examination :

After passing the Intermediate Examination, students have to appear in the Final examination. The following are the subjects of final examination.

Group - I

- i) Financial Management
- ii) Corporate Tax Management (Direct Taxes)
- iii) Corporate Tax Management (Indirect Taxes)
- iv) W.T.O

Group - II

- i) Corporate (Banking & Insurance) Law and Practice - I
- ii) Corporate Law and Practice - 2
- iii) Corporate Law and Practice - 3
- iv) Secretarial & Management Audit
- v) Human Resource Management and Industrial Relation.

Practical Training :

Apart from passing the final examination, practical experience and training is required to seek associate membership of the Institute. Practical training can be taken under a practicing company secretary or with a Company Secretary firm. In the final year 4 month training in the following departments of a firm is essential—Finance, Administration, Secretarial Department (one month in each) and 15 days in banking and other financial institutions.

Address of the Institute :

The Institute of Company Secretaries of India, ICSI House, 22, Institutional Area, Lodhi Road, New Delhi-110003. □

References :

1. K. K. Tandon— Career Options in Humanities and Commerce.
2. D. K. Sarma—You and Your Career.
3. Kuchhal M. C. —Secretarial Practice.

THE HELPLESS CHILD

Dr. Jayoshree Dam P. Choudhury
Lecturer, Deptt. of Economics, M.A., LL.B., Ph.D

"Without the housewife the house is haunted, without the housemaker the home cannot survive". The "sweet home" thus created by combined efforts of spouse is the most peaceful shelter for a child that can never be purchased by money. Rich or poor, to whatever community or religion one belongs everyone dreams of a sweet home that helps to create emotional bondage and growth of a complete person.

"Today's child is tomorrow's father/mother" so he/she needs total parental care at different stages of development to become a responsible citizen of the country. A good citizen is an asset because he/she is capable to give birth to healthy family around which society moves. Thus centrifugal force will carry the message of peace, harmony, unity, love and friendship whatever might be the degree of distance.

When none can ignore role of a family created by institution of marriage how far each one of us is conscious about this contribution towards growth of the society is to be analysed in the context of social issues like missing child, dowry death, domestic violence, street children, deserted child, orphans, child-abuse, child-labour, and red-light areas. Random analysis on any of the issues leads to conclusion that it is ultimately children who suffer worst, and remedy lies in strict adherence to moral code of conduct as suggested by social thinkers. Here one thing may be made clear that problems of children belonging to poor parents are different from their counterparts living in cosy atmosphere. So problems of two identically different children should be visualized from different angles for getting comprehensive result.

The lower hierarchy by virtue of its weak background variable do treat children as capital resulting into quantity and poor human capital formation of tomorrow. On the contrary the contribution of upper hierarchy in building of healthy nation is also partial

if one analyses the situation in the backdrop of pending cases before family counseling Centres (FCCs) and family Courts (FCs). Taking holistic approach to the social issues it can be said that problems relating to "missing child" and "dowry-death" are subject matter of demographers while others need attention of policy-makers, economists and intellectuals.

Domestic violence either suppressed (in many of the cases it is not reported) or expressed is to be dealt with humanitarian approach to solve many of the sensitive issues of the youth. In one of the cases a fifteen year old student was madly in love with principal who was twenty year senior to her. She tried her best to explain the consequences but everything went in vain. The opinion of FCC in this regard was that the child suffered from sense of insecurity and parents were to be more expressive in their love towards the child. The lack of emotional bondage among the members of the family was the resultant effect on the innocent child. So in the days of "rat race" one must know where to stop and remember. "Life without happiness is a lamp without oil."

From reliable sources it is known that nature of domestic violence differs from person to person. In case of husband psychopathological (33%) is the main reason followed by extra marital relations (27%), suspicion of adultery (6%), alcoholism (17%) and adjustmental problem (17%). In case of woman respondents 90% are battered by husbands daily, 77% by their in-laws and other family members. About 88% are psychologically teased by their in-laws including husbands for want of more dowry, in 8.3% cases women are refused share in property and 15% are victims of psychological tease for not giving birth to male-child.

In another situation it is significantly found that about 52% women face violence soon after six

months of marriage and 28% after happy marital life of two years. The educational level of the respondents shows that majority of them are illiterates (62.5 P. C.).

Taken into consideration the above information as true it can be said that poverty, illiteracy, greed for money, lack of confidence between husband and wife, low status of women (as determined by society and religion) and stereotype sex-role are main causes behind domestic violence.

Since in male dominated society the women's status is always debatable, it is better wife takes initiative to make platform of understanding for first ten years of married life, next ten years for developing friendship so that there is no look back for rest of the days.

Moreover for cemented friendship, pillars of foundation should be simplicity, honesty, trust and respect with coating of tolerance. Under such conditions only domestic peace can be purchased reflecting true picture of background and attitude variables.

It is shaking to note that when educated parents are found to forget value of education, role of parents and emotional needs of children it results into drug addiction, frustration and broken homes. The matter has become so serious that in one of the studies carried out by scientists from Michigan State and Stanford Universities it is pointed out that global trend "towards smaller but more number of households due to factors such as rising number of divorces and adults living on their own after grown up children leave home is having a vast impact on the world's biodiversity and environment".

The history of civilization confirms that except during Vedic-period women were never given superior status in the society. This is because Manu's Version is contradicting; traditional society is yet to appreciate contribution of social reformers and women emancipation is to go a long way. So when women are to live within Lakshman's Rekha, it is wise she becomes "good wife to make good husband".

A woman can become a good wife when she nourishes her inherent qualities like patience, love, sympathy, sacrifice, sharing and caring attitude towards husband without expecting return of benevo-

lence. But one must be aware of the situation that wrong application of such virtues may bring devastation in some cases as in one of the instances it is observed by FCCs that immaturity shown by a young working girl during pre-marital stage caused immense damage to her status in later life which could be restored by timely intervention of kind-hearted husband.

If such generosity was not shown by the husband what would have been its consequences on children and unfortunate woman can be assessed. The single parental house thus can be averted by being tolerant and taking right decision. Women and children are always vulnerable. This is why during war, social turmoil, natural calamities they are given special protection by the State. ILO too is strongly working for abolition of child-labour with reference to children. It is appreciating because children are not only asset of the parents but pride of the nation. They are wealth; they need good health and protection. Their mental, physical and spiritual development will make them balanced persons for which healthy growth of families with gender neutrality is most essential.

To some, today's social issues are less significant as they are too busy with their material welfare. So onus lies with the intellectuals to solve such issues with human touch and not by penal code. In recent judgement one of the convicts was asked to read Gandhiji's philosophy for given time instead of awarding any punishment. The honourable judge believed in purification of mind rather than corporal punishment which is more effective rather than anything else.

So by comprising formulae if all of us treat ourselves as soldiers engaged in battle of survival probably we can create a better world for posterity. Instead of being an egocentric person let us make such an atmosphere where thousands of innocent-children will live with smiling faces.

In one of the war cemeteries the embossing words of memento of an unknown Japanese soldier below 20 years of age can be inspiring force for those who believe in total development of the child. The inscribed words are —

"When you go home tell them of us and say for your tomorrow we gave our today". □

E-BANKING : THE NEW AGE BANKING

✍ Murali Krishna Sarma

Lecturer, Deptt. of Finance

Man's life has been changing rapidly with the advancement of science and technology. Computer has staged a revolution on modern technology. It is leading the world to the integrated stage of information age through the growth of Internet.

By the new millenium the world is rapidly stepping into the Net Age. A network is established to use the global communication where changes of men's life are promised and anticipated. Internet or net is an interconnection of computer communication network covering the whole world. It has combined time and space into one method and mode of entertainment. Health, habit, taste and life style all are changed by the Net.

Accordingly Banking is at the cross-road on the global economic map. Economic scenes are rapidly changing with the emergence of E-commerce specially through internet. In near future the banking business will be turned into E-Banking with E-Commerce. E-Banking is the opening of Electronic Commerce. The upcoming knowledge based industrial revolution is the source of E-commerce in the information age in new era.

E-Commerce is a paperless exchange of business information. It is spread through some computer devices e.g. Electronic Data Inter-change (IDE), E-mail, Electronic Bulletin Board. E-Commerce is the system where commercial and business activities move to a fully electronic environment of Information Age through Internet. E-Commerce is the velocity of information processing and dissemination that plays a major role in determining the speed and growth of business transactions. So far Electronic Data Interchanging (EDI) is the major application in conducting electronic commerce, the

EDI is used to electronically transmitted business documents such as purchase orders, invoices, shipping voucher, receiving advices and allied business correspondence among trading partners. To streamline procedure for increasing efficiency and improving productivity, E-Commerce takes a major part. It is the boon to new business era. In 1999, 140 million are the users of Internet. By 2002, the number of users increased to 350 million.

In the upcoming century EDI and E-Commerce will radically change the modes and methods of conducting business and commerce world over.

Now a days every business and commerce are running on electronic modes. So Banking can never run on separate ways. Because it is the back bone of business. Internet is growing day by day and it is bound to change the landscape of banking all over the world. E-Commerce is meant for conducting business electronically which includes E-banking. To distinguish between commodity transactions and financial transactions—E-banking is useful. E-banking refers to the banking business done by information and communication technology.

In the 21st Century banking will no longer be a business of cash and risks. Modern banking will tend to be more information based, speedy and boundaryless. Banks have to be well-versed in information technology. The information technology should be effectively used for improving managerial skills and ability.

E-banking involves Electronic Funds Transfer, Network technologies of I.T. frame work. This is not a new idea in the modern banking. For example in the U. K. the inter bank electronic clearing was launched upon by the Bankers Automated clearing Houses (BACs) Ltd in 1991.

Banking is an art. But E-banking is more scientific in using electronic devices. New models of E-banking should be visualized when the business of finance is combined with the Internet and web domestically and internationally.

E-banking is characterised with several aspects of E-power such as :—Power of information, power of execution, power of choice, power of speed, power of convenience and power of economy.

Coming home, India is on the threshfold of a major banking revolution with the invasion of net banking. With the concept of payment gateway coming in banks are vying with one another for the lions share in the market. Highlighting the benefits of payment gateway over the open loop payment mechanism of the tug of war between the two major Indian E-banking players.

Currently, in India—HDFC bank and ICICI have launched payment gateways B2C (business to customer) transactions. Payments can be effected through credit cards or directly through debts debiting the accounts of the customers of the respective banks. Some payment mechanisms on the internet are not safe, as they are in the open loop where a merchant portal can see the credit card number This is unsafe for the credit card holder and is susceptible to fraud as his number can be physically seen. Besides, hackers can trail the full usage pattern of transactions. But when transactions are routed through a payment gateway, the merchant portal does not get to see the credit card number as the

process of authentication and payment confirmation is routed through a secure socket layer tunnel.

As is always the case, the more progressive banks have taken lead in launching their own payment. HDFC Bank claims it was the first to launch a payment gateway on 11 May 2000. Interestingly, even ICICI bank claims to be the first one to have a payment gateway, which it flagged off on 15th July 2000.

However, the advantage of having a payment gateway is clear—the avenues attached to it. E-Commerce is an emerging area therefore, HDFC Bank and ICICI get the first movers, advantages. Both these bank can offer all banking services and also add value with shopping facilities.

For every transaction executed, routed through the HDFC's payment gateway, the merchant gives a front and discount of around 4.5 percent which is among the credit card company, the credit card issuing bank. The revenue model of ICICI consists of two components. A one time integration cost in the region of Rs. 1 lakh which is charged to the merchant and transaction fee which is in the region of 5-6 percent. The dust is yet to settle in the B2C payment gateway, but action is already heating up in B2B (Business to Business) arena. Besides HDFC Bank and ICICI, Global Tele System and a few other non bank companies are toying the idea of launching payment gateways for inter bank and B2B transactions. No prizes for guessing who they are targeting, Nationalised banks, of course. □

BELIEVE IT OR NOT

- ◆ Donald Duck comics were banned in Finland because he didn't wear pants.
- ◆ The electric chair was invented by a dentist.
- ◆ The microwave was invented after a researcher walked by a radar tube and a chocolate bar melted in his pocket.
- ◆ Our eyes are always same in size from birth but our nose and ears never stop growing.
- ◆ An elephant can smell water from three miles distance.

DEVELOPMENTAL INITIATIVES OF *SIDBI* IN NORTH EASTERN REGION

✍ Naba Kr. Goswami

Head of the Department of Finance

Small Industries Development Bank of India (*SIDBI*) is an apex financial institution for promotion, financing and development of small scale industries in India.

According to the World Bank estimate for 1998, almost 1198 million people, worldwide are living in poverty. Of these, 522 million are living in South Asia alone. It is estimated that women account for approximately, half the world's population and over two-thirds of the world's poorest people. Poverty, in both developed and developing countries, has a predominantly female face.

The Government of India, since independence has been making concerted efforts to provide financial services to the poor at affordable cost in its endeavour to solve the problems of poverty and unemployment. It laid special emphasis on expanding the network of banks all over the country in order to provide credit to the poor and weaker sections of society.

Small Industries Development Bank of India (*SIDBI*) established in April 1990 under an Act of parliament (the Small Industries Development Bank of India Act, 1989) is an apex institution with the role :

- ❖ To serve as the principal financial institution for promotion, financing and development of industry in the small scale sector.
- ❖ To co-ordinate the functions of the institutions engaged in promoting, financing or developing industry in the small scale sector.

SIDBI has emerged as a major purveyor of a wide variety of financial services to the small scale sector through its direct finance, refinance, equity finance and other schemes of assistance, besides

extending support service. As on March 31st, 2000 *SIDBI* had :

- ❖ An equity base of Rs. 4.50 billion (USD 101.12 million).
- ❖ Total assets of Rs. 165.61 billion (USD 3.72 billion).
- ❖ Net worth of Rs. 26.86.
- ❖ Capital adequacy ratio of 28%.
- ❖ Total sanctions of Rs. 554.09 billion during 1990-2000.
- ❖ Total disbursement of Rs. 399.51 billion during 1990-2000.

Schemes of Assistance :

SIDBI, which was initially functioning primarily as a refinancing institution, has since diversified its activities and introduced several new schemes to meet the varying needs of the small scale sector.

SIDBI now offers a wide range of financial assistance through its direct finance, refinance bill finance, equity finance and other schemes of assistance besides support services.

Within the above broad categories, *SIDBI* has evolved special schemes tailored to meet the needs of particular target groups such as :

- ❖ Composite Loan Scheme (CLS) to refinance term loans upto Rs. 10 lakh granted to.
- ❖ Artisans, village and cottage industries and small scale industries in the tiny sector.
- ❖ SC/ST and physically handicapped persons, for acquisition of equipment and/or working capital as also for work sheds.

- ❖ Refinance scheme for small road transport operators provides need-based assistance for acquisition of transport vehicles.
- ❖ Refinance scheme for technology development and modernisation—assistance under the schemes is extended for projects upto Rs. 100 lakh to encourage existing industrial units in small-scale sector to modernise their production facilities and adopt improved and updated technology.

SIDBI has a Regional Office in Guwahati to look after the entire North Eastern Region and has office in all the other six states in the Region for refinance, direct finance and promotional and development activities.

Promotional and Development Initiatives of SIDBI in NER :

SIDBI, as a development bank, has laid due emphasis right from the beginning on developmental activities. Some of the major developmental programmes initiated by SIDBI in NER are :

- ❖ Technology upgradation programmes in North East.
- ❖ Management Development Programmes.
- ❖ Environment Management.
- ❖ Quality Management.
- ❖ Rural industries programme.
- ❖ Micro credit
- ❖ Mahila Vikas Nidhi
- ❖ Entrepreneurship Development Programmes (EDPs).
- ❖ Internet support to Associations.

Impact of Development Assistance in NER :

Assistance of SIDBI extended in NER under the promotional activities of the Bank was evaluated by North Eastern Institute of Bank Management. The positive impact of the Bank's activities in NER are summarised below :

- ❖ Women participation in EDPs is as high as 77 percent.
- ❖ 47 percent of the trainees come from the families with monthly income level of below Rs. 2,000/-, indicating that EDPs in NER are catering largely to the poor and lower middle class families.
- ❖ Nearly 51 percent of the trainees are Scheduled Tribe persons while SC and OBC/MOBC persons constitute around 9 percent each.
- ❖ 10 percent of the trainees received institutional support.
- ❖ Under MUN Scheme, all the participants were women from rural areas.
- ❖ Around 65% participants experienced positive change in livelihood status due to Micro credit scheme intervention.
- ❖ Under MCS, 99% of the participants were rural with around 90% female.

Other Initiatives of SIDBI in NER :

Institution Building :

- i) North Eastern Development Finance Corporation Ltd. (NEDFI)
- ii) Indian Institute of Entrepreneurship (IIE), Guwahati.
- iii) Regional Development Centre etc.

SIDBI is also actively looking at the possibility of conducting STUP for rural artisans/craftsmen and conducting programme on themes like processing of medical and aromatic plants. Also the Bank has plans to associate the newly established IIT-Guwahati for conducting Management Development Programme for SSI entrepreneurs. To accelerate the development of handloom and handicrafts sector projects in North east, an exclusive budget of Rs. 100 lakh under the "North East Handloom and Handicraft Development Project" has been earmarked by SIDBI. □

TAE-KWON-DO—AS I FIND IT

✍ Pradeep Das

Lecturer, Deptt. of Finance

Now-a-days all kinds of martial arts are getting widespread popularity all over the world. In the countries like China, South Korea, Japan and Malaysia, martial art is a compulsory subject in the schools and colleges. Even the eighty year old people are practising martial art for body fitness. Martial art is becoming an integral part of the commandoes in USA, China, Russia, Japan etc. Nothing harmful is there in the practice of martial art, instead it helps us to keep our life in peace and protect ourselves from sudden attacks of enemies and of course diseases. Like Tae-Kwon-Do (Popular in Korea), Karate (in Japan), Kungfu (in China), Thaiboxing (in Thailand), Bando (in Barma), Kali (in Philippines) etc. are some of the martial arts. Although all these arts have different origins, their goal is the same.

The origin of Tae-Kwon-Do is not certain. However it is believed that Tae-Kwon-Do was introduced by Konguryo dynasty of Korea in 37 BC. The most primitive form of Tae-Kwon-Do was Taekyon. Taekyon is the traditional combat technique of Ko-

rean folk culture. Legend states that Taekyon was the art of self defence against enemies with a motive to improve physical strength and skills prior to its recognition as an item of Korean folk culture.

In Korean language 'Tae' stands for foot work-kicking, jumping and smashing etc., 'Kwon' refers to the acting of hands which makes fists, block, chops, the incoming moves and 'Do' means an art.

Tae-Kwon-Do is an art of self defence using bare hands and feet. Today it is a world class sport recognised as regular discipline for Asian games and a demonstration sport in the Seoul Olympic in 1988. It is practised by over 20 million enthusiasts all over the world.

Today, Tae-Kwon-Do is no more a kind of martial art, it is an internationally accepted sports event after its inclusion in Seoul Olympic.

The benefit of the art of Tae-Kwon-Do is that it is a free fighting combat sport using bare hands, fists, elbows, knees, feet in predetermined sequence to repel an opponent. Besides, it is not only a superior art of self defence but also a physical culture and helps in the following ways.

-
- 1) Tae-Kwon-Do is excellent to keep fit our body.
  - 2) It requires deep concentration and it helps in developing mental, moral and spiritual discipline.
  - 3) It develops confidence and poise.
  - 4) It is a proven effective method of self defence without the use of weapons.

Being a Black Belt holder in Tea-Kwon-Do, I find that it is not the strength but our fastness and perfection that matters. How many times have we seen a boxer who is not muscular but packs a wallop in his punch? And then we see another, heavily muscular boxer who cannot knock any one down. Power in hitting depends not on our strength but in the way we throw our blows. In a sparring session or a martial art meet, and when it is all over, we can silently boast that we have learnt to hit with speed and power. Bruce Lee, 130 pound, was able to hit harder than a man twice his weight, because Lee's blow with a heavy force behind it was much faster. He can punch five times in a single second.

Beyond the physical aspects of the art, Tae-Kwon-Do is characterised by a code and philosophy that has direct impacts on family values and principles. Beyond the development and retirement of

required physical skills, Tae-Kwon-Do offers philosophical teaching that addresses such qualities as : respect for parents and elders, honesty, loyalty to family, nation and country, kindness and courtesy in our dealings with people in and outside the family system.

Perhaps one of the most important benefit of Tae-Kwon-Do to the children is the better sense of discipline. Studies reveal that Tae-Kwon-Do has helped the kids in America as well as Korea by enabling them to pay more attention in class.

Such reports are not the least bit surprising. Given Tae-Kwon-Do's emphasis on focus concentration and diligent effort, better disciplined children might almost be predicted. The most important thing is that Tae-Kwon-Do offers children many opportunities to be rewarded. More psychologically, Tae-Kwon-Do reinforces positive attitude among children. A good attitude, the ability to persevere and stay with task and the ability to follow the rules at home and schools primarily are learnt through the types of positive learning experiences provided by Tae-Kwon-Do training.

In all it can be predicted that due to its efficient strategic activities, Tae-Kwon-Do is likely to enhance its popularity more in the years to come, than what is in present. □

It is interesting

Word and numbers have a life of their own. Divorced from their everyday meanings, they can tease and tantalise, display the oddest qualities and provide the source of an infinite number of tricks and games.

Take the housewife who buys a packet of *Semolina in a supermarket. If she were a wordsmith, she would instantly recognise that semolina, its letters rearranged, is no meal.

*Semolina is particles of hard, fine wheat, used to make pudding, thicken soup etc.

ENCHANTING MANAS

✍ Dr. Swabera Islam

Head of the Deptt. of Economics

The image of the swift circular movement of the alligator sliding into the waters of the Manas river is etched vividly in my mind. On a sunny winter morning, we were going down the River Manas from Mathanguri when suddenly the boatman pointed to what looked like a log on the bank of the river and in very low tones told us—“Gharial! Gharial!” All eyes swivelled to the direction in which his finger was pointing. I just couldn't believe my eyes when the alligator

turned full

circle and disappeared into the river. This was one of those rare instances and such images are captured and stored forever in the memory bank of my childhood.

Such sights were not common even in the early seventies. The normal habitat of the alligators were the upper reaches of the river Manas on the Bhutan side. During winter they would come down in search of warmer waters.

Another image that is imprinted in the deep recesses of my memory is the pair of majestic Bengal Tigers basking in the sun on the banks of the river on the Bhutan side. This was not very far from the Inspection bungalow at Mathanguri. The Inspec-

tion Bungalow was situated on the banks of the Manas River. It was double-storeyed, well furnished and the rush of the waters could be heard from every room of the bungalow. Yet on another occasion, as we were going into the Manas sanctuary from Bashbari a pair of tigers jumped across the bonnet of the jeep we

were travelling in. The startled driver brought the vehicle to a screeching halt—but the pair of carnivores had disappeared into the thicket of tall grass. Visits to the Manas sanctuary was always filled

with excitement and pleasure.

The sparkling waters of the River Manas full of coloured pebbles is visual delight to behold and is also home to many water birds. The water birds along the river include brahminy ducks, a range of egrets, herons and pelicans in large numbers. The Manas river offers delights to anglers too. In winter, the sight of colourful rubber rafts bobbing on the waters particularly where the water was shallow was a common sight. Tourists from all over the World came for angling. The Mahsheer was the most coveted prize for the patient anglers.

Manas is also home to the highly endangered attractive red pandas but these can be seen only in

the higher elevations. On almost every trip to Manas we had the good fortune to cross over to the Bhutan side of the sanctuary and feast our eyes on the Golden Langurs sitting on tall trees which could never be seen on the Indian side. Other primates of the park include the slow lorries and the hoolock gibbon, very often call of the hoolock gibbon can be heard re-sounding through the forest. Elephants can be seen in herds. The mahouts would warn us beforehand if we were near a herd of wild elephants. Elephant herds migrating from Bhutan to India is a natural phenomenon particularly in the winter.

Manas is a very special biosphere for it harbours a large number of endangered animals and birds. These include the hispid hare and the pigmy hog. The lush forest canopy at Manas shelters colourful birds such as giant hornbills, both pied and grey varieties, pheasants, jungle fowl and the scarlet minivet being among them.

These thrills of the late sixties and seventies are some of the memories I treasure because Manas Sanctuary has been practically closed to visitors for

almost twenty years due to insurgency problems. It has been opened recently to visitors and one hopes that the visitors are able to catch sight of all the birds and animals it shelters—but I am almost certain that alligators will never be seen, as they have not been spotted for more than twenty years now.

Today Manas has the rare distinction of being a National Park, a Tiger Reserve, Biosphere Reserve and a World Heritage Site. This lovely reserve is formed from the watershed of the Manas, Hakua and Beki Rivers and borders with Bhutan. The Manas Reserve, located in the foothills of the Bhutan Himalayas, far from human habitation, is a World in itself. The Manas River flowing through the Park demarcates the border between India and Bhutan. The deciduous forests of the park often cuts out the light, Its wet grasslands are the home of the Rhino, swamp deer, hog deer, sambar, wild buffalo, elephant and Tiger. The combination of scenic beauty and rare wealth of wilderness proves to be one the most enthralling experiences in any wildlife enthusiast's life. □

The first "social responsibility" of business is then to make enough profit to cover the costs of the future. If this "social responsibility" is not met, no other "social responsibility" can be met. Decaying businesses in a decaying economy are unlikely to be good neighbours, good employers or "socially responsible" in any way. When the demand for capital grows rapidly surplus business revenues available for noneconomic purposes, especially for "philanthropy", cannot possibly go up. They are almost certain to shrink.

But the proper "social responsibility" of business is to tame the dragon, that is, to turn a social problem into economic opportunity and economic benefit, into productive capacity, into human competence, into well-paid jobs, and into wealth.

—Peter F. Drucker

INVESTORS BEHAVIOUR TOWARDS CAPITAL MARKET INSTRUMENTS —AN ANALYSIS

✍ **Safiqul Haque**

Lecturer, Deptt. of Accountancy

The word 'stock market' has become familiar to every one in India since 1991 and particularly after the famous securities scandal. But stock market is not a simple market a layman may perceive to be. A stock market is a pivotal institution in the financial system. So, it has much contribution to be made towards the economy.

We know, stock exchange is a place where sellers and buyers of corporate securities meet and transact. It is a medium of channelising the flow of public money into the respective business. Companies get listed their names in these stock exchanges and thereby can get an easy access to the investors for their securities. It is the multiphase financial activities of these exchanges which compelled to bifurcate their market as primary and secondary market.

However, it is the public who invest in the securities of the companies listed in stock exchanges. In fact, the investing public are the pillars of success in the proper functioning of these organisations. It is therefore, an obligation on their part to give due importance to the investors.

The present analysis titled "INVESTORS BEHAVIOUR TOWARDS CAPITAL MARKET INSTRUMENTS", attempts to study the psychological view point of the investors in their investment.

A. Introduction :

Meaning and Characteristic :

Stock Exchange is a market in which securities are bought and sold and it is an essential component of a developed capital market. The securities contracts (Regulation) Act, 1956, defines stock exchange as "an association, organisation or body of

individuals, whether incorporated or not, established for the purpose of assisting, regulating and controlling of business in buying, selling and dealing in securities.

Stock exchanges play an integrated part in the financial system of national economy and enable the government and the corporate sector to raise resources from the community to meet their financial requirement, as well to provide an organised market place for the investor to freely buy and sell securities. It brings together large amount of capital necessary for the economic progress of a country. The ability of the corporate sector to raise the required resources from the capital market depends on smooth and efficient functioning of the stock exchanges. Stock exchanges seek to bring buyers and sellers together and they provide the market to yielding to the shares.

The stock Exchange is a voluntary association governed by the Securities Contracts (Regulation) Act, 1956. The stock Exchange itself conducts no business but nearly provide facilities to its members to transact business and regulate their operation.

It is interesting to note that the characteristics of this market largely conform to what in economic terminology is referred to as perfect competition. Firstly, the prices at which securities change hands are not fixed by the Stock Exchange, but fluctuate according to supply and demand which in turn are influenced by various factors such as extent of trading, the prospects of a particular industry proposed dividends, Government restrictions and the general economic environment. Secondly, there are innumerable buyers and sellers who generally interact through on intermediary in the sale and purchase of

shares. The intermediary in question is the stock-broker who performs the function of buying and selling stock and shares on behalf of the public for a commission. By virtue of this market there are no significant barriers to entry and its operation under conditions of near perfect knowledge as the necessary information relating to stocks and shares is widely disseminated.

By permitting the purchase and sale of approved securities at their actual market value the stock exchange, in fact provides a free market for such securities. The smooth marketability of such securities facilitates the inflow of further capital into industry and brings forth a wide range of stocks and shares as a cover for loans and advances. This assumes greater significance in view of the substantial increase in the number of public limited companies and the large-scale borrowing by the government and other institutions.

(ii) Functions :

The functions of a stock exchange are :

- a) **Liquidity :** It provides a continuous market "where a security may be bought and sold during the business hours at comparatively small variations from the last quoted price". As a continuous and ready market it provides liquidity, price continuity and negotiability to capital locked up in investments. Marketability is that quality of a security which enables its owner to dispose it to the best advantage in the shortest time. A security exchange provides a meeting place for buyers and sellers, or their representatives.
  - b) **Price Fixation :** A well regulated and efficient Stock Market determines, through its continuous process of evaluation, price for securities as close as possible to their investment values based on present and future income yielding prospect of the various enterprises. The efficiency of the market must be measured by its effects in enabling securities to be quickly and cheaply bought and sold at prices as close as possible to their true values. Bulls and bears, lame duck, bankers and brokers, speculators and investors, all over the world did and appear
- c) **Equity and safety :** The stock exchange brings equity and safety in dealings. Performance of this function necessitates the working of a stock market under a code of well defined rules and regulations so as to minimize the danger inherent in speculative dealings and manipulations. Moreover, a high standard of commercial honesty and integrity among its members is necessary to promote and inculcate just and equitable principles of trade and business.
  - d) **Mobilising Funds :** The stock exchange helps in mobilization of surplus funds of individuals, business firms, and like wise such funds would either remain idle or be deposited in commercial or saving banks where the interest return would be substantially lower.
  - e) **Channelising Funds :** The stock market facilitates the process of distributing capital among different countries or regions of the world. In a particular country, the stock exchange directs and allocates the flow of savings into the most productive channels. It serves to allocate just enough funds for any time for industries and checks the flow of capital just when it begins to show diminishing or uneconomic return.
  - f) **Services :** The economic services, which a well constituted and efficiently run stock exchange can render to a country with a large private sector operating under the normal incentives and impulses of private enterprise, are considerable. These services can be examined under three heads i.e. to the country to the investors and to the corporation.

B. Why people are motivated in investing in stock and shares :

Motivation is a set of energetic forces that originate both within as well as beyond an individual being, to initiate work related behaviour, and to determine its form, direction, intensity and duration.

Generally people are motivated in investing in stock due to two main reasons. Firstly, in the primary market people are interested in investing in stock due to the reason of capital appreciation and getting regular dividends. Generally investors are favoured to invest in equities because they prefer to enjoy regular rate of dividend from good companies which gradually are rising and also to take advantage of capital appreciation of equities. Because capital appreciation of equities is much faster than any other of instructions.

Secondly, in the secondary market, people are motivated in investing in stock and shares due to the reason of speculation. Speculation is essential in stock exchange for, in its absence, it is impossible to have to large volume of business. So it's very necessary for mobility and liquidity of securities. In the absence of speculation, demand and supply of any share may not be equal and therefore, there may be violent fluctuations.

But speculator afterwards degenerates into gambling when operations are undertaken blindly

and ignorantly by them who hope to reap rich rewards from their operations. As a result of excessive and reckless speculation, there is considerable risk of loss of the genuine investors. The speculators themselves may actually risk little since they operate largely on borrowed capital or without capital at all. Moderate speculation is not only inevitable but also necessary and desirable for the people working at a stock exchange. So, due to the above reasons the people are motivated in investing in stock and shares.

C. Conclusion :

In conclusion we find that stock exchange is an important constituent of capital market which provides liquidity to the company's securities. It depicts the country's prosperity and is often called as barometer of the economy. So as study on its investors behaviour towards capital market instruments is of vital importance and measures should be taken to improve it functioning. □

LAUGH

Bird with spectacles

Teacher : "Do you know that birds have a sharp eyesight?"

Student : "Yes, Sir."

Teacher : "How do you know that?"

Student : "I have never seen a bird with spectacles."

Go to hell

Wife : "How did you manage to come home so early today?"

Husband : "My boss lost his temper with me and shouted, 'go to hell, so I came home.'"

Collected by—Kumar Deep Das

PROGRESS IS NOT 'PROGRESS'

✍ Samar Bhattacharyya
Deptt. of English

"It is not enough to make progress; we must make it in the right direction"

We are here in a modern sophisticated jet propelled society. It is the progress of life, the life which began in the deep forest with nothing to wear, no house for shelter. What is going on today? After a long battle of survival, we have explored, utilized and have done the best for the betterment of human life. We are touching a landmark of achievement, an enticing position. Now the matter which haunts us is the very question—"Is it prosperity?"

As the society is getting progress, the nation is reaching civility, ironically it is missing the filial human feelings and emotions. 'Humanity' the word laughs at the society which is putting here full concentration to develop the condition of human being.

With the advent of new Geographical discoveries and scientific inventions the human race is improving their own life-style. But what does it mean? We are enriching our materialistic achievements but fail to enrich our mind and thus create a desert from which human values seem to be evaporated. And it is the root cause of infringement of a sound social system and is the sole tragedy. The harmony has already faded away and each individual is suffering. It does not matter whether he is a gainer or a loser.

The society which is touching the apex of progress is the society which is losing at best in reality. Today America is flourishing in a pace much speedier than other nations and what is going on in America was depicted by legendary Arthur Miller in his illustrious major work 'Death of a Salesman' in the late fifties of this era. It is a socio-psychological

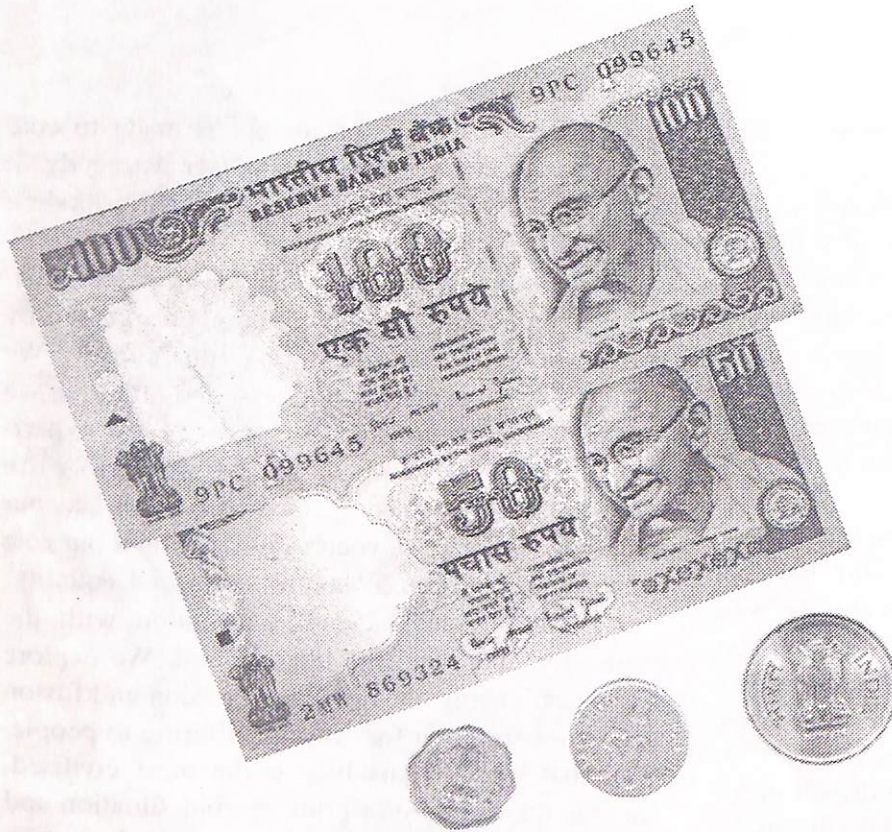
drama where a successful attempt is made to coalesce the themes of social and personal tragedy. It represents the tragedy of every individual in modern mechanical society.

The economic discrimination, the social discrimination all are rapturing and these are reared by those who are advocating about the civility. We proudly assert that we are not beast and after that we march for ethnic violence. Everywhere we experience lip service and never turn for down to earth commitment. We neglect the poor, we never succour the needy and then we vouch strongly about our role in the movement for economic and social equality.

We go through scientific invention with the excuse for improving the life-standard. We explore the nuclear energy, the mystery of fission and fusion and then we apply it for causing suffering to people. After that we call ourselves as the most civilised. There is the texture of a grim, morbid situation and ridiculously we are trying to attune ourselves with this fissure. "Civilized people know how to pretend"—if we are pretending here then we must be civilized! This issue is not hum-drum and the concept of civility seems to be arbitrary. We do the vile deliberately, make ourselves ready for the opprobrious sequel and interestingly after a few days we are acclaimed. We deal with the dross but honoured as the sagacious. Which is operating behind it? We are not bemused but know it well and never try to curb this extent malady. Thus one day we will bring our end and there will remain none to count the latest progress of our civility. □

CURRENCY—ITS ORIGIN AND DEVELOPMENT

✍Upasana Chakravarty
Lecturer, Department of Economics

The word 'money', the most liquid asset in an economy, is derived from the Latin word 'Moneta' (the surname of Roman Goddess of Juno). The evolution of money has passed through different stages depending upon the progress of human civilization at different times and different places. In the beginning of human civilisation, different types of goods like stones, animal skins, bows and arrows etc. were used as money. These money were used by the primitive man in the hunting society. The Romans used cattle and salt as money at different times. In Mesopotamia, during the period 3000 BCE banking originated in the form of storage of valu-

ables at temples and palaces. The agricultural society used grains as money. Cowrie shells were used as money in China, which also existed in some parts of Africa till the middle of the 20th century. But the use of commodities as money led to some defects like lack of uniformity, proper standard, storing capacity, portability, divisibility etc. Because of such difficulties faced by commodity money and also with the spread of civilization and trade relations by land and sea, metallic money took the place of commodity money. But as metal was inconvenient, it was made into coins of prede-

termined weight. In 687 BCE crude coins were developed in Lydia and Lydians are credited to have been the first people to coin money and open retail outlet. In 550 BCE, they also made gold and silver coins which was the world first bimetallic coinage. Some countries also issued bronze coins with silver coating. This led to large scale hoarding and the ultimate disappearance of these coins from circulations. In 14 BCE Augustus Caesar reformed the Roman monetary and taxation systems by issuing new, almost pure gold and silver coins. During the period 300-400 A.D., gold coins were issued by the Gupta dynasty depicting Indian themes. In 765, King Heaberth of Kent produced the first English

pennies. But as gold became dearer and scarce, silver coins were used first in their metals. But metallic money has also certain defects such as, being heavy it was not possible to carry large sums of money in the form of coins from one place to another. Again it was unsafe and inconvenient to carry precious metals for trade process over long distances etc. These defects ultimately caused the nations to issue paper money notes. Initially the development of paper money started with goldsmiths as people kept their gold with them for safe custody. They gave the depositors a receipt promising to return the gold on demand and later on this led to development of bank notes. In 1935, the East India Company was authorised to issue the Indian rupee which was accepted as legal tender. From 1935, in India, it is the Reserve Bank of India which has been enjoying monopoly power of issuing paper notes.

In the modern world 'high-powered money' has become the ultimate base to explain the movement of money supply. It is sum of commercial bank reserves and currency (notes and coins) held by the public. Symbolically, it can be expressed as $H = C + RR + ER$, where C represents currency, RR the

required reserves and ER the excess reserves. For a given increase in the high-powered money it tells us how much new money will be created by the banking system. The money created by the bank is known as credit money. The use of cheque as money is another evolutionary stage of money. In 1959, the first credit card (Diners) transaction took place. The next evolutionary stage of money is known as 'near money'. It is close substitute for money and also liquid asset. 'Near money' consists of bills of exchange, treasury bills, bonds, debentures, saving certificates etc. Now ownership of money can be transferred simply by 'book entry' i.e., it has become intangible in nature. Here we may also highlight the fact that with banking operations being computerised and with the use of internet banking and e-commerce, use of money has become even easier. In 1979, the European Currency Union was established with a virtual currency Ecu. In 1999, eleven European countries merged their currencies into the 'euro'. This has helped in lowering of trade barriers between the European countries. In the light of the liberation process the Indian 'rupee' has been made fully convertible for international transactions. □

Do You Know ?

1. Who was the first in the world to claim that the earth rotates about its axis and gave the correct rate of its rotation?
2. Who was the first to use telescope for an accurate measurement of small angles?
3. Who was the first to explain the presence of dark lines in the sun's spectrum?
4. Who was the first woman astronomer in recorded history?
5. Who was the first to compile a catalogue of star clusters and nebulae?
6. Who was the first to build a radio telescope?
7. Who was the first to photograph a double star?

- Answer :
1. Aryabhata I.
  2. Jean Picard.
  3. Joseph Van Fraunhofer.
  4. Caroline Herschel.
  5. Charles Messier.
  6. Grote Reber.
  7. George Phillips Bond.

Collected by—Ratna Saha

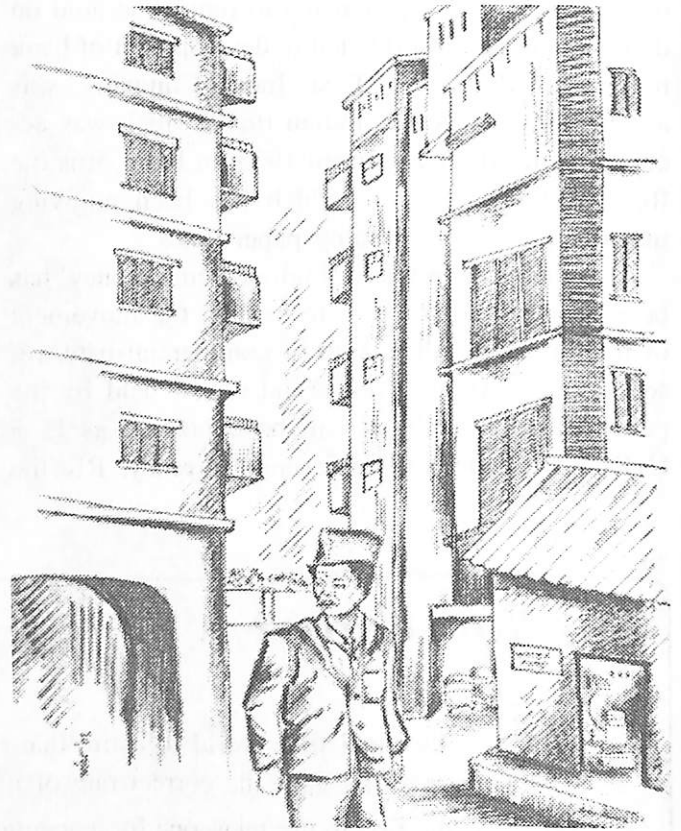

RATNAKAR AND HIS WATER TANK

✍ Mrityunjoy Sarma
B. Com. 2nd Year

He was whirling round the park like a geostationary satellite in its geosynchronous orbit with the line of sight pointing towards that 'pretty woman'. Suddenly come the thunderous cloud and it took with it a heavy shower to spoil the transmission. This was the trailer going on of a play written by the famous author Jaspal Bhatti, and was to be screened on Sony. Chintu, Mintu, Phupha, Phuphi and Taa were just about to conclude the show, when the bell rang. Chintu opened the door and to his great surprise, out there stands his mother. She came early today, because early on the day, Ratnakar informed that he will open the water a bit early because he has to go to 'Meghdoot' for 'Koi Mil Gaya'. Upstairs, Dr. Kailashnath already had his buckets lined up in sequence of VIBGYOR, staring and expecting the first drop from the thirsty tap. Mr. Tankeswar Deka residing in the 3rd floor has just parked his 'Freedom' down there at the garage, and rushed upstairs. Mrs. Jolly Khatoniar of B-3 had seen Ratnakar going up the building longway from the gate itself. She raised her hands to Ratnakar but in vain for although he had seen her running to fetch the water in her apartment, but she was the ring-leader to reject the proposal of increasing his salary from 1200 to 1500 rupees, the day before.

Ratnakar left his studies at Seventh standard at about twelve years of age. Till then he was doing well in studies, but left it not because of financial hurdles, but like many, he too left his orphanage because they got exhausted of the weeping maniac, Mrs Shanti Devi. She was nostalgic of Sobbing and could hardly handle the business. Now, after three

years, Ratnakar has just been appointed for the job of water management, to run the boring machine and get the tank at the terrace filled so as to supply water to all the apartment dwellers. Mr. M. Baisya appointed him when Goddon Haloi left the job out of frustration. Ratnakar use to pass time when the machine is on by looking through the books, he had stolen from the rickety library of the orphanage. He is very spontaneous in replying and straight forward in work and speech. He is very much supported by

Chintu, a first class graduate with distinction in Economics. He is working in the Pragiyotish Gaonlia Bank. His elder brother Mintu is a leader of the 'Nibonuwa Party'.

After ten minutes, Ratnakar climbed down the tank and to reach the ground floor, he has to go through the ear of Mrs. Ghosal, who use to empty her stock as soon as he goes up in order to replenish it with the fresh supply, but could not ever make it up, leading to the noise pollution in the staircase. Within the first week itself, Ratnakar, got irritated of this monotonous scene of the 'Attalika housing'. Coping with the brownian motion throughout the day, he gets too tired to make his meal by the end of the day. Looking at his distress, 'Pranantak', the counterpart of Ratnakar, of the other building came to his rescue, and they decided to have a common culinary schedule and they will take the extra charge of one another, if one of them takes leave. The boring machine of the 'Attalika Housing' gave way during the reign of Goddon Haloi. And now both the inhabitants and the cheap motor bought by them are so uncooperative that Ratnakar forgot to distinguish

days with nights to appear for his daily test of just ten minutes supply to its fullest extent, in the morning and evening. Once so happened, that Pranantak went home delegating his authority to ill fated Ratnakar. Without getting proper feedback from Pranantak about the power of their machine, assuming it to be of the same status as of his, Ratnakar let run the machine for two consecutive hours, as a result of which there occurred an unseasonal flood on the terrace of that building. In the morning, he got a good slap behind the ear as the reward for the magnificent irrigation done an the terrace. He narrated this to Chintu growling like a 'Labrador'. Days went by for Ratnakar doing Tete-a-tete with Pranantak and he was somehow getting adjusted to the hussle and bussle of this life, playing with the little Tendulkars of the society in the evening and so on, when one day the good news was disclosed by the plumber that there was serious rusting in the pipe system and it can breakdown anytime, by the grace of God. Ratnakar packed his baggage and uttered, "God bless you all, and let my soul rest in peace." □

KEEP IN YOUR MIND

- ◆ A wise man indulges in praiseworthy acts, not stooping down to vicious or vile deeds. He always keeps his eyes and ears open. He is free from pairs of opposites like pain and pleasure because of even mindedness. He plans his works with forethought, and works his plans with assiduousness. He does not cast covetous eyes at others' welfare. He is transparently honest and true to a fault. His true greatness goes hand and glove with his abject humility.
- ◆ If you're convinced that you are an unrecognized genius, remember this; everyone else feels the same way.
- ◆ If you are still talking about what you did yesterday, you have not done much today.

Friendship

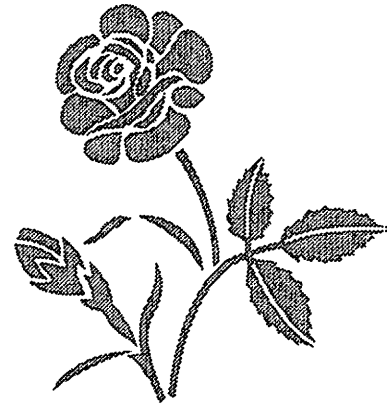
Rajanand Giri
H. S. 1st year

Beautiful gifts in all the shops
I saw as I passed by
Silver and jewels and costly robes.....
Gifts that money can buy.

I have none of these beautiful gifts
Nothing in silver and gold
Yet I am giving a gift to you
Within your heart to hold.

Something that thieves can never steal,
That rust cannot decay,
But valued more than the gifts I saw
In the window shops, today.....

Something that live through
Passing years,
Something steadfast and true
This is the gift I'am giving
You today.....
My enduring Friendship to you.

Friendship, An Eden's Bud.....

Ruchi Poddar
H. S. 1st year

Friendship is an Eden's Bud,
That was dropped from the firmament;
To bloom and spread the message of love
And make one's life exuberant.

When one's vitality is overshadowed
With a haze of malaise at land
One who extends the succour
And radiates a smile is a true friend !

A friend is one who adds
Jovial moments to one's life
He is the one who accompanies
In one's ..... desert of strife.

Lowly Lass

Gautam Jain

H.S. 2nd year

When I went to the hills abroad,
I saw a lovely girl plucking tea-leaves for her lord.
She was singing a Wordsworthian phrase in a carefree way,
Describing the Nature's beauty with a heart full and gay.
I stop there and gently stay at hill,
To listen to her, about my heart feeling a thrill.
I want to stay there more for a while,
To heap the sweet effect in my heart's file.
Nobody can sing like her, vibrant yet still
She welcomes the travellers as they mounted up hill.
She possesses a miraculous beauty of nature,
*Lucy' like simplicity and beauty all personifying in that creature.
She was pretty and had an attractive look
I gave her the name of 'lowly lass' in my poetry book.

* Lucy refers to Lucy of Wordsworth's Lucy poems.

I stop

Mintu Kumar Rai

H. S. 2nd year

I stop to be real to this world,
Because no one is honest here.
I stop to love in this world,
Because no one knows the value of love.
I stop to be frank to this world,
Because no one can understand me and my feelings.
I stop to enjoy this world in a new way.
Because its reality is too cruel to bear.
I stop to laugh as a happy one,
Because no one is there to make me laugh.
I stop to wail and weep
Because no grief can touch my heart's deep.
I stop to talk to my mind to give solace,
Because my mind now wants to take rest.
I stop to write for you as a poet,
Because the poet in me forever has slept.
I stop to feel you as a cool and soft breeze,
Because that breeze no longer soothes but pricks.
I stop hoping to get you and your love,
Because today I feel that you aren't mine.
I stop to dream of you as my soul,
Because my soul is lost forever.

What is Life

Rajib Das
H.S. 2nd year

Sometimes I think,
Life is an ocean
And I am a sailor
But I don't know
The end of my journey.

Sometimes I think
Life is a battle
And I am a soldier,
But I don't know
Who is going to win it.

Sometimes I think
Life is nothing
But some sorrow
Loss or joy,
I do not know
What life actually is
Whether it is to lament or enjoy?

Life

Pijush Saha
H. S. 2nd year

Life is a game
Where you have to play
For name and fame
Life is an adventure
Where you don't know your future
Life is a journey
Where you have to tread a long way.

My childhood

Archana Bora
Lecturer, Department of English

My nostalgic mind is at a race,
In my childhood seeking solace.
Nothing is more precious to me
Than my childhood.
My mind's eye catches the glimpses of it,
Over those days whenever I brood.
(Then) Warbling like birds,
I made for the school with my friends,
At recess hours so many pastimes,
So many games,
Unforgettable were those haunts,
In the nearby villages, in those *gooseberry days
Girls returning to the school
Their hair adorned with wild flowers,
Boys making faces at them
All those recess hours.
Surrounded by many a dear face,
Bliss at my home in those beautiful days;
Enfolded in the arms of my father I made
In the kitchen-garden those morning tours
Along the rows of cauliflowers
And cabbages drenching in dew.
Of those winter mornings
Everything revives to my view
With many shades and hue.
Those fragrant nights,
That kitchen-window allowing the night-jasmine
fumes.
Held with my mother in those evening sessions,
Along with many delicacies those rich lessons.
Gone were that world of bliss
With those cheerful days
Now, in the mind diseased by
This world (of experience)
Revive those days with new impress
Because childhood itself was a recess. ◆◆◆

*Gooseberry days—In those schooldays we used to go to the nearby villages during recess hours collecting gooseberries, and other fruits. Those days were as green as the gooseberries.

The Dreams

Chandan Sharma
B.Com1st year

The dreams I have seen and promises made
Shall achieve them all, I have the faith.

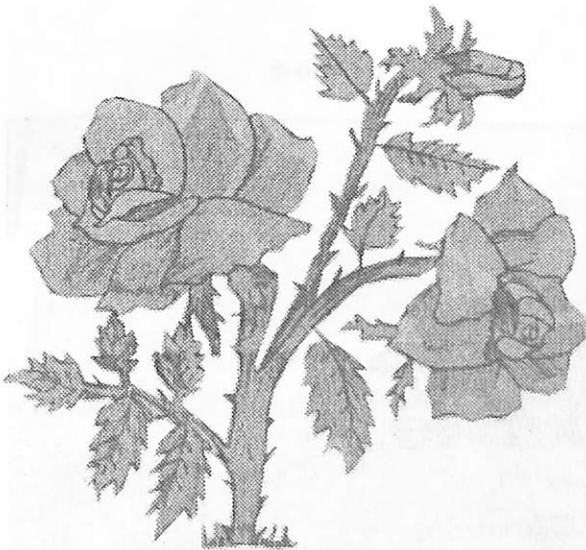
Destiny will open the gate,
To give my life new shades.

Nothing to lose, but to gain all
Oh God ! give me my heart's desire
Look not on me with ire.

Bless me, give me no pain
To ascend to the top and always shine
Leaving all behind.

Holding my dreams
My day will come.

I cross my fingers
And wait for it to come.

Way to Success

Dipika Dev
B. Com. 1st year

Every moment of life is wonderful
It cannot be expressed
Some moments are full of happiness
And sometimes sorrow is blessed.

Going on in achieving a goal
That's what life means
Dirty mind with all bad things
The good thought that cleans.

There will be roses
And also the thorn,
In the paths of our life
Just after we are born.

The main way to success
Is the word devotion
And to forget all our fears
And control our emotion.

My Beautiful Motherland

Boulton M. Das
B. Com 2nd year

A poem of despair

Rajib Dutta
B. Com.1st year

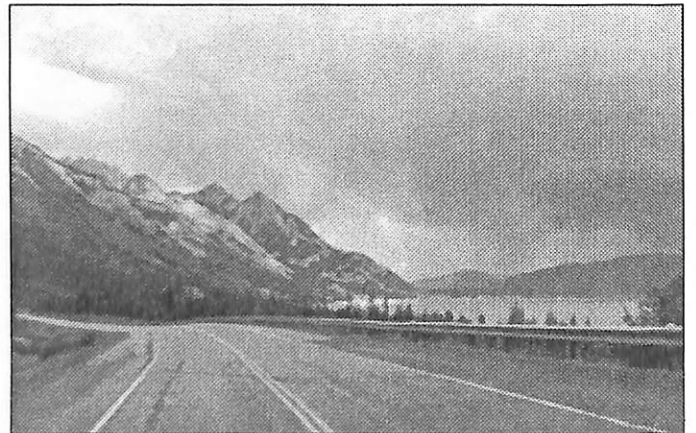
Sitting on my chair
I tried hard to find a poem;
But nothing I could see of poetry!
As all my feelings blurred by the reality,
All my softness surrendered to cruelty,
All my wishes overshadowed by frailty,
All my feelings, I sacrificed to
This so called modernity.

My motherland is full of natural beauty,
Its big fields are green and yieldy,
Cattle and goat supply milk and meat,
Vegetables tasty and fruits are sweet.

Many a town and flourishing city,
Bestow upon her wide prosperity,
Her villages are green and serene,
Simple are the people, children divine,
Rivers full of many a bounty,
Mountains pay tribute to her beauty.

Numerous species of birds, and flora
And fauna in her forests
To her beauty pay homage.
This is my motherland rich and sweet
Living here I take pride.

For Someone Special

Jitumani Bhuyan
B. Com 2nd year

Blue Moonlight

Munna Kr. Chaurasia
B. Com 2nd year

It's blue moonlight smiles tonight,
All the stars a-twinkle for you,
The world seems so new
The sky smiles and cloud sails,
Do smile a lasting smile !
A smile can bring you near to me.
I look at the lovely moon with the searching eyes,
And my memory becomes full of your presence.
I reach your mind and search your heart,
Your thought rises in me as the moon does in the sky.
Do welcome me to your heart,
Give me the courage to play my part.
At my heart's core I hope and feel,
That my dreams would come true.....

Every moment I feel
Your presence near me
But who you are, so ethereal
I do not know.
It is a mystery
When I see you, something happens to me
Again I do not know what it is
That takes hold of me !
You are so special to me
I do not know, why !

I only think you are the most beautiful and
precious
That is created by God.
You are so pretty nice to me !
Till now nobody could touch my heart
But.....you are.....you are the one
I want to touch your feelings and
Explore your heart.

I always think about you,
My mind fails to work without your thought
Coming softly to me.
Through thick and thin I want to stand by you
To share everything that is sorrowful or gay.

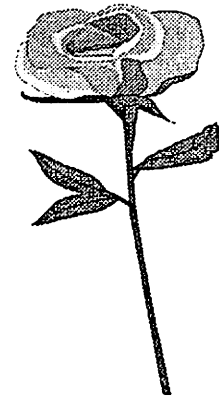
You are always in my mind
Oh ! my heart's desire
Do imprint in your heart
All these words fringed with fire.
Because, you are the one
Whom I appreciate and love best.

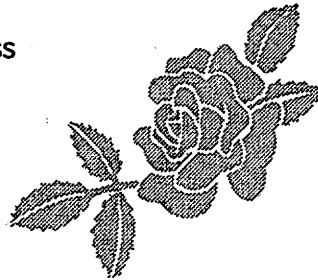
Love

Zahida Begum
B. Com 2nd year

Love is being the motto
Of your life;
You relieve every pain,
With a sweet smile. --

Your eyes reflect the softness
Of the clear blue sky,
And bring harmony
Try hard to conquer
The troubles in your life.

Unrequited Love

Raman Singh
B. Com. 3rd year

Definition of Life

Zahida Begum
B. Com 2nd year

Life is a road,
With joys and sorrows.
Life is a path
With ups and downs
Life is a face
With smile and tear;
Life is a play
With the tragic and comic.
Life is the time,
To learn from mistakes
Life is a journey
We have to travel through it.

You are my love;
Yet you love me not.
You are my happiness;
Yet you appear to me as a gloom.
You are my life;
Yet your life depends upon
Some one else.
You are noticed everywhere;
Yet you notice me not.
You are in my mind forever;
Yet, no room is there for me in your heart.
You are alive and lively
Yet you think I do not exist.
This is how life does go on
All things are hard to get
But that we keep alive in our heart,
Give us more joy and pleasure
Unnoticed by the one we love,
Such love is unrequited.

Love for you

Biswajit Sarma
B. Com. 2nd year

Every moment
I feel your presence near me
'Cause I am in love.

I never mind
Standing in the dark
'Cause in darkness,
I feel your great presence,
Like a glittering star
So little yet so bright.

Every night you appear,
In my dreams to tell something.
But at dawn you evaporate as the dreams,
Leaving me all alone lamenting and grunting.
Haunted by that thought I suffer,
Craving for a word of love
That you never utter.

I live my life for you

Raman Singh

You know you are everything to me,
And I could never see
The two of us apart;
And you know I give myself to you
And no matter what you do
I promise you my heart
I've built my world around you
That I want you to know.
I need you like,
I've never needed anyone before.
I live my life for you,
I want to be by your side
In everything that you do.
And there's only one thing
That you can believe is true
I live my life for you.
And believe me, there is nothing we can't do,
As long as we are together.
I just can't live without you
And I want you to know
I need you like
I've never needed anyone before.

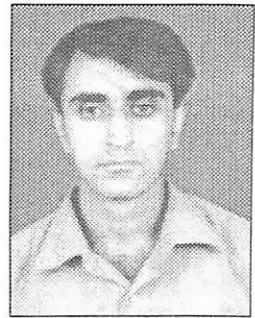

**MEMBERS OF THE STUDENTS' UNION
SESSION : 2002-2003**

At the very outset, I would like to thank the Almighty and my parents for giving birth to me in this great land named 'Bharat', as it is the land of spiritual luminaries such as Lord Buddha, Mahavir, Guru Nanak, Sri Ram Krishna, Swami Vivekananda, Sri Aurobindo, all coming in an unbroken succession. It is rightly said— "knowledge dispels darkness" and this knowledge come through the education of human mind. So I request the youths of today to sincerely concentrate on their energies and talents towards making the world a better place to live in. The egotistic attitude should be replaced by a broad outlook to embrace all with love and respect. With a view to inculcate such an attitude in its products, Keshab Chandra Das Commerce College was established in the year 1983. It is the duty of the students of our college to show their excellence in every field and make us feel proud.

I would like to thank our respected Principal, Shri Hitesh Deka and the members of the Selection Committee for counting me worthy to take up the post of Vice-President of the Students' Union. I would also like to extend my thanks to the members of the teaching faculty, the non-teaching staff and my beloved fellow students for thier kind help and advice in every step.

There is nothing perfect done by men and I do acknowledge that I am also not perfect. And I do apologise for the same.

During my tenure the college has achieved a lot on the path of progress. Here I am going to give an account.

1. It was observed and seen that the college badly needed a library-reading room, and toilet for the boys and the same was proposed to the authority which was later in the meeting and approved by the authority which has turned into a blessing for students as well as the faculty and non-teaching staff.
2. It was made necessary from this year that every student must have the knowledge of computer, which finally comes true with the help of C-DAC and the Governing Body of our College with the opening of the computer Centre.
3. The talents and potential hidden in the students can be taken out and moulded into a 'change-maker'. Looking into the need of the students, the faculty members had tied a knot with 'Udita Prajna' an educational society, who deals with student's psychology to make them change-maker and think positively in their daily life. And in continuation, they organise a workshop every Sunday at our college campus.

To conclude, I congratulate the new members of the Students' Union and offer my best wishes for advancing the college further on the path of success. Long live K. C. Das Commerce College Students' Union.

Bishal Sharma
Vice-President
K. C. Das Commerce College
Students' Union
Session : 2002-2003

সা ধা ৰ ণ স ম্পা দ ক ৰ প্ৰ তি বে দ ন

পোন প্ৰথমে দেশ আৰু দহৰ কল্যাণৰ অৰ্থে প্ৰাণ আহতি দিয়া ভাৰতভূমিৰ সু-সন্তান বীৰ শ্বহীদসকলক শ্ৰদ্ধাৰে সুঁৰিছো। আমাৰ ভৱিষ্যতৰ বাবে নিজৰ বৰ্তমানক জলাঞ্জলি দিয়া জ্ঞাত-অজ্ঞাত এই বীৰ শ্বহীদসকলৰ ওচৰত আমি সদায় ঋণী হৈ থাকিম।

আজিৰ পৰা ২০ বছৰ আগতে কেইজনমান মহান শিক্ষাপ্ৰেমীৰ প্ৰচেষ্টাত (১৯৮৩ চনত) কে. চি. দাস মহাবিদ্যালয়ৰ জন্ম হয়। প্ৰায় দহবছৰ কাল সোণাৰাম উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয় চৌহদতেই মহাবিদ্যালয়ৰ যাৰতীয় কাম-কাজ চলোৱাৰ পিছত ১৯৯৪ চনত ছাত্ৰীবাৰীৰ স্থায়ী গৃহলৈ মহাবিদ্যালয়খন স্থানান্তৰিত কৰা হয়। বহুতো ধুমুহা আৰু দুৰ্যোগ অতিক্ৰম কৰি মহাবিদ্যালয়খন বৰ্তমান অৱস্থা পাইছেহি। যিসকল শিক্ষাপ্ৰেমীৰ ঐকান্তিক চেষ্টাৰ গুণত এই উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠানটি গঢ় লৈ উঠিল, তেখেতসকলৰ ওচৰত কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী সদায় ঋণী হৈ থাকিব।

কাৰ্যভাৰ গ্ৰহণ : কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ অধ্যক্ষ মহোদয় আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীবৃন্দই মোক ১৪।১১।২০০২ তাৰিখে ছাত্ৰ একতা সভাৰ সহকাৰী সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদৰ দৰে এটি গুৰুত্বপূৰ্ণ পদৰ বাবে নিৰ্বাচিত কৰে। কিন্তু সাধাৰণ সম্পাদকৰ অনুপস্থিতিৰ বাবে মোক সাধাৰণ সম্পাদকৰ পদত নিয়োজিত কৰে। মহাবিদ্যালয়ৰ সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক নেতৃত্ব দিবলৈ পাই মই নিজকে ধন্য মানিছো।

মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহ : কে. চি. দাস মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ একতা সভাৰ দায়িত্ব গ্ৰহণ কৰাৰ পিছতেই ২০ জানুৱাৰী, ২০০৩ ৰ পৰা ২৫ জানুৱাৰী, ২০০৩ লৈ 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ' উদযাপন কৰা হয়। মহাবিদ্যালয় সপ্তাহত তৰ্ক বিভাগ আৰু আলোচনী বিভাগৰ সম্পাদকদ্বয় অনুপস্থিত থকা বাবে তেওঁলোকৰ বিভাগ দুটাৰ দায়িত্বও মই পালন কৰিব লগা হয়। 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'ৰ প্ৰথম কাৰ্যসূচী হিচাপে আমাৰ অধ্যক্ষ মহোদয়ে মহাবিদ্যালয়ৰ পতাকা উত্তোলন কৰাৰ লগতে বৃক্ষৰোপণ কাৰ্যসূচীত অংশগ্ৰহণ কৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু ছাত্ৰ একতা সভাৰ সদস্যসকলে। ২৫ জানুৱাৰীত মহাবিদ্যালয়ৰ সপ্তাহৰ অন্তিম অনুষ্ঠান হৈ যায়। উক্ত দিনা বাঁটা বিতৰণী অনুষ্ঠানৰ পিছত এক আড়ম্বৰপূৰ্ণ সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানেৰে 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'ৰ অন্ত পৰে। বহু সংখ্যক ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সহায়-সহযোগ আৰু বিভিন্ন কাৰ্যসূচীত অংশ গ্ৰহণৰ যোগেদি 'মহাবিদ্যালয় সপ্তাহ'টো সফলতাৰে পাৰ হয়। এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ মাননীয় অধ্যক্ষ আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলৰ বহুমূলীয়া উপদেশ আৰু সহায় সহযোগেই আছিল আমাৰ কৰ্ম-প্ৰেৰণাৰ মূল উৎস। মই কৃতজ্ঞতাৰে তেখেতসকলৰ শলাগ লৈছো।

যুৱ মহোৎসৱ : মোৰ কাৰ্যকালত কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ে গুৱাহাটী বিশ্ববিদ্যালয়ত অনুষ্ঠিত 'যুৱ মহোৎসৱ'ত দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে অংশগ্ৰহণ কৰে। সাংস্কৃতিক শোভাযাত্ৰাত অংশ লোৱাৰ উপৰিও আন প্ৰতিযোগিতামূলক অনুষ্ঠানত মহাবিদ্যালয়ৰ কেইজনমান ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে অংশ লয় আৰু সংগীত বিভাগত এজন ছাত্ৰই বিশেষ প্ৰতিভা প্ৰদৰ্শন কৰে।

সৰস্বতী পূজা : প্ৰত্যেক শিক্ষানুষ্ঠানত পতাৰ দৰে আমাৰ মহাবিদ্যালয়তো ৭ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৩ত শ্ৰীশ্ৰীসৰস্বতী পূজা উদযাপন কৰা হয়। সৰস্বতী পূজাত মই পূজা সমিতিৰ সম্পাদক হিচাপে কাম কৰো। সৰস্বতী পূজা সুচাৰুৰূপে পৰিচালনা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত মোক সহযোগিতাৰ লগতে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱাৰ কাৰণে মই পূজা সমিতিৰ তত্ত্বাৱধায়ক বিপুল কলিতা ছাৰক আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধৱীসকলক কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিছো।

ব্যক্তিত্ব বিকাশ শিবিৰ (Personality Development Camp) :

৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৩ তাৰিখে কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ত পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে ব্যক্তিত্ব বিকাশৰ এদিনীয়া কাৰ্যসূচীৰে এটা শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। এই শিবিৰৰ যোগেদি অংশগ্ৰহণকাৰী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকল যথেষ্ট পৰিমাণে উপকৃত হয়। আকৌ ৭ চেপ্তেম্বৰ আৰু ২৪ চেপ্তেম্বৰ, ২০০৩ত ক্ৰমে দ্বিতীয় আৰু তৃতীয়টো শিবিৰ অনুষ্ঠিত হৈ যায়।

নৱাগত আদৰণী সভা : আন বছৰৰ দৰে এইবছৰো নৱাগতসকলক আঁকোৱালি লোৱাৰ উদ্দেশ্যে মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ হেঁপাহৰ 'নৱাগত আদৰণী সভা' ২৩ আগষ্ট, ২০০৩ তাৰিখে মহাবিদ্যালয় চৌহদত অনুষ্ঠিত হৈ যায়। এই আদৰণী সভাখন সুচাৰুৰূপে চলাই নিয়াত সহায় কৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী আৰু শিক্ষাগুৰুসকলক মই ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

শিক্ষক দিৱস : আন বছৰৰ দৰে এই বছৰো ৫ চেপ্তেম্বৰ তাৰিখে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰীসকলক সন্মান জনাই শিক্ষক দিৱস পালন কৰে।

সমবেত সংগীত প্ৰতিযোগিতা : এই বছৰ পোন প্ৰথমবাৰৰ বাবে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ে 'ভাৰত বিকাশ পৰিষদ' নামৰ সংগঠনটোৱে আয়োজন কৰা সমবেত সংগীত প্ৰতিযোগিতাত অংশগ্ৰহণ কৰে। জিলা ভিত্তিৰ প্ৰতিযোগিতাত আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ দলটোৱে অসমীয়া, হিন্দী আৰু সংস্কৃত তিনিটা শাখাতেই প্ৰথম পুৰস্কাৰ আৰু ৰাজ্যিক পৰ্যায়ৰ প্ৰতিযোগিতাত সংস্কৃত শাখাত প্ৰথম বাৰৰ হিন্দী শাখাত দ্বিতীয় পুৰস্কাৰ লাভ কৰি মহাবিদ্যালয়লৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনে।

এইবোৰ কামত সহায় আগবঢ়োৱা বাবে আন বছৰো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ লগতে বিবেকানন্দ সিং, বিদ্যানন্দ উপাধ্যায়, নিখিল চাইনি আৰু সুমন মল্লিক বিশেষভাৱে ধন্যবাদৰ পাত্ৰ। সাংস্কৃতিক বিভাগৰ তত্ত্বাৱধায়ক শিক্ষয়িত্ৰী শ্ৰীযুতা শ্ৰাৱণী ভদ্ৰক আমাৰ বিশেষ ধন্যবাদ জনালোঁ।

বিশ বছৰ বয়সীয়া আমাৰ এই মহাবিদ্যালয়খনত বহুত সমস্যাও আছে। উত্তৰ-পূৰ্বাঞ্চলৰ বাণিজ্য শিক্ষাৰ অন্যতম অনুষ্ঠান আমাৰ এই মহাবিদ্যালয়লৈ দূৰ-দূৰণিৰ বহু ঠাইৰ পৰা ছাত্ৰ-ছাত্ৰী শিক্ষা লাভৰ বাবে আহে। ছাত্ৰাবাস নথকা বাবে তেওঁলোকে বহুতো অসুবিধা ভোগ কৰিব লগা হয়। স্থায়ী খেল পথাৰ হৈ নুখাৰ বাবে খেল অনুৰাগী ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ নিয়মীয়া অনুশীলনত বাধাপ্ৰাপ্ত হৈছে।

এনেধৰণৰ এশ-এবুৰি অভাৱৰ মাজতো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সুখ্যাতিৰে পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হৈ এই মহাবিদ্যালয়খনলৈ সুনাম কঢ়িয়াই আনিছে। এইসকল ছাত্ৰ-ছাত্ৰীক মই অভিনন্দন তথা ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিছোঁ।

সমস্যাবহুল সমাজৰ বুকুতেই জন্ম হেতু আমাৰ মহাবিদ্যালয়খনো সমস্যামুক্ত নহয়। সময়ে সময়ে মহাবিদ্যালয়খনৰ ওপৰেদি বহুতো ধুমুহা পাৰ হৈ গৈছে যদিও আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ গতি মছৰ কৰিব পৰা নাই। মহাবিদ্যালয়খনৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী, কৰ্মচাৰী, কৰ্তৃপক্ষ সজাগ হৈ থাকিলে কোনো বিপদেই হেঙাৰ স্বৰূপ হ'ব নোৱাৰে।

এই সকলোবোৰ অসুবিধাৰ মুখত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলৰ সন্মুখত এটাই বিকল্প-প্ৰাপ্ত সুবিধাখিনিৰ সদ্ব্যৱহাৰ কৰি কঠোৰ পৰিশ্ৰম আৰু নিষ্ঠাৰে অধ্যয়ন কৰা আৰু মহাবিদ্যালয়খনৰ উন্নতিৰ হকে এক পৰিৱেশ সৃষ্টি কৰা।

এইখিনি পূৰ্বতে আলোচিত কেইটামান কথা পুনৰ উনুকিয়ালো আৰু মহাবিদ্যালয় কৰ্তৃপক্ষৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিলো।

১। মহাবিদ্যালয়ত অধিক সা-সুবিধা থকা ছাত্ৰ আৰু ছাত্ৰীৰ জিৰণী কোঠাৰ প্ৰয়োজন।

২। মহাবিদ্যালয়খনৰ এখন স্থায়ী খেল পথাৰৰ প্ৰয়োজন।

৩। মহাবিদ্যালয়খনত এটি উন্নতমানৰ প্ৰেক্ষাগৃহৰ প্ৰয়োজন।

এইখিনিতে মই কাৰ্য্যভাৰ গ্ৰহণ কৰিবৰ দিনাৰ পৰা প্ৰতি মুহূৰ্ততে দিশ-পৰামৰ্শ দিয়া শ্ৰদ্ধাৰ শিক্ষাগুৰু অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত হিতেশ ডেকা আৰু শিক্ষক-শিক্ষয়িত্ৰী আৰু কৰ্মচাৰীবৃন্দক আন্তৰিক ধন্যবাদ জনাইছোঁ।

মোৰ কাৰ্য্যকালত যদি কেতিয়াবা অজানিতে কিবা ভুল কৰিছোঁ, তাৰ বাবে সমূহ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী, বন্ধু-বান্ধবী, শিক্ষাগুৰুসকল আৰু অধ্যক্ষ মহাশয়ৰ ওচৰত ক্ষমা বিচাৰিছোঁ।

সদৌ শেষত কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়ৰ সৰ্বাস্বীন উন্নতি কামনা কৰি মই মোৰ সাধাৰণ সম্পাদকৰ প্ৰতিবেদনৰ সামৰণি মাৰিছোঁ।

জয়তু কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভা।

ধন্যবাদ সহকাৰে—

শ্ৰীত্ৰিদিপ দত্ত

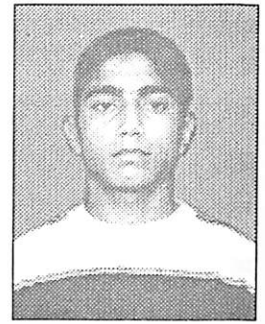
সাধাৰণ সম্পাদক

কে. চি. দাস বাণিজ্য মহাবিদ্যালয়

২০০২-২০০৩ শিক্ষাবৰ্ষ

R
E
P
O
R
T

O
F

A
S
S
T.
G
E
N.
S
E
C
R
E
T
A
R
Y

First and foremost I would like to thank our respected principal Sri Hitesh Deka and our teachers who have given me a rare opportunity to serve our college as Assistant General Secretary for the session 2002-2003.

Just after taking the charge of A.G.S. I was given the charge of "College Week". I helped each and every member of the Union Body in their activities. The Youth Festival held in the Gauhati University in which our college participated for the second time with the Prof.-in-charge Dr. Prabhat Ch.kakati. My special thanks to Abhijit Das of T.D.C 2nd year for securing the second position in Rabindra Sangeet in the Youth Festival.

Then came the "Freshers Social" in which I helped G.S. Trideep Dutta and the Cultural Secretary Rintu Deb Nath in carrying out their activities and cultural programme.

Thus, my tenure has to come to an end in which I get a very little time to serve the college and learned many new things from it. But even after my tenure term as the A.G.S. ends, I will still continue to serve the college.

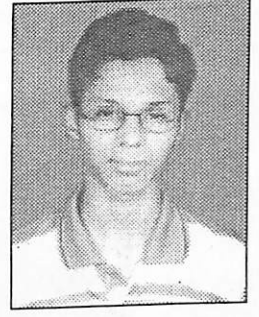
At last I would like to convey my best wishes to the newly formed students union body.

Thanking you.

Nikhil Saini
Assistant General Secretary
K. C. Das Commerce College
Students' Union
Session : 2002-2003

আ লো চ নী স ম্পা দ ক ৰ প্ৰ তি বে দ ন

২০০২ চনৰ ১৪ নৱেম্বৰ তাৰিখতো মোৰ বাবে স্মৰণীয় দিন। উক্ত দিনটোতেই মহাবিদ্যালয়ৰ স্বকীয় নিৰ্বাচনী প্ৰক্ৰিয়া অনুসৰি, মহাবিদ্যালয়ৰ ছাত্ৰ-ছাত্ৰী তথা শিক্ষকসকলে মোক আলোচনী সম্পাদকৰ পদটিৰ বাবে নিৰ্বাচিত কৰে। উক্ত পদটিৰে মোক গৌৰৱান্বিত কৰা কাৰণে মই তেখেতসকলৰ ওচৰত চিৰকৃতজ্ঞ। শপত গ্ৰহণৰ দিন ধৰি মোৰ কাৰ্যকালৰ সময়ছোৱাত মোৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰা দায়িত্ব নিষ্ঠাৰে পালন কৰিবলৈ মই চেষ্টা কৰি আহিছো। এইখিনিতে মই অনুভৱ কৰা দুটামান কথা ক'ব বিচাৰিছো।

সাহিত্য সৃষ্টিয়ে হেনো সমাজ সংস্কাৰ কৰিব পাৰে। সময়ে সকলো প্ৰমাণ কৰি যাব কথাবোৰ কিমান সাঁচা! আমি জানো পাহৰি যাব পাৰিম আমাৰ সভ্যতা, আমাৰ অতীত, আমাৰ ঐতিহ্য অথবা আমাৰ সমাজক? আমি সাহিত্য সৃষ্টি কৰিবই লাগিব। সাহিত্যৰ মাজেৰেই আমি সৃষ্টি কৰিব লাগিব জনজাগৰণ। আমি সকলোৱে বন্ধপৰিকৰ হ'ব লাগিব তাৰ বাবে। স্কুল-কলেজৰ মুখপত্ৰই এই ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট ভূমিকা ল'ব পাৰে। এই ক্ষেত্ৰত ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ দায়িত্ব অপৰিসীম। ইয়াকেই অনুভৱ কৰি মই চেষ্টা কৰিছো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক কলম তুলি লোৱাৰ বাবে প্ৰেৰণা যোগাবলৈ। সাহিত্যৰ লগত জৰিত ক্ৰিয়াকলাপত মনোনিৱেশ কৰাৰ কাৰণে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক আকৰ্ষিত কৰাৰ বাবে বিভিন্ন কাৰ্য্য হাতত লৈছিলো। দায়িত্ব পালনত কৃতকাৰ্য হৈছো নে নাই সেয়া সাধাৰণ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে বিচাৰ কৰিব।

সদৌ শেষত মোক আলোচনী সম্পাদকৰ দায়িত্ব ল'বলৈ সুযোগ দিয়া বাবে আৰু দিহা-পৰামৰ্শ দি সহায় কৰা বাবে আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ মাননীয় অধ্যক্ষ শ্ৰীযুত হিতেশ ডেকা, আন শিক্ষাগুৰুসকল আৰু সতীৰ্থ ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলক পুনৰ ধন্যবাদ জনাইছো।

আমাৰ মহাবিদ্যালয়ৰ উন্নতি আৰু মহাবিদ্যালয় ছাত্ৰ একতা সভাৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিছো।

ভাস্কৰ দত্ত

সম্পাদক, আলোচনী

কে. চি. দাস, কৰ্মাচ কলেজ

২০০২-২০০৩ শিক্ষাবৰ্ষ

R
E
P
O
R
T
O
F
T
H
E
S
E
C
Y.
D
E
B
A
T
E
&
S
Y
M
P
O
S
I
U
M

It is indeed a great honour and privilege for me to serve as the Debate and Symposium Secretary for the session 2002-2003.

I deem it to be the grace of God that the college authorities trusted and selected me as the Secretary of Debate and Symposium. I take this opportunity to convey my heart-felt gratitude to the "Selection Committee" for giving this undeserving fellow this unique opportunity to serve our esteemed college.

I recall with delight the unconditional love, support, guidance and help extended by hon'ble Principal Sir, Shri Hitesh Deka, Prof.-in-charge (Debate and Symposium) Mrs Ashima Sarma Bora, respected teachers, non-teaching staff, my colleague from the Union, and other students. I convey my hearty thanks and gratitude to them, it is for their whole hearted co-operation only that the events held during my tenure became successful. During my tenure I arranged a debate competition and a quiz competition in the college in the College Week'. Many students participated in the competitions and showed their talents which was inspiring to many other students of the college and serve as stimulus to put a step forward in participating in such competitions held in other places also.

I conclude, congratulating the new members of the Students' Union.
Long live K. C. Das Commerce College Students' Union

Shri Gajendra Lunawat
Secretary, Debate and Symposium
K. C. Das Commerce College
Session : 2002-2003

SURVEY AT A GLANCE

